

ŽIVÉ SLOVO

**Láska neudělá
bližnímu nic zlého**

**Erasmus
a Luther**
– giganti
reformace

**Křesťan
a pospolitost'**

Škola dôvery v Božiu moc alebo päť mesiacov v Ghane

Čitateľom Živého Slova misia Wycliffe určite nie je neznáma. Takmer v tom istom čase, ako bola rodina Kaczmarczyková v Keni, sme s mojou rodinou absolvovali podobný pobyt v Ghane. Stal som sa riaditeľom misijnej organizácie Wycliffe Slovakia, ale nemal som žiadnu skúsenosť z misie. Jednou z mojich hlavných náplní práce je vyhľadávanie obdarovaných mladých kresťanov – nádejných misionárov, ktorí by sa mohli zapojiť do nášho spoločného diela priniesť Božie slovo každému národu v jeho rodnom jazyku. Je však dosť ťažké hľadať budúcich misionárov, ak ste sami neboli aspoň krátky čas misionárom. Tak prišlo rozhodnutie odísť na pol roka niekam do misie.

Začali sme sa modliť a hľadať vhodné miesto pre našu misijnú cestu. Naším zámerom bolo vidieť čo možno najpestrejšiu paletu práce našich misionárov a pritom byť v niektorých z týchto prác aj konkrétne zapojení. Misijnú prácu najlepšie spoznáte nie samotným pozorovaním, ale ak ju naozaj robíte. Tak sme začali hľadať oblasť sveta, kde by sa tento náš zámer dal realizovať. Najprv sa zdalo, že by to mohla byť juhovýchodná Ázia, potom zasa východná Afrika až napokon prišlo veľmi konkrétne pozvanie zo západnej Afriky, konkrétne z Ghany. Toto pozvanie prišlo v čase, keď som absolvoval praktický tréning v Nigérii. Bol som tisíce kilometrov vzdialený od mojej rodiny a rozhodnutie bolo treba

urobiť veľmi rýchlo. Cez internet som sa spojil s manželkou a toto závažné rozhodnutie sme museli urobiť na diaľku. Bezprostredne po mojom návrate z Nigérie mi naša 3 a pol ročná dcéra ešte na stanici položila otázku: „Ocko a teraz už aj my pôjdeme do Jafriky?“ „Áno Amy, verím že áno...“ znela moja odpoveď.

Tak sa mohli začať veľmi rýchlo prípravy na náš odchod. Mali sme dva mesiace na vybavenie všetkých záležitostí s výnimkou očkovaní, ktoré sme absolvovali ešte pred mojím trojtýždňovým tréningom v Nigérii. Najdôležitejšou úlohou bolo nájsť finančných a modlitebných partnerov, ktorí by nám pomohli tento misijný pobyt realizovať. Pán Boh však mimoriadnym spôsobom otvoril ľudské srdcia a ľudia z rôznych končín Slovenska z rôznych denominácií sa pridali k tomuto dielu modlitbami, finančnými darmi i praktickou pomocou. Podpora na tento náš projekt začala sľubne narastať a tak sme mohli začiatkom apríla zakúpiť letenky do Ghany. S letenkami v ruke som potom odcestoval do Prahy na Veľvyslanectvo Ghanskej republiky, kde som požiadal o naše víza. Práve tu začala naša škola dôvery v Božiu moc. Pýtate sa prečo? Nuž preto, že vydanie našich víz sa z rôznych dôvodov odkladalo a termín nášho odchodu sa nezadržateľne blížil. Vďaka Bohu nám však udelili vstupné víza a naše pasy k nám z Prahy dorazili včas – dva dni pred odchodom do Ghany.

Poslednú aprílovú nedeľu sa s nami naša duchovná i pokrvná rodina rozlúčila a s modlitbami nás vypravovali na cestu. Noc pred odletom sme strávili u príbuzných v Bratislave, odkiaľ sme sa ráno 1. mája vybrali na letisko vo Viedni. Na letisku nás čakala ďalšia lekcija dôvery v Božiu moc – náš let do Milána, kde sme mali prestupovať na let do Ghany, bol zrušený. No napokon sa ukázalo, že Pán Boh má s nami lepšie plány. Letecká spoločnosť nám našla náhradný let inou spoločnosťou cez Londýn. Pán Boh takto vyriešil náš problém s nadmernou batožinou, nakoľko táto nová letecká spoločnosť mala vyšší batožinový limit ako tá pôvodná. No vyvstal nám aj jeden nový problém – náhradný let mal prilet do Ghany o dve hodiny skôr, ako sme našim kolegom v Ghane avizovali. Bolo im treba poslať správu o tejto zmene, čo sa nám vďaka modernému vybaveniu letiska v Londýne podarilo.

Afrika na nás dýchla horúcim vlhkým vzduchom, nakoľko Accra – hlavné mesto Ghany sa nachádza na pobreží Atlantického oceánu. Po noci strávenej v misionárskej ubytovni v Accre nás čakalo vybavovanie formalít a príprava na presun do vnútrozemia. Nasledujúce dva mesiace sme mali stráviť v Tamale v severnej Ghane, kde sa nachádza hlavná kancelária našej misie. Cestovali sme tam v sprievode starších manželov – skúsených misionárov z Veľkej Británie, ktorí preložili Nový Zákon do jazyka Čumburung – jedného zo 79 kmeňových jazykov Ghany. Aj táto cesta bola pre nás lekcijou dôvery v nášho Boha. Tesne pred odletom sme sa dozvedeli o technických problémoch lietadla, ktorým sme mali letieť. Jednalo sa o lietadlo, ktoré bolo určite staršie, ako ja a všetky tieto fakty v nás vyvolali určité obavy. Až neskôr sme sa dozvedeli, že naše obavy vôbec neboli neopodstatnené, nakoľko v nedávnej minulosti podobné lietadlo na tejto istej linke havarovalo a medzi obeťami boli aj niekoľkí naši kolegovia. Ale vďaka Bohu, naša cesta prebehla bez vážnejších problémov a po niečo vyše hodine letu sme sa ocitli na slnkom rozpálenej ploche letiska v Tamale. Z hĺby batožiny sme si vylovili tie svoje kufre a nasadli sme do terénneho auta, ktorým nás kolegyňa odviezla do domu, kde sme mali spolu s našimi britkými sprievodcami a učiteľmi stráviť najbližšie dva mesiace. Terénne auto v Ghane nie je vecou imidžu bohatších vrstiev, ako je to u nás. Tam je to skrátka nevyhnutnosť. Cesty sú väčši-

nou nespvenené a po období dažďov plné výmoľov a jám. Bez terénneho auta by ste sa ďaleko nedostali. Ubytovanie v Tamale sme mali na európske pomery veľmi skromné, ale na ghanské pomery priam exkluzívne. To hlavne vďaka tomu, že sme bývali v byte iného misionárskeho páru, ktorý bol práve v tom čase na dovolenke v rodnom Anglicku.

Aj keď je Tamale najväčším mestom a centrom severnej Ghany, ničím nepripomína nám známe veľkomestá. Žiadne veľké obchodné domy, žiadna hromadná doprava, reštaurácie, kiná, divadlá... Voľne pobežujúci dobytok v centre mesta nie je ničím výnimočným. Väčšina budov je jednopodlažná. Medzi najvyššie budovy patrili minarety mešít, ktorých je v tejto časti Ghany neúrekom. Tamajšie obyvateľstvo sa hlási prevažne k moslimskému náboženstvu, čo sa dalo vidieť úplne na všetkom, počnúc pravidelným hlasom muezínov, zvolávajúcich ľudí na modlitby, cez nápisy na autách či obchodoch, až po kultúru, zvyky a mená ľudí.

Prvou ťažkou úlohou bolo naučiť sa žiť v tejto pre nás tak odlišnej kultúre, podnebí a životných podmienkach. Museli sme sa naučiť rôzne veci o akých sa nám v Európe ani nespáva. Napríklad ako si prefiltrovať vodu, lebo tá z kohútika nie je vhodná na pitie. Ako využiť vodu dvakrát krátko, lebo jej je tu nedostatok – najprv sa ňou osprchujete tak, že stojíte v lavore a potom ňou spláchnete záchod. Ako dezinfikovať ovocie a zeleninu, aby ste spolu s vitamínmi nezjedli aj nejaké bacy. Ako skladovať potraviny, aby sa nepokazili a aby vám ich mravce nenašli. Kde sa čo dá nakúpiť, ako zjednávať ceny na trhu, ako navariť, keď vám chýbajú suroviny a mnoho ďalších praktických vecí. Ani skúsené domorodé kuchárky z našej misionárskej jedálne nedokázali z daných surovín vykúziť viac ako päť druhov jedla, a tak sme nemali problém uhádnuť, čo bude na obed v pondelok, v utorok a tak ďalej. Okrem toho sme sa museli naučiť rešpektovať isté kultúrne odlišnosti. Napríklad používanie ľavej ruky, ktorá sa považuje za nečistú a preto sa ňou nejedá, nič sa ňou nepodáva ani neprijíma. To je niekedy dosť ťažké – na trhu niečo kúpite, ale platiť aj prevziať si tovar musíte len pravou rukou. Keďže bielych ľudí tu nie je veľa, pre mnohých sme atrakciou. Museli sme si zvyknúť na neustále pokriky „Obroni, obroni“ (beloch), ako aj na to, že sa nás mnoho ľudí chcelo aspoň dotknúť. Najviac si to odnášala naša Amy, ktorej sme mali problém vysvetliť, prečo sa jej chce každý dotknúť, prečo ju ťahajú za vlasy a štipu na líca.

Počas prvých dvoch mesiacov som sa hlavne zoznamoval s prácou našich misionárov a domorodých kolegov. Sledoval som prekladateľov pri práci na preklade Starej i Novej zmluvy. Navštívil som biblickú skupinku pre analfabetov, kde používali tzv. audio Bibliu – text z Biblie bol nahratý na kazetách. Prekvapila ma neuveriteľná pamäť týchto ľudí. Na jedno počutie si dokázali zapamätať celé state Biblie a citovať ich aj po dvoch mesiacoch. Navštívil som aj večernú školu čítania a písania pre ženy. Po tvrdej drine na poli či na trhu by väčšina z nás túžila len po sprche a večeri. Tieto ženy sa však chceli naučiť čítať a písať, a tak z práce šup do školy. So spiacim dieťaťom na chrbte, v triede pod holým nebom, vo svetle jednej petrolejky sa učili čítať. Bolo pre nich nesmiernym povzbudením, že niekto zo srdca Európy ich v tejto ich ťažkej úlohe študujúcej matky a živiteľky rodiny prišiel podporiť. Áno, údel žien v severnej Ghane nie je vôbec ľahký – musia sa postarať o domácnosť, výchovu detí aj o stravu pre celú rodinu. Mnohí muži vôbec nepracujú, a ak áno, zárobok si nechávajú pre seba. Okrem už spomínaných aktivít som tiež pomáhal pri premietaní filmu Ježiš v moslimskej osade na predmestí Tamale. Domorodým kolegom som pomáhal s vyhodnotením viacerých projektov na rozvoj komunít, s prieskumom o dopadoch prekladu Biblie na vybrané komunity či s grafickým návrhom kalendára pre kmeň Birifour. Tieto dva mesiace nám ukázali naozaj široké spektrum práce našich misionárov. Nastal čas, kedy sme nabraté skúsenosti mali ešte viac využiť v praxi.

Začiatkom júla sme sa presťahovali do nevelkej dedinky Santrokofi v hornatej časti juhovýchodnej Ghany. Vyprahnuté oblasti savany sme vymenili za vlhké tropické lesy, „veľkomesto“ za dedinu a moslimské prostredie za tradičné africké šamanské prostredie. Hneď v prvých dňoch nás čakala asi najväčšia skúška dôvery v Božiu moc. Hneď v prvú

(pokračovanie na str. 36)

MisiA

Škola dôvery v Božiu moc alebo päť mesiacov v Ghane 2, 36

Úvodník

Brieždenie 4

Tematické články

Bližní a Boží vláda on-line 5

Kto je môj bližný? 6

Vydařený výlet 8

Kresťan a pospolitosť 9

Úvahy

Príbeh starý tisícročia žije a zachraňuje druhých 10

Jako sebe? 10

Krádež s následkami 10

Cirkve a Izrael

Postoj Cirkve k súčasnému Izraeli 11

Reportáž

Popis jednej cesty 12

Zamyšlení

Ekumena 13

Svědectví

Milosrdenství, které zachránilo životy 14

Vytrvat v modlitbách se vyplácí 15

Historie cirkve

Erasmus a Luther – giganti reformace 16

Slovníček pojmů

Denominace 19

Okénko pro sestry

Zbytečné otázky 20

Biblický kvíz

Rozhovor s neznámým 21

Biblické vyučování

1 Sam 1-3 22

Odpustění na pozadí 1 Sam 24

Misia

Evanjelium žiari v Turecku 27

Rozhovor

O LAVINĚ s manželzy Mertovými 28

Svědectví

Láska neudělá bližnímu nic zlého 30

Přehmat 31

Sestry v hnutí bratří

Kažte a ukažte, kdo je váš bližní 32

Informace

Nové knihy 34

V jednotě je síla 35

Misia

Škola dôvery v Božiu moc alebo päť mesiacov v Ghane (dokončenie) 36

Téma příštího čísla:

Bůh dává pokorným milost

Články k tématu příštího čísla, jakož i další příspěvky zasílejte do konce dubna 2007 na adresu odpovědného redaktora. Děkujeme. Redakce.

Brieždenie

„Kedy sa končí noc a začína deň?“ pýtal sa rabín svojich žiakov. „Keď počujem kikirkať kohúta,“ hovoril jeden. „Keď už je toľko svetla, že rozoznám ľudí od stromov,“ mienil druhý. „Deň sa začína vtedy, keď v tvári svojho blízkeho spoznám brata,“ odvetil rabín.

Prikázanie

„Milovať budeš svojho blízkeho ako seba samého; ja som Hospodín.“ (3M 19,18) Tak to stálo napísané v Božom zákone. Izraelcom v dobe Starej zmluvy to bolo jasné: moji blížni sú „synovia môjho ľudu“, to je moja rodina, moji priatelia, moji susedia, moji súkmeňovci, môj národ. Tých musím milovať a tiež môžem očakávať, že oni prejavia lásku mne. Ale všade naokolo je plno ľudí, ktorí nie sú „moji“ ani „naši“.

Slovo *blízny* robí práve toto: označuje toho, kto je blízko v kontraste k tomu, kto je ďaleko a tým rozdeľuje svet na našich a cudzích, na priateľov a nepriateľov. Alebo – aby sme tomu slovu nekrivdili – realisticky popisuje svet taký aký je, rozdelený na rôzne skupiny strachom, pýchou a predsudkami.

K požiadavke „Milovať budeš svojho blízkeho“ sa v priebehu času v tradičnom hebrejskom prostredí pridalo jej logické pokračovanie: „a nenávidieť budeš svojho nepriateľa“. Asi je to prirodzené; čo viac možno čakať, ak je etika definovaná iba zákonom? Aj dnes by ste márne čakali, že kosovský Albánec bude milovať Srba, írsky katolík protestanta, presvedčený demokrat komunistu a antiglobalista riaditeľa nadnárodného koncernu.

Ako miluje Boh

Všimnime si, že za formuláciou, požadujúcou lásku k blížnemu, bezprostredne nasleduje jej zdôvodnenie: „ja som Hospodín.“ Tieto slová sa ako refrén opakujú v niekoľkých kapitolách knihy Leviticus takmer 50 krát a jasne Božiemu ľudu pripomínajú jeho zodpovednosť: svojím konaním odlišným od pohanského sveta odrážať a tomuto svetu ukazovať Boží charakter. Práve preto, že Hospodín je naším Bohom, musíme milovať svojich blížnych.

Len o pár viet ďalej sa ukazuje Božie myslenie také odlišné od ľudského:

„Cudzinec, ktorý sa zdržuje u vás, nech vám je ako domorodec. Milujte ho ako seba samých, lebo cudzincami ste boli v Egypte; ja som Hospodín, váš Boh.“ (3M 19,34). A ako Boží zákon ukazuje, láska k všetkým a obzvlášť k slabým a utláčaným musí mať celkom konkrétnu až hmatateľnú podobu. „Lebo Hospodín, váš Boh, je Bohom bohov, Pánom pánov, Bohom veľkým, mocným a hrozným, ktorý nikoho neuprednostňuje a neprijíma úplatky; prisluguje právo sirote i vdove, miluje cudzinca a dáva mu chlieb i odev.“ (5M 10,17-18)

Ale najlepšiu lekciiu o tom, ako Boh miluje, vidíme až keď osobne prichádza na tento svet a stáva sa priateľom hriešnikov. Učí Božie deti milovať nepriateľov tak, ako to robí aj ich nebeský Otec (Mt 5,44-48). Definuje limity ľudskej lásky výrokom: „Nad to väčšiu lásku nemá nikto, ako keď život položí za svojich priateľov,“ (J 15,13) a potom takúto lásku venuje tým, ktorí boli jeho nepriateľmi.

Just do it

Podobenstvom o tzv. „milosrdnom Samaritánovi“ odpovedá Pán Ježiš na otázku: „Kto je môj blízny“. Články v tomto časopise svedčia o tom, že príbeh sme pochopili a lekciiu sme sa naučili. Ale pointa príbehu spočíva v jeho závere, nie v zapamätaní poučky, ale v tom, že pôjdeme a budeme robiť podobne.

Dnes je v móde kritizovať cirkev za všetky možné prehrešky v minulosti i prítomnosti (stačí letný pohľad na stránky serióznej i bulvárnej tlače alebo na internetové diskusie). A v cirkvi samotnej kvôli „našej obľúbenej pravde“ niekedy nespoznávame brata. V takej klíme ako závan čerstvého vzduchu pôsobia články uvádzajúce príklady toho, čo cirkev robí dobre. Niekde sa brieždi. „Tí, čo sú blízko“ potrebujú vidieť naše skutky lásky, kým budú pripravení počuť našu pravdu. Keď budú vidieť naše svetlo a cítiť našu soľ, bude náš Otec oslávený (Mt 5,13-16).

„Mne samému nemôže stačiť, že ja milujem Boha, ak Boha nemiluje aj môj blízny.“ (Vincent De Paul)

PETER KOZÁR ■

ŽIVÉ SLOVO

Vydáva

A-ALEF

Bořivojova 620/29

718 00 Ostrava

www.ziveslovo.cz

Odpovědný redaktor a adresa české redakce

Jaromír Andryšek

Okrajová 3, 737 01 Český Těšín

tel.: 558 734 794 a 776 737 2082

e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Adresa slovenskej redakcie

Peter Kozár

Vajnorská 9, 831 03 Bratislava

Tel.: 02 4437 2169 a 0908 390 753

e-mail: pkozar@bigfoot.com

Redakční rada

Ján Číž, Ján Hudec, Matúš Koša, Peter Kozár, Ján Kučera, Ján Ostrolucký, Tomáš Pala, Pavel Šíma, Petr Vaňura, Jan Vopalecký, Ľubomír Vyhnánek, Irena Zemanová

Grafická úprava a tisk

Vydavatelství g-koukol.cz

Ostravská 130, 735 62 Český Těšín-Mosty

Expedícia, administrácia a platby pre Slovensko

Kresťanské centrum BERA, Alstrova 38, 831 06 Bratislava

tel.: 02 43641881, 0905 249379

e-mail: javor@berea.sk

Expedice a administrace pro Českou republiku

A-Alef, Bořivojova 620/29, 718 00

Ostrava-Kunčičky

tel.: 596 784 269, 732 490 072

e-mail: alef@ova.inecnet.cz, www.a-alef.cz

Platby a dobrovolné příspěvky pro Českou republiku

A-Alef Ostrava, Komerční banka Ostrava

číslo účtu: 81006-761/0100

Vždy je nutné uvést přidělený variabilní symbol odběratele.

Správa inzerce

Jaromír Andryšek

Okrajová 3, 737 01 Český Těšín

Tel.: 558 734 794 a 776 737 282

e-mail: ja.andrysek@volny.cz

Předplatné

na celý rok 140 Kč + poštovné 60 Kč jednotlivá čísla 35 Kč + poštovné 15 Kč na Slovensku 200 Sk + poštovné 60 Sk Předplatné na další období končí jen písemným či telefonickým odhlášením v administraci.

Časopis vychází čtyřikrát do roka.

Registrační číslo MK ČR 6480

ISSN 1210-6526

Bližní a Boží vláda

on-line

Když se Hospodin na počátku lidských dějin zeptal vraždou poznamenaného Kaina: „Kde je tvůj bratr Ábel?“ dostal odpověď, která je pro lidstvo patologicky spoutané hříchem příznačná až dodnes: „Nevím. Cožpak jsem strážcem svého bratra?“

Bližního milovat, nepřítele nenávidět

„Bratr“ nebo „bližní“, jsou výrazy, jimiž je v Bibli popisován vztah člověka k druhým lidem. Ve Starém zákoně jsou tyto pojmy do velké míry identické. Jsou vymezeny příslušností ke společenství víry, příslušností k vyvolenému národu Izraele. V něm jsou na sebe „bližní – bratři“ navzájem odkázáni. Na lidi mimo Izrael se přikázání o bližních nevztahovalo nebo jen velmi okrajově. Platilo zde: „Milovati budeš bližního svého a nenávidět nepřítele svého.“ Protože podle Lv 19,18 byli bližní jen „synové Hospodinova lidu“.

Bližní je svázán blízkostí

Ve Starém zákoně je bližní ten, kdo je svou blízkostí s druhým člověkem doslova svázán - příbuzný, přítel, druh nebo soused. V rámci vyvoleného národa jsou skupiny, kterým byla věnována zvláštní pozornost: chudí, vdovy, sirotci, ale vedle nich však i cizinci a poutníci. Bližnímu nemá být odpíráno milosrdenství, nemá s ním být jednáno bezprávně nebo nespravedlivě (Ex 22,25; Lv 19,13; Dt 27,17; Jer 22,13). O bližním nemá být šířeno falešné svědectví, ale naopak má být trpělivě snášen.

Člověk v eschatologické perspektivě

Chápání bližního, které vyučoval Ježíš, bylo jiné. S příchodem Krista na zem se začalo šířit i jeho poselství o vysvobuzující moci Boží vlády, Božího království. Kdo se vystaví vlivu Jeho vlády, začne paradoxně prožívat svobodu, pro kterou byl původně stvořen. Začne živě prožívat Boží realitu, tak říkajíc on-line. Pán Ježíš mění ve svém programovém prohlášení, v Kázání na hoře, dosavadní poměry slovy: „Slyšeli jste, že bylo řečeno otcům... Já však vám pravím.“ V Ježíšových ústech dostává pojem „bližní“

nový obsah. Vidí člověka v eschatologické perspektivě (Mt 22,30), kde po vzkříšení jsou lidé jako nebeští andělé. On sám je světlem a zjevením pohanům (Lk 2,30-32) a spása je univerzální, určena všem národům až na sám konec země (Mt 28,19).

Respekt k řádu

Přirozeně i pro Pána Ježíše jsou bližními rodiče, příslušníci rodiny a národa. I On vidí v pojmu „bližní“ přirozené stupně a řád, který je nutné zachovávat. Nemůžeme rodičům nebo dětem odejmout něco, co jim náleží, a obětovat to vyššímu cíli (Mt 7,9-13; Mt 15,1-6). Nenechat se lapit do pastí „lásky k dalekým“ a odpírat ji blízkým. Láska k zahraniční misii ještě nezabavuje místní křesťanský sbor povinnosti starat se o utečence ve vlastním městě. Existují však určité stupně blízkosti k druhým lidem, ty však nekončí u hranic Izraele, ale jdou mnohem dál, než jak to bylo vidět ve Starém zákoně.

Kdo je tedy můj bližní?

Když zákoník položil Ježíši stejnou otázku, chtěl znát hranici své lásky k bližnímu. Proč? Chtěl vědět, komu projevovat svou lásku, aby měl podíl na věčném životě. Ježíš mu na příkladu milosrdného Samaritána jasně řekl, že bližním je i člověk zcela neznámý, dokonce příslušník znepřáteleného národa. I on je mým bližním, když potřebuje pomoc. Pán Ježíš tím vystupuje proti zúžení pojmu „bližní“, se kterým se setkáváme ve Starém zákoně (Mt 5,43-48). Láska k bližním, kteří nás milují, není ničím výjimečným. Tak se přece chovají i darebáci.

Závazek vůči všem lidem i tomu nejbližšímu

Ježíšův učedník neomezuje pojem „bližní“ jen na své přátele, Kristovec miluje i své nepřátele, protože i oni jsou stvoření nebeským Otcem, který dává slunci svítit na zlé i dobré. On posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé. Vše, co nese jméno člověk, je spojeno a vůči všem svým spolu-lidem mají křesťané závazek. Přitom však platí přirozené odstupňování mezi

bližními. Jsou lidé, kteří jsou nám bližší než ti druzí. Kdo však žije pod mocí evangelia, musí být připraven prolomit přirozenou stupnici bližních a dát přednost i tomu nejbližšímu člověku. Důvodem k pomoci je jeho nouze a absence druhých, kteří by mohli pomoci. Bližní je každý, koho nám Bůh postaví do cesty, dlužíme mu pomoc, přestože nám ji nemůže oplatit.

Čiňte dobře všem, nejvíce však...

Ve spisech Nového zákona je Ježíšovo učení dále rozvíjeno jeho apoštoly. Pavel napsal sborům v Galácii důležitou větu (Ga 6,10): „A tak dokud je čas, čiňte dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry.“ Vysvítá z ní, že lidstvo není rozděleno na ty, do nichž mi nic není, a na ty, s nimiž něco mohu mít. Všem lidem máme činit dobře, jsou našimi bližními. Ovšem uvnitř této velké množiny lidí je skupina, která je mi blíže než ti ostatní, protože s ní sdílím stejnou víru. S těmito lidmi jsem v Kristu těsně spojen, jsou mými bratry a sestrami. I tady lze vidět odstupňování ve škále našich bližních. Bratr a sestra v Kristu jsou nám blíže než lidé nevěřící. Platí zde Petrovo, že „zbožností dospějeme k bratrské lásce“ a bratrstvím k lásce všeobecné (2Pt 1,7).

Královský zákon

Jakub nazval Boží příkaz (Jk 2,8): „Milovati budeš bližního svého jako sám sebe,“ královským zákonem. Pokud někomu straníme, dopouštíme se hříchu a Zákon vás usvědčuje z přestoupení (Jk 2,9). Nikomu nemáme být nic dlužní, než abychom se navzájem milovali (Ř 13,8). Kdo miluje druhého, naplnil zákon. Bližnímu máme vycházet vstříc, aby to bylo k dobru společného růstu (Ř 15,2) a mluvit s ním máme pravdu (Ef 4,25). Takové je učení Pána Ježíše a jeho apoštolů. Systém stupňů a respekt k řádu nám sice může pomáhat, ale není stejně důležitý, jako život sám. Podle příkladu Pána Ježíše a z vděčnosti za záchranu budme připraveni prolomit přirozené stupně lásky k bližnímu a pomoci neznámému nebo nepříteli v jeho lidské nouzi.

JAREK ANDRÝSEK ■

Kto je môj blížny?

(L 10,25-37)

Svätý Lukáš nám vo svojom evanjeliu zanechal dve kľúčové podobenstvá pre kresťanský život. Jedno je podobenstvo o márnoträtom synovi, v ktorom tak plasticky znázornená Božia milosť k nám sa má stať modelom pre vytváranie nových vzťahov uprostred spoločnosti. To druhé je podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi, ktoré kladie praktickú lásku ako najcharakteristickejší znak životného štýlu kresťanov vo svete.

Obe podobenstvá často aplikujeme s nesprávnym dôrazom: V prvom prípade dávame väčší dôraz na synovo pokánie ako na otcovu lásku, hoci v podobenstve ide skôr o zachytenie protikladu synovho nedokonalého, ba až sebeckého pokánie s dokonalou láskou a prijatím, ktoré sa mu dostalo zo strany otca. Výsledkom potom môže byť to, že v cirkvi je láskavý hlas Otca prehlušovaný zákonníckym hlasom „starších synov“, ktorí neodpustia nič sebe ale ani iným.

V prípade druhého podobenstva až príliš rýchlo prichádzame k typologickému ba až k alegorickému výkladu: „Samaritán je Pán Ježiš a pocestný je hriešnik,“ nevedomujúc si, že takto zbavujeme text ostria namierenému aj proti nám.

Vo svete aj doma sa ozývajú hlasy vážnych veriacich, ktorí tvrdia, že neúspech v evanjelizácii je spôsobený tým, že cirkev dostatočne nehlása Božiu svätosť a pokánie. S tým sa dá do určitej miery súhlasiť, no ja mám skôr pocit, že svet je presýtený akýchkoľvek slov, za ktorými nestojí nasadenie životov jednotlivých kresťanov a celých zborov. Zvlášť na slová o Božej láske, ktorá sa však prostredníctvom kresťanov hmatateľne nedotýka zbitých tohto sveta, sú neveriaci poslucháči niekedy až alergickí. Svet už neverí vážnym mužom hovoriacim spoza kazateľne, no ešte stále je ochotný uveriť mužom a ženám, ktorí nezištne liečia rany v teréne a nechávajú tak Boha pôsobiť cez svoje životy.

Naša podobnosť s Ježišovými poslucháčmi a kritikmi je niekedy zarážajúca. To, čo je v Biblii pre kresťanský život najdôležitejšie, sme neprebrali ako svoj životný štýl a program celých zborov. Myslím tým „zvrchovanú cestu“,

namiesto ktorej hľadáme všelijaké duchovnejšie a biblickejšie cesty a pritom nič duchovnejšie a biblickejšie ako láska neexistuje.

Svoju pozornosť venujeme iba úzkemu okruhu nám blízkych ľudí a pritom Pán Ježiš odstránil všetky limity toho, kto je náš blížny a až pokiaľ má ísť naša láska k nemu. Uvedomujem si, že o tomto podobenstve boli tie najlepšie veci už povedané, a tak sa obmedzím na charakteristiku troch-štyroch postáv a aplikáciu, ktorá sa ma v súčasnosti najviac dotýka.

Teoretik lásky (v. 25-29)

Za našu tematickú otázku vďačíme predstaviteľovi jednej z dvoch najviac kritizovaných skupín v Novom Zákone. Vzťah zákonníkov k Bohu bol rozdrobený na 613 prikázaní, z ktorých bolo 365 zákazov a 248 príkazov. Tento muž zrejme patrilo do skupiny, ktorá vybadala červenú niť, tiahnucu sa Tórou i celým Písmom. Tou červenou niťou bolo dvojpríkázanie lásky k Bohu a k blížnemu, ktoré aj Pán Ježiš nazval najväčšími prikázaniami, nad ktoré niet. (Mk 12, 28-31) Spojiť dve vzdialené miesta v Zákone (Dt 6, 4-5 a Lv 19, 18b) a citovať ich jedným dychom akoby šlo o jedno hlavné prikázanie, vyžadovalo veľkú dávku dobrej teológie.

Prísny rabbi Šammaj údajne odohnal preč človeka, ktorý sa ho pýtal na hlavný príkaz, pretože jediným príkazom podľa neho bolo zachovať všetky prikázania. Hovorí o nejakom hlavnom prikázaní by podľa tohto chápania znamenalo bezbožne oslabiť význam ostatných.

Pán Ježiš zákonníkovi potvrdzuje toto dvojpríkázanie ako cestu k večnému životu, pravda za predpokladu, že takto bude sústavne konať: To robievaj a budeš žiť (doslovne). Sústavne miluj Boha a svojho blížneho celou svojou bytosťou, všetkým, čo máš a čím si. Teoretik lásky však dúfa, že dostane dobrú definíciu a zoznam svojich blížnych, niečo také ako: tvoja rodina, tvoj zbor, tvoji kolegovia... na čo by mohol povedať: „Tých predsa milujem ako seba samého“. Namiesto toho je tu podobenstvo a po ňom veľmi prísna aplikácia: „Choď a konaj aj ty podobne!“

Zákonník, podobne ako mnohí z nás, študoval Písmo a mnohé otázky svojho praktického života chcel mať najprv teoreticky a biblicky spracované. Postupoval podľa princípu: dobrá teória predchádza prax. Pán mu však ukázal, že lásku a vzťah k blížnym nemožno študovať teoreticky, ale že sa testuje priamo na mieste činu zoči-voči človekovi v núdzi.

Pre fundamentálne kresťanstvo je tiež typická silná orientácia na biblickú teóriu, ktorá má predchádzať naše konanie vo svete. Je akoby paradoxom, že práve v tomto prostredí vzniká najviac hádok a „neistôt“ v tom, aké praktické poslanie má cirkev vo svete a ako má svoje poslanie naplniť. Má sa angažovať v sociálnej oblasti spoločnosti alebo sa starať len o domáciach viery a svetu kázať len „čisté“ evanjelium?

Pri písaní týchto riadkov si bolestne uvedomujem, že aj ja som súčasťou tohto čudného kresťanstva, odsedeného a dobre zakonzervovaného tými najbiblickejšími teóriami a kázňami o Božej láske.

V čase, keď píšem tieto slová, vo vedľajšej obývačke beží v televízii národnostný magazín, v ktorom saleziáni veľmi nadšene rozprávajú o svojej práci v rómskej osade. Tvorivé hry, športy, hudba a spev sú prirodzenou súčasťou ich uzdravujúcej práce. Niekoľko desiatok metrov nad našim zborovým domom, v ktorom bývam, ponúka diecézna charita ľuďom v núdzi teplé jedlo, oblečenie a pouličný časopis. O niekoľko sto metrov iným smerom tá istá organizácia vybudovala v brezovom parku hospic pre ľudí vlastniacich len posledné hodiny života. Podobných aktivít na pomoc človeku v núdzi, v ktorých majú prsty nekonzervatívni kresťania, by som mohol len v našom meste napočítať oveľa viac.

Tí biblickejší kresťania tvoria v našom meste asi šesť oddelených skupín a práca navonok nesie jednu spoločnú charakteristiku: zápas o poslucháčov. Zákonník, podobne ako to robíme niekedy my, falošne načrtáva neexistujúci problém, ktorý by ho zbavil zodpovednosti za to, čo vidí vo svete okolo seba. Príbeh, ktorý mu rozpráva Pán Ježiš, núti jeho ale i nás pozerať sa na svet očami zranených

a hendikepovaných ľudí: „Toto sa môže stať aj tebe!“

Zbožní bez lásky (v. 30-32)

Ležiaci muž vedľa cesty je lupičmi zbavený nielen majetku, ale aj ľudskej dôstojnosti a identity. Obeť je vyzlečená a nehovorí, a tak nik z okoloidúcich nemá možnosť zistiť, či ide o blízneho z vlastného etnika a náboženstva alebo o pohana. Okoloidúci kňaz a levita predstavujú ľudí, ktorých život je orientovaný na uctievanie Boha. Obaja slúžili v chráme, levita obeť pripravoval a kňaz ich prinášal. Mnohí kňazi bývali v Jerichu a do Jeruzalema chodievali na dvojtýždňové služby. Smer ich cesty v podobenstve naznačuje, že aj spomínaní muži sa vracali po pracovnom pobyte domov k svojim rodinám.

Obchádzka, ktorú urobil kňaz, nemusí hovoriť o jeho úplnej ľahostajnosti voči ľudským obetiam vo svete, skôr svedčí o tom ako vážne bral kňazský zákon ohľadne svojej svätosti a čistoty (Lv 21,1n). Ak by sa na ceste dotkol mŕtveho človeka, stal by sa nečistým, musel by sa vrátiť do Jeruzalema a v chráme absolvovať nákladný a zdĺhavý proces očisťovania. Levita nebol viazaný až takým množstvom predpisov ako kňaz, rituálna čistota sa od neho vyžadovala len počas bohoslužobných aktivít v chráme.

Podľa verša 32 sa zdá, že sa k zranenému priblížil viac ako kňaz, nakoniec ho však tiež obišiel. Možno nechcel zostať v nebezpečnej situácii sám a možno nechcel konať v rozpore s kňazovou interpretáciou zákona.

Ježiš ani len slovom nepripája súd o ich počínaní. Už samotné spojenie zbožnosti a nemilosrdného správania vyvoláva pocit odporu. Keď som tento príbeh rozprával deťom v parku, istý starší pán mi povedal: „Pekne ste ten príbeh predviedli, ale hádzať do jedného vreca lupičov a kňaza je opovážlivé.“ Zdá sa, že práve o toto Pánovi Ježišovi aj išlo. Ukázať, akou zvrátenou sa môže stať naša zbožnosť, ak sa zacyklí sama do seba a stane sa samoučelnou. Môže sa stať niekedy v našom živote, že pre väčšiu „slávu Božiu“ zostaneme chladní a bezcitní voči ľuďom, ktorí sú okolo nás? Je možné to, že kvôli zachovaniu vlastnej svätosti sa nebudeme chcieť dotýkať nečistých sveta a tvorivo pracovať na ich záchrane?

Z vlastnej skúsenosti som presvedčený, že to možné je a opakujúca sa

Akcia Vianočné dieťa v Rači spoločne s organizáciou Samaritans' Purse.

história cirkví mi potvrdzuje, že tento typ myslenia je možné pestovať v celých spoločenstvách. Je zlé upadnúť medzi lotrov, ale aj medzi zbožných, ktorých neprítomnosť len dovršuje skazu.

Praktik lásky (v. 33-37)

Posledný sa na scéne objavuje muž, ktorého označenie rasy a náboženstva je pre Židov synonymom nadávky (J 8,48). Samaritán by v Judsku asi sotva našiel blízneho podľa svojho národnostného a náboženského gusta. Je pravdepodobné, že on sám by v čase núdze asi sotva našiel medzi Židmi pomoc. Na rozdiel od prvých dvoch je ovládnutý súcitom a hneď koná. Koná uvážene, bez zbytočného mrhania, ale dôsledne ako správny obchodník. Obetuje pre zraneného čas, námahu, peniaze i vlastnú bezpečnosť a zdá sa, že pre svoje konanie nemá žiaden duchovnejší motív ako je súcitná láska. Jeho konanie je až nápadne civilné a predsa sa nevieme zbaviť dojmu, že tu ide o bohoslužbu v tom najpravdivejšom slova zmysle, bohoslužbu, pri ktorej sa jeho rukami dotýka zraneného samotný Boh.

Týždeň pred tým ako som sa posadil k tomuto článku, bol som na krátkej praxi v dome opatrovateľskej služby. Jedno dopoludnie som si vybral poschodie s pacientmi postihnutými nielen fyzicky ale aj psychicky. Niektorí z nich mali odpudivé správanie, iní prejavovali agresivitu voči personálu. Bol som však zarazený prístupom väčšiny pracovníkov k nim. Bez váhania sa ich dotýkali ako malých detí a slovné im vyjadrovali lásku. Jeden často opakujúci motív, ktorý som zachytil znel: „Ešte nevieme ako skončíme my.“ A tak premýšľam, či duchovnejšie motívy, ktoré ako veriaci

máme, avšak nás nevedú k hojnejším skutkom milosrdenstva, sú pre Boha milšie ako tie prízemné, ktoré dokážu nenáboženských ľudí vyburcovať k ľudskému správaniu.

Pán Ježiš vlastne zákonníkovi vôbec neodpovedá na otázku „Kto je môj blížny?“ – ale mu ju vracia v inej podobe. „Kto z týchto troch bol blížnym tomu, ktorý upadol medzi lotrov?“ Z otázky „Kto je môj blížny?“ sa stáva iná: „Komu som blížnym ja?“

Na príklade Samaritána z podobenstva vidíme praktickú ukážku, čo znamená byť blížnym. Znamená to: (1) Prísť doslova bližšie k ľuďom s problémom. (2) Nasledovať Božie priority. Boh nemá vo svete inú prioritu ako milovať a zachrániť, a my by sme tiež mali byť ochotní kvôli tejto prioritě ako Samaritán meniť svoje plány kvôli Božiemu plánu. (3) Pozerať sa na svet Ježišovými očami. Samaritán nevidel postihnutého človeka ako problém, ale ako ľudskú bytosť hodnú záchrany. (4) Liečiť rany Božími darmi. Všetci takéto dary vlastnime či už vo fyzickej, duševnej alebo duchovnej oblasti. (5) V záujme záchrany uvažovať tvorivo. Samaritán využíva všetky zdroje pomoci, svoje i cudzie nato, aby mohol efektívne pomáhať. Samotné slová Pána Ježiša „Choď a konaj aj ty podobne!“ sú vlastne výzvou k tvorivo uvažujúcej láske, neoklieštenej ľudskou dogmatikou a náboženstvom.

Myslím, že cesta ku skutočne duchovnému kresťanstvu vedie kdesi popri temných zákutiach, rozprestierajúcich sa medzi Jeruzalemom a Jerichom. Tu sa odhaľuje, či svetlo, ktoré je v nás, je skutočným svetlom alebo tmou.

MIROSLAV POLIAK ■

Vydařený výlet

Pracuji již přes rok v neziskové organizaci o.s. IQ roma servis v Brně, která nabízí romským dětem a mládeži možnosti smysluplného trávení jejich volného času. Je to práce vesměs radostná, přináší mi spoustu nových zkušeností, ale mnohdy také negativní zážitky. Například výlet, o kterém chci psát, byl pro mě odstrašujícím prožitkem.

Byl krásný jarní den a my jsme se rozhodli, že s našimi klienty vyrazíme v době jejich jarních prázdnin na celodenní výlet na brněnskou přehradu. Děti se ten den nasbíralo přes čtyřicet. Všichni chtěli na výlet a jeden přes druhého se hlásili, že jedou s námi. Malí, velcí, i ti úplně nejmenší. Každý dostal na starost mladšího sourozence, nakoupily se jízdenky na MHD a vyrazili jsme. Už v tramvaji ale začaly nepříjemnosti.

Děti si posedaly do sedátek po třech po čtyřech vedle sebe. Všichni se radovali ze sluníčka a z výletu a tak si začali romsky prozpěvovat. Byla to opravdu veselá atmosféra. Když jsme projeli písáreckým tunelem, děti hlasitě výskaly...

Spolucestujícím se však atmosféra v tramvaji nezdála být tak veselá. Začali si schovávat kabelky a v jejich očích jsem viděla napětí a nechuf ke společné cestě v jedné tramvaji s hlučnými romskými dětmi. Někteří si přesedli do druhého vozu, jiní se po nás pohoršlivě otáčeli. Posadila jsem si osmiletou Sabinku na klín. Je to dlouhohlasá drobná rozkošná dívka s velkýma tmavýma očima. Mám ji moc ráda. Děvčátko se přidržovalo předního držátka na sedátku a omylem se letmo dotklo mladé

ženy, sedící před námi. Co následovalo potom, jsem nečekala. Žena se náhle otočila, prudce vzala Sabininu ruku, zatřásla s ní a zakřičela: „Říkám ti, nesahej na mě!“ To byl šok i pro mě. Nebyla jsem schopná slova. Tolik bezdůvodné agresivity, co se v té mladé ženě nahromadilo. Sabinka sklopila oči a celou cestu seděla bez pohnutí na mém klíně. Bylo mi do breku a zároveň jsem cítila velký vztek. Vždyť ta malá nic neprovedla! To musí snášet pohrdání a nenávisť už od malička jen proto, že je Romka? Tím však to teprve začalo.

„Neopírej se o mě, vždyť jsi špinavá“, slyším od dalšího spolucestujícího zepředu tramvajového vozu. Holčička se samozřejmě bránila. „Nejsem špinavá, tak co máte?“...

Vystoupili jsme na přehradě a já si oddechla. Máme všechny, můžeme vyrazit na procházku. Dovolila jsem jim zaspívat si konečně z plných plic. To byla chyba, nevěšila jsem si v dálce sedícího rybáře, který to bral jako provokaci a začal vyhrožovat: „Hodím po vás kámen, jestli nepřestanete!“ Nevěřila jsem vlastním uším.

Došli jsme až k venkovní restauraci. Děti už byly po cestě unavené. Neměly batůžky a svačinku v ubrousku, většina jich měla igelitku s colou, sladkostmi a drobnými. Těšily se, že si budou moci něco koupit. Restaurace byla kompletně prázdná. Majitelka, hned jak uviděla tu hromadu dětí, vyběhla ze dveří a upozorňovala nás, že venkovní zahrádka je pouze pro hosty restaurace. Vysvětlila jsem jí, že většina těchto dětí, chce právě v jejich restauraci utratit své peníze. Děti se natlačily k prodejnímu okénku a už jsem zase slyšela připomínky typu: „Neumíš poděkovat? Poprosila jsi o tu pizzu?“ Tady bych ráda objasnila romské pojetí slůvek „děkuji“ a „prosím“.

Romské dítě, které nepoděkuje za jídlo, nebo nepoprosí o šálek čaje, který mu je jednoduše naservírován bez jakékoli odezvy, může na českého pozorovatele působit poněkud nevychované a nevďečně. Pravda je však taková, že v romském pojetí světa nemusím o nic člověka prosit, protože vždy něco do-

stanu. Každý se automaticky rozdělí se vším, co má. I s málem. Je to normální. Není tedy důvod proč druhého prosit, nebo mu projevit vděčnost slůvkem „děkuji“. Vždyť to, že se rozdělí a dá mi, z toho co má, je pro něj naprostá samozřejmost. Žádný člověk není „více“ než on, proč bych ho měl tedy o takovou samozřejmou věc prosit nebo mu za ni uctivě děkovat? Prošení a děkování v domácím romském prostředí, působí na samotné Romy poněkud nezvykle a odtaziť. Ten, kdo prosí a děkuje, je považován za gádža. Ovšem, když se podíváme na tuto skutečnost očima české kultury, jeví se nám Romové jako nevychovaní. V romském pojetí světa, je však opak pravdou. Ke střetu těchto dvou kultur došlo i u prodejního pultu. Prodavačka považovala děti za neslušné a nevychované a zaujala k nim odmítavý postoj. Děti jej však nechápaly a připadal jim bezdůvodný. Proto s prodavačkou mluvily tak, jak ona s nimi. Hrubě a sprostě.

Pojďme však zpět k našemu výletu. Problémy pokračovaly i po obcerstvení v restauraci. Musela jsem si několikrát vyslechnout od kolemjdoucích stížnosti typu: „Co jste to za školu, já si vás zjišťím!“ nebo když si dva pomocníci na stavbě vyměnili pár vět: „Co to tady je, cigáni, dones mě pistol, ať to vystřelím.“ Takové poznámky mě opravdu nenechávaly chladnou.

Oddechla jsem si, když jsme se vrátili v pořádku do IQ roma servisu. Byla jsem z cesty vyřízená, a to hlavně psychicky. Zase jsem se mohla na jediný den vžít do romského dítěte a to, co takové dítě zakouší, jen proto, že je na něm poznat že je romské, bych nikomu nepřála. Mě samotné to celé připadalo jako obrovská křivda. Vždyť ty děti nic neprovedly. Sice neseděly v pozoru a bez mluvení v tramvajových sedátkách, ale za to si přece nezaslouží odsouzení. Je škoda, že nemyslíme na to, jak k lidem přistupujeme. Bereme lidi jako individuality? Jako Boží stvoření, které si zaslouží lásku? Jako sobě rovné? Nebo už předem zaujímáme k někomu nesnášenlivý nebo nenávislný postoj?

TEREZA ŠIMIKOVÁ ■

Kresťan a pospolitosť

„Tak Boh miloval svet...“ – ale ľudia Ho nenávidia a organizujú si ten svoj, „svet“ od Neho nezávislý. Neustále utekajú od Toho, ktorý chce byť ich priateľom. A uprostred tohto sveta sa nachádza nielen Cirkev, ale aj kresťan ako jednotlivec. Je členom tejto spoločnosti, či chce alebo nie: občan svojej krajiny, podielnik vo svete práce, sused...

Svet Boha nepozná, ale kresťanov áno. A predstavu o Ňom si do nemalej miery utvára podľa nich: nie z ich kázania, ale podľa správania v každodenných vzťahoch. Inými slovami, naši blížni či spolupracovníci sa dozvedajú o Bohu, ako pozorujú naše správanie ako občanov, spolupracovníkov, susedov. Aký má byť náš postoj k nim?

Separácia

Často sa kresťanova odozva na uvedení problematiku môže zhrnúť týmto jediným slovom. „Vyjdite spomedzi nich, oddel'te sa!“ Toto sa interpretuje ako „neangažujte sa!“ Tento postoj by sme mohli ilustrovať rôznym spôsobom. Niektorí veriaci sa odmietajú zúčastňovať na voľbách alebo iných veciach, ktoré sú ich politickými právami; na pracoviskách sa stráňajú napríklad činnosti v odboroch; spoločenské kontakty redukovujú na úroveň zdvorilostných vzťahov... To je všetko jednoduché a na povrchu sa môže javiť aj ako biblické; a podporeté presvedčením, že žijeme v posledných dňoch a svet speje od zlého k horšiemu.

Také oddeľovanie síce robí život kresťana pohodlným, na druhej strane však neguje jeho povolanie byť pre Boha svedkom v spoločnosti, ktorá Ho nenávidí, a predsa potrebuje. A ktorá v každom veku potrebuje to, čo Pán označil za soľ a svetlo.

V tejto súvislosti stojí za pozornosť, že keď na úvod listu Rimanom Pavol o sebe hovorí, že je oddelený pre Božie evanjelium, neupresňuje, od čoho je oddelený. A to je správny dôraz; lebo keby sme sa chceli spýtať, čo to znamená v praxi, dostali by sme sa do ťažkostí.

Svet politiky

Obmedzíme sa iba na niekoľko poznámok. Písma Novej zmluvy majú na

politickú vrchnosť svojej doby dva vyhranené pohľady. V knihe Zjavenia sa imperiálny Rím javí ako Babylon, démonský nepriateľ Krista a Jeho ľudu, síce represívny, ale zároveň odsúdený na záhubu. Na druhej strane, podľa epištoly Rimanom, vrchnosť je ustavená Bohom, a jej poslaním má byť slúženie spravodlivosti. Žiaľ, aj toto milostivé Božie zariadenie rebelujúci človek vie premeniť na prax, ktorá je neraz démonská.

Je dualita aj v osobnom postavení kresťana. Nemôže uniknúť tomu, aby patril k národu, ktorý ovláda územie, na ktorom žije. Dodatočne mu však bola udelená nová, vyššia lojalita v kráľovstve Božom a Kristovom. Jeho pozemské občianstvo je vždy podmienené jeho občianstvom nebeským. Za čias Novej zmluvy veriaci vo všeobecnosti nemali možnosť vyprávať do záležitostí štátu. Aj keď neboli otrokmi, boli podriadení Rímskej vrchnosti, ktorá robila rozhodnutia a vyžadovala poslušnosť. Naša situácia v demokracii je iná. Môžeme si klásť otázky, či by takí myslitelia ako Sokrates alebo Kalvín pokladali demokraciu za platný spôsob vlády... Nech je ako chce, ostáva pravdou, že ako osoby s právom voliť v demokratickej spoločnosti, máme zodpovednosť za konanie vlády a pred touto zodpovednosťou nemôžeme unikáť jednoduchou neúčasťou. (V britských dejinách by sa mohli nájsť doklady o tom, ako sa účasť veriaceho ľudu v tomto smere kladne prejavila na ich vývoji!).

Pospolitosť

„Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“ Tento príkaz sa dá vypozerovať už od čias Mojžiša. Ale celkový dojem zo Starého zákona je taký, že tým blížnym sa takmer bezo zvyšku rozumel príslušník vlastného etnika. Keď však bola Pánovi položená otázka „Kto je môj blížny?“ Jeho odpoveď zahrnovala aspoň dva pohľady.

V podobenstve o milosrdnom Samaritánovi vylíčil dobrého blížneho ako cudzinca, k tomu ešte takého, ktorým pohrdali. Teda demontoval starobylú predstavu „separácie“. Ten druhý pohľad

kladie dôraz na akciu. A tá sa nezastaví, ani nedefinuje na hraniciach ustálených vzťahov; povedané inak, vzťahov k „naším“, a až potom k „tým druhým“. Podstata kresťanskej pospolitosti (teda postoja kresťana k spoločnosti) je v srdečnom úsilí *pomáhať všade, kde sa len dá*. Na rozdiel od čias starozákonných, nie je možné pre našu zodpovednosť viesť deliacu čiaru, ani klásť obmedzenia.

Kresťania majú vo všeobecnosti dobrú povest na užšej platforme. Sú milí k susedom a pomáhajú tým chudobnejším vo svojich zboroch. Ale kde zlyhávajú, je tá širšia oblasť. Keď príde na potreby na národnej alebo medzinárodnej úrovni, evanjelikáli sú zvyčajne prekonávaní svetskými organizáciami. Pravdaže, aj tu je veľa výnimiek, ale výčitka platí.

Môžeme byť hrdí na svojich bratov, ktorí ako lekári pracovali na misijných poliach, najmä medzi malomocnými; v oblasti práce s alkoholikmi, narkomanmi a bezdomovcami; pri pomoci postihnutým v povodniach a podpore hladujúcich... mnoho iných príkladov prichádza na myseľ. Stále však obvinenie má svoj podklad. Mohli by sme a mali by sme robiť viac. V mene „separácie“ sa mnohí kresťania držia späť tam, kde by sa mali spojiť s vládnymi a inými telesami v projektoch humanitnej pomoci. Je správne, aby sa kvôli dobročinnosti nestrácal dôraz na zvestovanie evanjelia, ale na druhej strane bez účinnej účasti na nej by sa naše evanjelizovanie mohlo javiť – a zaslúžene – ako málo relevantné!

V starozákonnej dobe bol Izrael ľudom oddeleným. Oddeleným fyzicky od iných národov, lebo poznal pravého Boha. Ich úloha bola preto jednoduchšia než naša. Na rozdiel od nich, našou úlohou je pôsobiť zvnútra ľudskej spoločnosti. Neveriacim ukazovať slávu pravého Boha v oddelení, ktoré nie je fyzické, lež duchovné. V životných situáciách, v ktorých čelíme tým istým ťažkostiam a úlohám ako oni. Zázrakom kresťanstva je to, že nás na to Boh uschopňuje.

G. J. POLKINGHORNE, ■
THE WITNESS 1975, Č. 9
SPRACOVAL MATÚŠ KOŠA

Príbeh starý tisícročia žije a zachraňuje druhých

Nebudem vykladať príbeh o Milosrdnom Samaritánovi, ale spomeniem niekoľko udalostí zo života, kedy mne a priateľovi príbeh jednoznačne znel v srdci:

Zranený pri jarku

Bolo to už dávnejšie. Idem po našom meste a blízko hlbokého výkopu vidím ležať na jeho okraji najmä na rukách a hlave zakrvaveného muža. Bolo to počas odpoľudňajších nákupov. Ľudia chodili okolo a nevšimli si ho. Vtedy v mojom vnútri zarezovali obrazy zo spomínaného príbehu. Jednoducho som nemohol ísť ďalej po svojich nákupoch, hoci ma čas súril. Sklonil som sa k tomuto neznámemu a zisťoval som jeho životné funkcie. Dýchanie bolo ťažké a komunikácia nezrozumiteľná. S mojou pomocou sa po chvíli posadil a neskôr i postavil. Čo som si v prvej chvíli neuvedomil, neďaleko bola „krčma“, do ktorej potom tackajúc sa opäť zašiel. Tu sa môj príbeh končí. Hoci začal podobne, ako ten v Biblii, koniec má iný.

Prečo to spomínam? Chcem tým snád' podčiarknuť skutočnosť, aké jemné je srdce, ktoré je kŕmené Bibliou.

Priateľ na zamrznutie

Príbeh druhý sa odohral v neskorý jesenný večer. Vonku bolo poriadne zima, mrzlo. Na ceste domov, ako obvykle bicyklom, skoro narazím na chodníku medzi panelákmi nášho sídliska na ležiaceho muža. No podarí sa mi ho obísť, po niekoľkých metroch však musím zastaviť, lebo opäť mi znie príbeh o milosrdnom Samaritánovi. Opieram bicykel o oplotenie základnej školy a vra-

ciam sa k ležiacemu. Keď sa mi ho podarí obrátiť na chrbát, zisťujem, že je to sused zo záhradkárskej osady. So zahanbením priznáva, že to večer v krčme prehnal a nemôže domov. Panelák, kde býval, bol na dohľad, ale nohy nie a nie poslúchať. Akosi som ho predsa dostal na nohy a odviekol až k vchodovým dverám bytu. Po zazvonení som si ešte na dôvažok vypočul jeho nešťastnú rozčúlenú manželku. Prečo zasa tento príbeh? Jednak preto, že takto som ho možno zachránil pred zamrznutím. Ale tiež, keď sa stretneme na záhradke, môžem mu ešte slobodnejšie hovoriť o láske Pána Ježiša.

Spiaci dedko

Príbeh tretí mi rozprával pred týždňom kolega, verný katolík, nedávno v práci. Býva na konci obce Ladce. Neskôr večer sa vracal autom domov. Periférne zbadal ďalej od cesty ležať človeka. Ubehlo niekoľko desiatok metrov, než zastavil auto. Spúšťacím motívom bol, podľa jeho svedectva, tiež príbeh z Lk 10. Vrátil sa autom naspäť a zistil, že to bol starší, už značne podchladený a alkoholom posilnený sused z jedného z posledných domov pod horou. Podarilo sa mu prestrieť si na zadné sedadlo nejakú ochrannú plachtu, milého dedka tam naložiť a odviezť do jeho domu, kde osamelo žije. Opäť bol zachránený jeden život.

Namiesto záveru

Aj takto žije až do dneška príbeh starý tisícročia, ktorý vyrozprával Pán Ježiš a je čítaný a kázaný naprieč kresťanskými spoločenstvami. Vždy sa v niektorom srdci uchytí a vyvolá čin, keď to je najviac treba.

JÁN ČIŽ ■

Jako sebe?

Všichni známe podobenství *O milosrdném samaritanovi*. A tak se pod pojmem „bližní“ snažíme vidět lidi, kteří jsou na okraji společnosti nebo nějak postižení či v nesnázích. Chtěli bychom k nim přistupovat s pomocí a snad i velkoryse, třeba za cenu vlastní újmy, prostě jako ten Samaritán.

Jenže mezi mé bližní patří moji spolužáci, spolupracovníci, sousedé, spolucestující a nevím kdo ještě. Vždyť na každém z nich Bohu záleží! Všichni je potřeba ošetřit a dopravit do bezpečí bez dalšího zranění. K bližním patří jistě i rodiče, bratr, sestra, a to nejen rodní, ale i ti, se kterými se setkávám ve sboru. Ani ty doma, ani ty ve sboru

si nevybírám. Jsou mi dáni. Antipatie nemohu řešit tím, že vystoupím z rozjetého vlaku, že se přestěhuji nebo změním zaměstnání či školu.

V těchto souvislostech už na sebe nemůžeme pohlížet jako na jednorázově se obětujícího a pomáhajícího Samaritána. Tady už nezní jen *miluj bližního svého*, ale významu nabývá spíše konec známé věty - *jako sebe sama*. Jakou hodnotu mám v očích Božích? A jakou v očích svých? Nevidím se jinak? Jsem ochotna ustoupit ze svých požadavků a snad i práv v jejich prospěch? Svoje pohodlí vyměnit za jejich v docela konkrétní a každodenně se opakující situaci? Obhajují své zlozvyky nebo se jich kvůli bližním snažím zbavit?

Krádež s následkami

Opäť a opäť k nám prichádzajú správy našich spolupracovníkov, ktoré v nás zanechávajú otázky, prečo Boh dopustí, aby sa také veci diali. Mnohokrát sú potom odpovede prekvapujúce – ako tá z Mozambiku.

Naša rodina Rose-Seeck oznamuje: *Na Vianočné bohoslužby prišiel neznámy človek a spieval krásnu pieseň o Božej láske. Na nasledujúci deň bol opäť na bohoslužbách a rozpovedal nám svoje svedectvo. Tento muž sa pred dvomi rokmi s bandou vlámaval do jedného domu, aby ukradli stavebný materiál. Zatiaľ kumpáni odviekli košík, on v dome hľadal cennosti. Našiel knihu viazanú v koži. Určite sú v knihe schované peniaze, keď je tak starostlivo zaviazaná! Tak si ju vzal. Doma ju dôkladne prehliadol, ale žiadne peniaze nenašiel. Začal ju však čítať. Bola to Biblia. Prišiel k miestu: „Hľa ja klopem...“ Ale kto by chcel do jeho sľušovaného života vstúpiť? No pri nasledujúcom vlamaní bol pristihnutý a dostal dva roky. Vo väzení prišiel do kontaktu s kresťanmi. „Áno, skutočne chcel Ježiš prísť aj do tvojho života! Pochybnosť končí, Ježiš prišiel.*

Biblia, o ktorej bola reč, bola jedného z našich spolupracovníkov. Do jeho domu sa uskutočnilo to vlamanie. Boh má svoje cesty, aby zasiahol ľudí. Aj keď sú to pre nás obchádzky. Práve som sa vrátil zo Sýrie. Jednému z tých, čo ma sprevádzali, bola odcudzená príručná taška. Prišiel o všetky svoje cennosti. Jeho arabská Biblia? Tá bola tiež v taške.

URLICH WEINKOH ■
V CHRISTLICHE FACHKRÄFTE
PRELOŽIL JÁN ČIŽ

Milovat jako sebe - nic míň a nic víc. Z toho vyplývá, že Bůh ví o naší sebelásce. Máme se rádi - každý sám sebe. Nevím, jak bude Bůh hodnotit neochotné nebo vypočítavé sebeobětování. Je dobré nazývat věci a skutečnosti pravými jmény. Sami o sobě si říct pravdu a postavit se před zrcadlo Božího slova.

„Milovat budeš Pána Boha ... a bližního svého jako sebe!“

IRENA ZEMANOVÁ ■

Postoj Církve k současnému Izraeli

Při pohledu na Izrael nás Pavel ujišťuje, že Boží povolání a dary jsou neodvolatelné, Hospodin jich nelituje (Ř 11,29). Když se budeme dívat na Izrael, který pro budoucnost Církve nemá žádný význam, pak budeme jako ti, kteří „bojují proti Bohu“. Před podobným postojem varoval svého času znalce Písem, veleřadu, významný učitel Zákona Gamaliel (Sk 5,38 – 39).

Politická situace v Izraeli není jen záležitostí židovskou. Týká se každého, kdo věří, že současné události připravují splnění Božích prorocství. Chceme-li porozumět stavu věcí, nesmíme se nechat oklamat sentimentálními snímky ze sdělovacích prostředků, které sympatizují s Palestinci. Nesmíme se dát ovlivnit antisemitskými výroky v bulvárním tisku. Musíme se snažit získat objektivní informace o faktech a podporovat to, co je v souladu s prorokovanými Božími cíli, jak to napsal v roce 1867 liverpoolský biskup J. C. Ryle: „Chce někdo zakoušet zvláštní Boží požehnání? Ať se postaví na stranu Izraele a působí pro jeho dobro a nebude Boží požehnání hledat marně.“ To přirozeně nutně neznamená, že budeme schvalovat sporné chování Izraele (náboženský fanatismus, brutalitu, šikanování), když budeme upevňovat to absolutní, co obstojí (biblická zaslíbení pro vyvolený Boží lid, Židy). Znamená to však, že si jako údy Církve z pohanů uvědomíme svoji zodpovědnost ve vztahu k Židům. „Vždyť jestliže pohané měli účast na jejich duchovních věcech, jsou jim také povinni posloužit tělesnými.“ (Ř 15,27)

I když k tomu jistě mohou patřit i duchovní dary, máme zato, že se tato slova vztahují především na hmotné dary, protože dávání darů platí v židovském společenství, věrném Zákonu, jako vysoko ceněný skutek lásky k bližnímu.

V celém Starém zákoně platí zvláštní Boží péče zejména chudým, cizincům a příchozím (Dt 15,4-11; Ž 72,13; Př 19,17). Bylo to brímké, které v srdci nosili i proroci (Iz 3,15; 10,2; Jr 5,28; Ez 16,49; Da 4,24; Am 5,11-12; Za 7,10). Není tedy divu, že čteme už v Jakubově listu židokřesťanům: „Čisté a neposkvrněné náboženství před Bohem a Otcem je toto:

■ Hora Tabor a Jezreelská rovina

navštěvovat sirotky a vdovy v jejich soužení a zachovávat sám sebe neposkvrněného od světa.“ (1,27) Péče o chudé, vdovy a sirotky byla v raných sborech židovských křesťanů důležitou službou (Sk 6,1-3; Ř 15,26; Ga 2,20). Mezi prvními křesťany byla taková štědrost, že se o nich pochvalně říkalo, že mezi nimi není nikdo nuzný (Sk 4,34).

Izraelci ve starověku museli třikrát za rok putovat do Jeruzaléma, aby se mohli zúčastnit svátků v chrámě. Obyvatelé Jeruzaléma tak měli zvláštní příležitost poskytovat příchozím pohostinství. Nad to přicházeli chudí do chrámových předsíní a nádvoří (Sk 3,2-5.10) s očekáváním, že jim jejich židovští krajané v poslušnosti Zákona poskytnou almužnu. Když církev v Jeruzalémě postihlo pronásledování a hlad, sbírali apoštolové na její podporu peníze ve vzdálených římských provinciích, jako například v Malé Asii (1K 16,1-3; 2K 8,1-9.15; Fp 4,15-16). Jaké to bylo svědectví pro nevěřící Židy v Jeruzalémě! Jak asi záviděli svým věřícím sousedům, když

se jim dostávalo takových důkazů lásky od vzdálených sourozenců, kteří s nimi byli spojeni stejnou vírou!

Taková štědrost bude také v době soužení poznávacím znakem pravých věřících, až se naplní výpověď z Mt 24,12: „A protože se rozmnoží nepravost, láska mnohých vychladne.“ Tato štědrost bude výrazem nežidovského svědectví vůči židovskému světu. Nakonec Mesiáš bude soudit národy podle toho, jak jednaly s Izraelem: „A Král jim odpoví: „Amen, říkám vám, že cokoli jste udělali pro nejmenšího z těchto mých bratrů, to jste udělali pro mne.““ (Mt 25,40) Jestliže Církev naší doby ví, jak takové skutky víry působily v minulosti a jak budou působit v budoucnosti, klademe si otázku: „Jak dostojí své povinnosti dnes, aby získala Židy k citlivému vnímání evangelia právě odpovídajícím jednáním?“

■ Z PŘIPRAVOVANÉ KNIHY
„JERUZALÉM V PROROCSTVÍCH“,
AUTOR RANDALL PRICE
UPRAVIL JÁN OSTROLUCKÝ

Popis jedné cesty

Autobus odjíždí v 7:22 hod. V 7:20 mám mít živý telefonát do rozhlasu o tom, že zítra bude v Muzeu Českého lesa otevřena nová expozice o židovském osídlení Tachovska. Takže to budu muset namluvit na záznamový telefon den předem.

Autobus přijel na čas, uvnitř se na mě usmívá Míša, dcera známých. Jede na zkoušku. Povídáme až do Plzně. Přestup na další autobus směr Praha. Na Zličíně jsem v 10 hodin.

První natáčení mám s děkanem Fakulty humanitních studií UK prof. Sokolem. Měli jsme točit pořad o vládě, ale vláda prošla Sněmovnou dřív, než jsem předpokládal, takže téma se stalo neaktuálním. Proto jsem ještě včera dojednal změnu - budeme mluvit o napětí mezi evolucí a kreací. Pořad se bude vysílat v Křesťanské vlně TWR na frekvencích Českého rozhlasu Plzeň. Profesor Sokol přeložil několik knih Teilharda de Chardin, předpokládám tedy, že řeč bude i o něm. Večer jsem si proto honem studoval základní myšlenky tohoto myslitele.

V Jinonicích jsem v 10:30, mám tedy ještě 30 minut na přípravu. V 11 hodin jsem uveden do pracovny děkana. Trému už nemám, protože jsem s profesorem Sokolem točil už desítky pořadů. Po několika slovech odnášíme kanára, aby nás nerušil, a já zapínám přístroje. Je to těžké téma a už při natáčení je mi jasné, že pan profesor chce po posluchačích, aby přemýšleli. Po hodině končíme, domlouváme termín dalšího natáčení a já běžím na metro. Mám dvě hodiny času. Stavuji se ve vydavatelsví Kalich, abych projednal novou edici studií profesora Hellera. Jednání je vstřícné a věcné. Ještě stíhám oběd v podchodu metra a už mířím do Hloubětína k Hellerovým.

Pan profesor byl nemocný, ale před 14 dny se mu udělalo lépe. Dnes se však cítí zle. Špatně artikuluje. Vypráví mi o nemocech, paní Hellerová vaří kávu. Pak zapínám mikrofon. Řečová indispozice je pryč, profesor Heller

mluví zřetelně a výstižně. Točíme dvě Ranní slova pro Vltavu - výklad 104. žalmu a Přísloví 8. Ačkoli se pečlivě připravil, během natáčení do papíru ani jednou nenahlédne. Ve 4 hodiny odpoledne jsme hotovi. Za 30 minut mám být u Pokorných. Sním chlebičky a loučím se. Venku sněží.

K Pokorným je to od Hellerů 5 minut. Jenže nikdo není doma. Po půl hodině přišla paní Pokorná a zve mě dál. Po hodině přichází pan profesor. Čekal na mě na fakultě, zapomněl, že jsme se domluvili jinak. Začíná mě tlačit čas. Pan profesor je trochu překvapen, když mu sdělují, že budeme točit portrét jeho učitele a kolegy J. B. Součka. I na to zapomněl. Dáváme se do práce. Po hodině vzpomínek a snahy dopátrat se podstatného vypínám přístroje. Další Řeka života pro Rádio 7 je na světě.

Přicházejí vnoučata a zapíná se Večerníček. Loučím se a telefonuji Jiřímu Benešovi, že se sejdeme až u Sřešovické vozovny. Jdeme společně s Olgou, jeho ženou, do kina na film Kupec benátský. Film vyvolal polemiku, protože řada kritiků jej vnímá jako antisemitský. Chceme ho tedy vidět, abychom si udělali vlastní názor. Jiří vede katedru biblistiky na Husitské teologické fakultě UK a učí také na Adventistickém teologickém semináři. O antisemitismu přednášel mnohokrát. Já o tomto tématu budu mít v únoru pořad.

V kině Ořechovka je nás patnáct. Film je mistrovsky natočený a antisemitský. Cestou domů k Benešům o něm diskutujeme. Večer ještě s Jiřím probíráme několik témat. Pak jde Jiří spát a já čtu některé jeho články v časopisech, které doma nemám. V jednu hodinu zhasínám.

Ráno s Jiřím točíme - vybral si příběh Díny a Šekemu. Pořad Ke kořenům jde do hloubky, takže se do toho opíráme vši silou. U této relace budou muset posluchači opět myslet. Ocení to?

Je devět třicet, za půl hodiny mám být v Akademii věd. Rychle se loučím

a běžím na autobus. Odbíjí desátá, když vcházím do budovy Filosofického ústavu Akademie věd ČR. Doktor Vladimír Urbánek (můj kolega z vojny) má zpoždění - Ladovská zima v Praze funguje. Posadí mě do zase-dačky, ve které natáčíme, a mizí. Na hodinu. Když se s provinilým výrazem v obličejí objevuje, je mi jasné, že se mi zhroutil časový plán. Vladimír totiž hledal přípravu na natáčení, kterou stejně nenašel. Pro Rádio 7 točíme další Řeku života, cyklus o pobělohorských exulantech. Dnes to je Pavel Stránský. Bez přípravy mluví Vladimír naprosto suverénně, jen asi dvakrát se koukne do jakéhosi anglického textu. V duchu si dávám předsevzetí, že si Stránského O státě českém musím přečíst.

V 11:30 jsem měl být na Evangelické teologické fakultě. Telefonuji profesoru Trojanovi omluvu za zpoždění. Slibuje, že počká. Vybíhám z Akademie a za 20 minut jsem v Černé ulici, kde fakulta sídlí. S profesorem Trojanem jsem točil před dvěma týdny o jeho podpisu Charty a o angažovanosti křesťanů. Dnes točíme portrét J. L. Hromádky. Opět pro Rádio 7. Natáčíme hodinu a já se loučím. Pan profesor mi ještě vyndá ze skříně sbírku svých veršů. Na památku.

Cestou k metru se stavuji v čínském bufetu na oběd. V metru čtu a teprve ve Stodůlkách si uvědomuji, že jsem v časové tísní. Ze Zličína mi jede autobus ve 14 hodin. Lístek už mám koupený. Jenže ve 14 hodin teprve vjíždí metro do stanice. Student Agency jezdí na čas. Vybíhám po schodech a běžím na poslední nástupiště, kde (díky Bohu!) ještě stojí žlutý autobus. Naskočím a za mnou se zavírají dveře. Vydýchávám to až do Rokycan.

Do Plzně vjíždíme s malým zpožděním. Podle jízdního řádu mám 10 minut na přestup. Modlím se, abychom přijeli na autobusové nádraží včas. Projíždíme Plzní hlemýždím tempem a na každé křižovatce chytáme červenou. Když odbočujeme na autobusové nádraží, můj autobus do Tachova právě odjíždí. Další jede za hodinu,

jenže já musím být v 16:40 v tachovském muzeu, kde se v 17 hodin odhaluje pamětní deska židovským obětem holocaustu. Musím tam natočit reportáž pro Radiožurnál. Autobus, kterým se to dalo stihnout, mi ujel. Zajímavé, v Praze jsem se nemodlil a autobus jsem stihl, teď jsem se modlil a autobus je pryč.

Telefonuji příteli Jiřímu, který bydlí v Nýřanech za Plzní. Je ochoten mě odvézt. Dávám si kávu a čekám. Jiří přijíždí až v 16:10. Uvízl v koloně. Je jasné, že to stejně nestihnu. Volám domů. Prosím manželku, aby v muzeu zajistila, že mě pustí dovnitř i po 17. hodině. Kvůli bezpečnosti totiž mají vchod v 16:50 zamknout. Jedeme pomalu, sněží.

V Tachově jsme přesně v pět. Dveře muzea jsou otevřené, slavnost nakonec začíná v 17:15. Vrchní zemský rabín Sidon nedorazil - kvůli sněhu. Z pražského Židovského muzea tu není také nikdo. Je tu ale tachovský starosta, několik radních, ředitelka archivu, přátelé. Natáčím reportáž, popíjím košer víno a košer kávu. Přítel Jiří mě ujišťuje, že je spokojen. Jak by se jinak na takovou slávu dostal? Potkávám tu i Míšu z včerejšího autobusu - zkoušku udělala za jedna. Od nynějška chce jezdit na zkoušky jen se mnou.

Vernisáž končí, jdeme ještě k nám domů. Dětem vezu dárky od Benešů - mince z Číny, Izraele a Polska do Matoušovy sbírky a hromadu známek pro Dorotku. Šimon dojíždá chlebičky od paní Hellerové a já zatím s přítelem Jiřím probírám nové knihy. Po hodině se Jiří loučí, já usedám k počítači a připravuji třiminutovou reportáž pro Radiožurnál.

Práci končím ve chvíli, kdy začíná film o konferenci ve Wansee, kde se rozhodlo o „konečném řešení židovské otázky“. Tedy i o tachovských Židech. Povídáme si s manželkou o prožitých dvou dnech a v jednu hodinu jdu spát.

PETR VAĐURA ■

Ekumena

To slovo je dost ošklivé. A mnozí mají za to, že označuje i ošklivé skutečnosti.

Nedávno mi třeba došel e-mail, ve kterém mě jeden známý přesvědčuje, že podpis ekumenické charty znamená, že se všichni protestanté vrhají do chřtánu katolické církve. Text jeho dopisu doslova bil na poplach.

Pro mě je ekumena něco jiného.

Před 10 lety jsme se přistěhovali do Tachova a nikoho jsme zde pořádně neznali. Několik dní po našem příchodu se u mě stavil katolický kněz a nabídl mi spolupráci. Ta trvá, i když s menší frekvencí, spolu s naším přátelstvím dodnes. Adventista Jiří Beneš se stal jedním z hlavních učitelů našich biblických škol a s evangelíkem Janem Hellerem jsme natočili tolik pořadů do rádia, až je z nich kniha. Pravoslavný kněz nás s rodinou pozval na setkání zástupců různých církví u sebe na zahradě. Zabil pro tuto příležitost prase a hostil nás jako krále. Řeckokatolický kněz mě zase svezl na vysílání, když jsem byl v nouzi a nemohl jsem sehnat řidiče. Sestra z Církve bratrské mě na počátku mé cesty s Bohem vedla k obrácení a manželé z Křesťanského společenství pozvali mě a mou budoucí manželku několik dní před svatbou k sobě, aby s námi probírali, jak takové manželství v praxi funguje.

Dlouhá léta jsem měl zázemí a domov v Křesťanských sborech. V Tachově toto společenství není, takže jsme mohli poznat radostné, vstřícné a vřelé obecenství v Evangelické církvi metodistické.

Už 14 let pracuji jako misijní pracovník „na volné noze“. Na naši práci a živobytí přispívají jednotlivci a společenství z různých církví a denominací; mnohdy ani netuším, kam vlastně do církve chodí. Rozhlasové pořady připravuji jako člen týmu ekumenické rozhlasové společnosti Trans World Radio, ale také ve spolupráci a za finanční podpory Plzeňského biskupství.

To vše je pro mě ekumena.

Největší radost ale mám, když se setkáváme jako křesťané z různých společenství a slavíme spolu liturgii, čteme společně Písmo, modlíme se a chválíme Hospodina. Ve vzácných chvílích spolu také jíme chléb a pijeme víno na památku oběti toho, jehož tělem my všichni jsme.

Ne, ekumeny se nebojím, protože jsem v ní poznal lásku. A láska a strach jaksí nejdou dohromady.

PETR VAĐURA ■

Poznámka člena redakční rady:

S radostí jsem si přečetl uvedený článek a nemohu, než souhlasit s tím, že ekumena na rovině vzájemných vztahů mezi věřícími je přirozená a zdravá. Domnívám se však - stejně jako autor uvedeného článku - že ekumenické aktivity představitelů církví, stejně jako členství v různých ekumenických komisích a podobně, vyžadují pečlivé zvážení, a to především ve světle biblických pravd.

JÁN OSTROLUCKÝ ■

Milosrdenství, které zachránilo životy

V příběhu o milosrdném Samařanu vysvětluje Pán Ježíš židovskému znalci Zákona podstatu Desatera, co znamená milovat svého bližního jako sám sebe. Boží služebníci - kněz i levíta - nenaplnili Zákon, protože neprojevili lásku k polomrtvému člověku. On v nich nepoznal své bližní a oni svým postojem k raněnému neprojevili skutky Zákona. Udělal to Židy opovrhovaný Samařan, který možná ani neznal jejich přikázání.

I když mezi námi v současné době mnoho Židů nežije, zaměříme se na tuto jednu skupinu lidí a položíme si otázku, zda můžeme být pro ně „bližními“. Mnoho křesťanů naší doby se totiž drží názoru, že Hospodin židovský národ ze svého plánu vyloučil, protože Židé zavrhli Mesiáše. Takový názor zřejmě zastávali i někteří křesťané z pohanů v Pavlově době. Také proto věnuje apoštol Pavel v listu Římanům této otázce tři kapitoly (9 – 11). Vysvětluje v nich, že Izrael byl odsunut jen na určitou dobu (Ř11,11-15). Kromě toho podtrhuje zásadu, že čím větší je současné selhání, tím slavnější bude budoucí přijetí. Ačkoliv jsou Židé nepřáteli evangelia, Hospodin je dále miluje (11,28-29) kvůli otcům (v. 28) a naplní své zaslíbení dané Abrahamovi, Izákovi a Jákobovi, že budou požehnáním celému světu.

V Ř 11,13-14 píše apoštol Pavel: „Vám pohanům pak říkám: Jelikož jsem vskutku apoštolem pohanů, oslavuji Boha za svou službu, zda bych nějak nemohl vzbudit žárlivost těch, kdo jsou mé tělo, a některé z nich zachránit.“ Na základě této

výpovědi je povinností nežidovských křesťanů, aby svoji víru dokazovali tak, že po ní nevěřící Židé zatouží. Že je to skutečně možné, ukážeme si na konkrétním příkladu.

Stalo se to v květnu 1944, když v neděli večer někdo zabouchal na dveře našeho domu v Nitře. Byl to nám do té doby neznámý promoklý pan Fish, který požádal otce, zda by jeho rodinu - manželku, dvanáctiletou dceru Aničku a osmiletého syna Emila - neukryl ve svém domě. Prozradil, že jsou Židé a utíkají z Bardějova před frontou. Bydleli několik týdnů v pronájmu na okraji města, ale Gestapo se o nich dovědělo a hrozilo jim zatčení a transport do koncentračního tábora. Tehdy jsme měli stájet se dvěma kravičkami. Na půdě stáje byl nízký prostor, kde se nedalo ani vzpřímeně chodit a tam tatínek milou rodinu Fishových umístil. Nevím, do jaké míry přemýšlel nad tím, co by se stalo, kdyby Gestapo skrýši objevilo. Jeho rodina s třemi syny by putovala do koncentráku. Jistě však vím, že „miloval svého bližního jako sám sebe“. Miloval Izraelce, protože spasení přišlo skrze ně a viděl do budoucna, že se k nim navrátí Mesiáš - náš Spasitel, Pán Ježíš Kristus. Měl jsem 12 let, a jen někdy jsem přes okno pokoje viděl, že tatínek nebo maminka nesou nějaké jídlo do stáje. Ne, nemluvili jsme o ukrývající se rodině, ale pak po skončení války vyšel jsem do toho úkrytu a našel „výrobky“ obou dětí, které až do listopadu 1944 musely trpět v těchto obtížných podmínkách. Blížila se ruská vojska a tak tatínek

rodinu Fishových doprovodil k vlaku, kterým odjeli do Bratislavy. Dva dny na to však byli zatčeni a po soustředění ve sběrném táboře v Seredi odvezeni do koncentračních táborů – matka s dětmi odděleně od otce. V táborech přežili a po válce se vrátili do Bardějova.

Čtyřicet let jsme o nich nic nevěděli, až se v roce 1990 paní Anička se svým manželem MUDr. Farkashem přijela podívat, kde to vlastně byli ukryti a zachráněni. Mí rodiče již nežili, a tak jsem byl jako nejstarší syn byl v roce 1991 pozván do Jeruzaléma, abych za rodiče převzal vyznamenání za záchranu židovské rodiny. Slavnostní akt se uskutečnil 15.8.1991 na Herzlově vrchu v Jeruzalémě ve vzpomínkové hale zvané Ohel Jizkor. Říká se o ní, že je „hrobem šesti milionů Židů“. Na podlaze, kde jsou zlatými písmeny napsána jména koncentračních táborů, hoří „věčný oheň“. Na začátku slavnosti muž, stojící vpředu (na obrázku), dojemným hlasem zpíval žalmy. Pak ředitel organizace Jad Vašem (první zleva) hebrejsky a anglicky četl jména mých rodičů, zachráněné rodiny, mluvil o okolnostech záchranu a přečetl rozhodnutí státní komise udělit mým rodičům vyznamenání. Jejich jména budou zlatými písmeny uvedena na jeruzalémské tabuli cti. Z jeho proslovu pak silně zaznívalo slovo PROČ? Proč nežidovská rodina nasadila životy svých členů pro neznámé lidi? Vyznamenání, které jsem obdržel, se nazývá „Spravedlivý mezi národy“. Název vznikl na základě výroku Talmudu, že v každém pokolení ponechává Bůh na zemi mezi pohanskými národy několik spravedlivých. Bylo to dojemné svědectví i pro československou delegaci, ministry zdravotnictví dr. Bojara a dr. Rakúsa, kteří se slavnosti zúčastnili.

Za udělené vyznamenání jsem směl poděkovat v budově Jad Vašem. Odpověděl jsem především na otázku, proč rodiče zachránili židovskou rodinu. Připomněl jsem slova Pána Ježíše Samařance: „Spasení je ze Židů“. Nikdy by moji rodiče, ani já a mnoho tisíců křesťanů nepoznali živého a pravého Boha, který je Bohem Izraele, kdyby Pán Ježíš nezemřel na Golgotě a vstal z mrtvých.

■ Udělení vyznamenání na Herzlově vrchu ve vzpomínkové hale Ohel Jizkor

Bez jeho smrti by pro pohany nebylo spasení. Víme, že Izrael je národem zaslíbení, a to, že je nyní ve vlasti patriarchů, je projevem Boží milosti. V závěru jsem přál všem přítomným šalom – pokoj, ale ten pravý, který dává Bůh. Ale také mír státu Izrael, protože zřejmě mnoho lidí v televizi bude sledovat šot z této slavnosti.

Toto vyznamenání mi otevřelo cestu k srdcím mnoha Židů. Tři soboty jsme na setkáních s přáteli zachráněných rodin mohli mluvit o budoucnosti Izraele podle Božích zaslíbení, o Ježíši, o lásce nejméně 8 000 vyznamenaných lidí z Evropy, kteří dokázali lásku k Židům a v období holocaustu mnohé zachránili. Na Herzlově vrchu jejich jména připomínají vysazené stromy.

Vyznamenání mi umožnilo šestkrát doprovázet stovky křesťanů Zaslíbenou zemí, aby si také zamilovali Izrael. Vždy jsem jej ukázal pracovníkům izraelské ochranky na letišti, a tak jsme měli ulehčené odbavení. Jako držitel vyznamenání „Spravedlivý mezi národy“ jsem měl možnost před dvěma roky v Praze před tisíci přítomnými ve Valdštejnské zahradě vydat svědectví o spasení v Pánu Ježíši.

V minulém roce Emil Fish, zachráněný tehdy v Nitře, přiletěl s židovskou kolegyní a jejím manželem z Los Angeles, aby spolu napsali knihu o událostech spojených se záchranou jeho rodiny. Hodiny jsme s nimi směli mluvit o vztahu křesťanů k Židům, o životě našich sborů, o poznávání prorockých zaslíbení pro Izrael. Mnozí Židé doposud cítili ze strany křesťanů pouze nepřátelství. Symbol kříže jim připomínal jejich utrpení a stále je pro ně pohoršením. Ale když se setkají s opravdovou láskou, prokazující milosrdenství, pak jsou přístupni i k Božímu slovu a ke svědectví o spasení v Ježíši Kristu. Věřím, že toto svědectví v knize židovského autora může Pán Bůh použít k otevření očí některým Židům - k poznání Mesiáše v Ježíši Kristu.

Princip milosrdenství jako naplnění přikázání „miluj svého bližního jako sám sebe“ platí také pro mesiášské Židy v Izraeli, kterým se díky praktické pomoci potřebným otevírá prostor pro svědectví evangelia.

JÁN OSTROLUCKÝ ■

Vytrvat v modlitbách se vyplácí

Ráda bych se s vámi podělila o zkušenost s Boží mocí projevenou v mém a manželově životě. Je to již 38 let, kdy Pán Bůh promluvil do mého života a já přijala úžasnou milost a odpuštění hříchů. Vyrůstala jsem v naprosto formální křesťanské rodině. Neviděla jsem žádný rozdíl mezi způsobem života nevěřících lidí a mých křesťanských rodičů. Není divu, že když jsem dospěla, neměla jsem žádný důvod chodit do kostela a hledat Boha. Byla jsem mladá a chtěla jsem si užívat života. Měla jsem ráda hudbu, tanec a veselou společnost.

Když jsem se provdala, moc se toho v mém životě nezměnilo. S manželem jsme chodili do společnosti a na taneční zábavy. Po dvou letech manželství se však začalo ve mně něco měnit. Nevěděla jsem, co se děje. To, co mě dřív naplňovalo, ztrácelo na významu. Byly to měsíce plné nepokoje a vnitřního napětí. Začala jsem vážně přemýšlet o Bohu a uvědomovala jsem si svůj beznadějný stav. Toto období trvalo asi rok.

Pán Bůh věděl o mých potřebách a předivným způsobem mě nasměroval do křesťanského sboru v Havířově. Tento sbor jsem objevila náhodně skrze zpěv vycházející z otevřených oken. Protože jsem moc toužila slyšet o Bohu, sbor jsem navštívila. Tu neděli mluvil kazatel na téma marnotratný syn a já jsem pochopila, že mluví o mně. Byla jsem to já, kdo se dal na špatnou cestu. Duch svatý mě obvinil z hříchu a já prosila o odpuštění. Slovy se nedá vyjádřit, co se odehrávalo v mé duši. Byla jsem moc ráda, že se můžu vrátit k Bohu, jako ten marnotratný syn ke svému otci.

Později jsem přijala Pána Ježíše jako svého osobního Spasitele. Když jsem přišla domů, chtěla jsem svou obrovskou radost sdílet se svým manželem. Narazila jsem však na naprosté nepochopení. Nastalo těžké období. Manžel byl člověk tvrdý a agresivní. Narůstala u něj závislost na alkoholu. Téměř denně byl opilý, nedalo se s ním mluvit. Cítila jsem se velmi osamocená, naše rozhovory končily hádkami nebo

i fyzickým násilím. Modlila jsem se za něj, zároveň jsem si však nedokázala představit, že by mohl přijmout Pána Ježíše a změnit svůj život. Byly to těžké duchovní boje, ve kterých jsem často prohrávala. Velikou posilou a útěchou v té těžké situaci mi bylo Boží slovo, zvláště kniha Žalmů. Manželova samospravedlnost a alkoholem otupělé vnímání byly špatnými předpoklady pro pokání.

Po 32 letech přimluvných modliteb Pán Ježíš k manželovi promluvil. Onemocněl nevyлечitelnou nemocí. Cítil, že slábne a přestože svou diagnózu neznal, začal si uvědomovat svou bezmocnost a zranitelnost. Stalo se něco, že si z lidského pohledu nikdo neuměl představit. On, dříve sebejistý a samospravedlivý, nyní s pláčem a pokorou prosil Boha o odpuštění. Poprvé si uvědomil i to, kolik bolesti způsobil svým nejbližším. Jeho pokání bylo upřímné. Přestože jeho tělo sláblo, našel sílu k plnému odevzdání se do Božích rukou.

Těšil se do nebe ke svému nebeskému Otci. Bylo to moc krásné, když jsme se po tolika letech mohli spolu modlit a číst si Boží slovo. Pán mu dal sílu snášet bolesti a přitom prožívat pokoj a vyrovnanost. Tehdy jsem si říkala: Pane, proč mi chceš brát mého manžela právě teď, když jsem se po tak dlouhé době dočkala takové proměny. Proč jen tak krátký čas (4 měsíce) se můžeme spolu modlit a těšit se ze záchrany...

Vzpomínám si na to nádherné prosluněné dubnové ráno, držela jsem svého manžela za ruku a on odcházel do nebeského domova. Když se zpětně dívám na svůj nelehký život, musím vyznat, že se vyplatí vytrvat v modlitbách, přestože se nám splnění našich proseb zdá nemožné. Svůj příběh jsem se rozhodla napsat zvláště pro ty, kdo prožíváte něco podobného. Člověk, který nevidí cíl, často prožívá beznaději, ale Pán Bůh má svůj čas. Naše modlitby nejsou zbytečné, i když se věci v životě nedějí tak, jak bychom si přáli. Náš Bůh je svrchovaný a slyší naše prosby.

KRISTÝNA SUROVCOVÁ ■

Erasmus a Luther

- giganti reformace

Jejich vliv na překládání Bible do národních jazyků

Nikdy se nesetkali. Oba pozorovali zkaženost společnosti i církve. Oba chtěli reformy. Oba podnikli kroky, aby k nim došlo. Podívejme se na to, co je spojovalo a co rozdělovalo.

Pád Konstantinopole a reformace

V květnu roku 1453 dobyli Turci Konstantinopol. Hlavní město východní Římské říše se dostalo do rukou muslimů. Může pád Konstantinopole nějak souviset s reformací? Může a to významně. V západní církvi se už celá staletí používala latina. Závaznou verzí Bible byla Vulgáta, tedy Jeronýmův překlad do latiny ze začátku 5. století. Ve východní církvi se používalo řečtiny. Tvář v tvář hrozbě turecké invaze, utíkalo mnoho učenců, znalých řečtiny, na Západ a přinašeli s sebou znalosti i knihy, které tam upadly v zapomenutí. Zanedlouho se to projevilo zvýšeným zájmem o poznávání řecké klasiky. Navíc se začínal Nový zákon studovat v původní řečtině. Přístup k řeckým textům byl však přece jen omezen až do doby než Erasmus vydal řecký Nový zákon.

Erasmův Nový zákon

Basilej, únor 1516. Firma Froben ze švýcarské Basileje vydala poprvé v historii tisku Nový zákon v původní řečtině. Text připravený holandským učencem Desideriem Erasmem byl vytištěn v neuvěřitelně krátkém čase šesti měsíců. V předmluvě Erasmus neobvykle poeticky vyjádřil svou touhu vzhledem k Písmu: *„Přál bych si, aby každá žena mohla číst evangelium a listy svatého Pavla, aby byly přeloženy do každého jazyka a byly čteny a poznávány nejen Skoty a Iry, ale také Turky a Mohamedány... Aby rolník, který jde za pluhem zpíval texty Písma, aby si tkadlec opakoval verše v rytmu svého člunku, aby si člověk na cestách mohl přemítáním o příbězích Písma zpříjemnit těžkosti na cestě.“*

Erasmův Nový zákon měl tři sloupce. V jednom byl řecký text, ve druhém jeho překlad do latiny, obsahující opravy mnoha omylů, kterých se dopustil

Jeroným o více než 1000 let dříve a ve třetím sloupci jeho naučné exegetické komentáře.

Podívejme se na Erasma

Narodil se v roce 1469 jako druhý syn z nemanželského svazku kněze Rogera Gerarda a Margarety, dcery lékaře. Oba jeho rodiče zemřeli ještě když byl malým chlapcem a Erasmus společně se svým bratrem byl dán na výchovu do Bratrstva společného života v holandském Hertogenboschi. Toto společenství se zasazovalo o prohloubení duchovního života a také díky němu se z Erasma stal nadšený student Bible. V roce 1486 vstoupil pod tlakem svých právních opatrovníků do řádu Augustínů ve Steynu, kde více než sedm let studoval mimo jiné klasickou literaturu a myšlení. Přesto však po ordinaci na kaplana v roce 1492 opouští klášter přijímá místo latinského sekretáře u vlivného biskupa v Cambrai. Během doby strávené ve společenství a pak v klášteře se stal zběhlým v používání latiny. V následných letech pobýval Erasmus v různých zemích: ve Francii, Anglii, Holandsku, Belgii a přitom stále prohluboval své studium klasické literatury, jak latinské, tak i řecké.

Pobytem na různých místech mohl sledovat, jak jsou společnost i církev zkorumpované. Erasmus nabyl přesvědčení, že potřebné reformy lze dosáhnout hlavně cestou vzdělání. Přemýšlel o tom, že lidé musí poznat, jaké křesťanství původně bylo, aby se mohlo vrátit do své původní podoby. Proto v roce 1516 vydal Nový zákon v řečtině zároveň se svým překladem do latiny a kritickými poznámkami, které budoucím reformátorům pomáhaly v porozumění biblickým pravdám. Jeho překlad do latiny odhalil spoustu chyb, kterých se dopustil Jeroným a které přispěly k formulaci církevních dogmat. Jednou z nich byl překlad příkazu „metanoείτε“ (ř.), Jeroným jej přeložil jako „čiňte pokání“. Tento překlad se stal základem učení o svátosti pokání jakožto vnějších aktech přikázaných zpovědníkem. Erasmus poukázal na to, že tento pojem znamená proměnu

osobnosti, spočívající v odvrácení se od hříchu a obrácení se k Bohu (zatímco v církevní praxi nastávala metanoia při křtu a zredukovala se na formu soukromého vyznání hříchů Bohu a knězi zpravidla jednou ročně, pozn. překl.) V protestantských překladech do polštiny je použito výrazu „vzpamatujte se“. Vydáním Nového zákona v řečtině, svým latinským překladem jakož i svými pozdějšími spisy se Erasmus znelíbil některým církevním hodnostářům. Svě dílo, ironií osudu, věnoval Erasmus papeži Leonovi X., který tuto poctu ochotně přijal. S velkým nadšením přijal Erasmovo dílo i Martin Luther, došlo k tomu rok před přibitím jeho 95 tezí na dveře kostela ve Wittenbergu.

Vydáním Nového zákona sledoval Erasmus hlubší záměr, a sice reformu církve, aby se jak u církevních vůdců, tak i v lidu mohl rozvíjet křesťanský charakter. Aby k tomu mohlo dojít, potřebovali lidé přístup k Božímu slovu. Jeho řecký Nový zákon se dobře prodával, ale jeho dosah byl omezený. Mohl sloužit jen učencům, kteří tomu byli oddáni a přibližovalo je to původnímu významu Písma svatého. V různých částech Evropy se začaly přezkoumávat přijatá církevní dogmata a tradice ve světle nově přístupných biblických textů. Aby však evangelium mohlo být zpřístupněno širšímu okruhu společnosti, museli se najít takoví, kteří by se osmělili překládat Bibli do národních jazyků. Jedním z nich byl i Luther, ale o tom později.

Reakce na Erasmovo dílo

Ne všichni tím však byli nadšeni. Mnozí Erasmovy názory zpochybňovali a varovali před chaosem, který se dostaví, pokud lidé začnou číst Bibli ve svém jazyce a samostatně přemýšlet. Erasmova osoba, jakož i jím vydaný řecký Nový zákon a jeho překlad do latiny se staly objektem ostrého útoku ze strany duchovenstva. Byly mu mimo jiné pod-souvány i tyto výčitky:

- „Pokud tu knihu budeme tolerovat, bude to znamenat konec papežství.“
- „On zkorigoval Vulgátu a staví se nad svatého Jeronýma.“

Desiderius
ErasmusMartin
Luther

Hrad Wartburg

- „Ta kniha vede lidi k tomu, aby se vzpamatovali, místo aby činili pokání“ (činění pokání mělo tehdy církevní formu zpovědi)
- „Ten člověk se dopustil neodpustitelného hříchu“
- „Je heretikem, arcitheretikem,... Husou... Antikristem“

To, že byl Erasmus nazván Husou, byl pokus ztotožnit jej s Janem Husem, který byl upálen na koncilu v Kostnici v roce 1415. Byl totiž prohlášen za heretika, když začal hlásat, že Bible je poslední autoritou ve věcech víry, kterou budou souzeni jak papež, tak i všichni křesťané, a papeži, který není poslušný Bibli, nemá být projevoována poslušnost.“ Takové spojení hrozilo Erasmovi hranicí.

Erasmova práce i jeho osoba byla vystavena posměchu tehdejšího katolického duchovenstva. Jeden z katolických apologetů o jeho práci pronesl tato slova: „Erasmus snesl vejce, které pak vylíhlo Luther“ a jiný zase: „Erasmus zasadil, Luther zaléval a ďábel dal vzrůst.“ Poslední jízlivost byla parafrází Pavlových slov z 1. Korintským 3,6: „Já jsem zasadil, Apollos zaléval, ale Bůh dal vzrůst.“

V Anglii byla zorganizována Liga bojující proti rozšiřování Erasmova Nového zákona. Kolínská univerzita nazvala řecký Nový zákon „matkou všech herezí“ a „ti, kteří jej budou číst, se zakrátko stanou Židy.“ Ve Španělsku byl Erasmus obviněn z kacířství. Pařížská Sorbona páčila Erasmovy práce, přeložené Berquinem, který byl upálen v roce 1529. Mimo to, Erasmus nikdy neodešel z katolické církve. Zemřel v Basileji v roce 1536. Na jeho pohřbu se neukázal žádný katolický kněz.

Dokonce i po Erasmově smrti podnikala Římská církev kroky proti jeho dílu. Papež Klemens VIII. vydal bullu příkazující zničení Erasmových knih a jeho učení. Erasmovo dílo bylo spaleno

v Miláně v lednu roku 1543. Tridentý sněm (1545-1564) prohlásil Erasma za heretika a zakázal šířit jeho knihy. Papež Pavel IV. v roce 1559 zařadil Erasma do první kategorie zakázaných autorů, tzn. že byla zakázána všechna jeho díla.

Erasmův vliv na reformaci

Erasmus poskytl řecký Nový zákon, který se rozšířil po celé Evropě a vyvolal zájem o původní rukopisy. To vytvořilo základ pro reformy navržené jinými. Povzbuzoval k překládání do běžně používaných jazyků jakož i ke čtení Nového zákona všemi bez ohledu na společenské postavení.

Reformace v Německu

Jedním z lidí, kteří Erasmovy tužby začali uvádět do života, byl o 14 let mladší Martin Luther. I on byl Augustiánem. Na cestě poznávání Slova a také svým vlastním pozorováním si všiml porušení církve. Na začátku si myslel, že je to důsledek neautorizovaného jednání lidí usilujících o moc a chtivých peněz, kteří si přisvojili právo reprezentovat církev a ovlivňovat úděl lidí i po jejich smrti. Mezi lidmi vládlo tehdy přesvědčení, že odpustky zajišťovaly odpuštění hříchů. V tomto přesvědčení horlivě utvrzovali lidi prodávací odpustků. V Německu se prodávaly odpustky, ze kterých měla být financována stavba Baziliky sv. Petra v Římě. Odpustky byly prohlašovány za velký poklad, kterým disponuje církev. Když proti takovýmto praktikám začali lidé vystupovat, rozhodl se Luther bránit dobré jméno papeže tím, že redigoval svých 95 tezí, kde mimo jiné napsal:

Teze 50. Patří se učit křesťany, že kdyby papež věděl o všech čachrech odpustkových kazatelů, proměnil by katedrálu sv. Petra v hranici popela, než aby byla stavěna cenou kůže, krve a těl jeho oveček.

Teze 51. Patří se učit křesťany, že papež by nešetřil svých vlastních peněz,

i kdyby měl být kostel sv. Petra prodán za tím účelem, aby podpořil potřebné, od nichž odpustkoví kazatelé vymáhají poslední groš.

Teze 62. Opravdovým pokladem církve je nejsvatější Evangelium Boží slávy a milosti.

Teze 94. Patří se připomínat křesťanům, aby se snažili jít za Kristem jako za svou hlavou skrze kříž, smrt a peklo.

Teze přibil na dveře kostela ve Wittenbergu 31. října roku 1517. Toto datum je považováno za počátek reformace. Krátce na to se ukázalo, že svými tezemi zkrátil Luther plány papeže Leona X., od kterého celá záležitost s prodejem odpustků vyšla. Během krátké doby se z obránce papeže stal Luther jeho smělym odpůrcem. S nasazením života měl odvahu psát o tom, co stálo ve vyučování a praxi církve v rozporu s učením Bible a tím se rychle dostal do konfliktu s papežstvím.

Po zprávě o bulle a jejím obsahu se Luther dne 17. 11. 1520 odvolal ke sněmu (doufal, že tento bude svolán s cílem zneužít nařčení v církvi) a zveřejnil velmi ostrý spisek „Proti ohavné bulle antikrista“ (Adversus execrabilem Antichristi bullam), kde poprvé vyjádřil svůj názor, že „papežství“ (ne osoba papeže) je antikrist. Na spálení svých spisů papežským nunciem Aleandrem v Leodiui odpověděl Luther spálením bully „Exsurge Domine“ současně s papežskými dekrety a Kodexem kanonického práva dne 10.12. 1520. Zpráva o tom vyvolala velký dojem. Krátce na to, dne 30. ledna roku 1521 se objevila exkomunikační bulla „Decet Romanum pontificem...“.

Erasmův názor na Luthera

Tváří v tvář konfliktu mezi Lutherem a papežem se saský kurfiřt Fridrich III. Moudrý radil mimo jiné i s Erasmem v čem vlastně spočívá Lutherův hřích, že mu papež pohrozil exkomunikací.

■ historie církve

V prosinci roku 1520 obdržel kurfiřt od Erasma tuto humorem protkanou odpověď:

„Luther se dopustil dvojího hříchu, totiž dotkl se papežské tiary a břicha mnichů. Celý spor vznikl, poněvadž řeholníci nenávidí učení a bojí se, aby někdo neomezil jejich tyranství. S čím jiným než s křikem, podvodem, pomluvami a ohavnými spisy vystoupili proti Lutherovi? Čím je člověk lepší a čím více přeje evangeliu, tím méně se Lutherovi protiví. Každý poctivý člověk musel být pobouřen přísností bully (hrozící exkomunikaci). Takové dílo není v souladu s vládností, jakou se má Kristův náměstek vyznačovat. Z celého toho množství univerzit se našly jen dvě, které Lutherovu práci odsoudily, a to jen odsoudily, ale nedokázaly, že je bludařská. [...] Svět žíznil po evangelijní pravdě, a my bychom si jistě vysloužili trest, kdybychom se jí stavěli na odpor. Ať se toho případu ujmou vážení a soudní mužové, protože to nejlépe odpovídá důstojnosti papeže.“

Je docela možné, že tento Erasmův názor představený kurfiřtovi Fridrichu Moudrému 5. prosince 1520 měl vliv na to, že se rozhodl Luthera chránit. Předtím než Luther vydal spis „O babylónském zajetí církve“ (1520), měl k němu Erasmus velký obdiv. V dopise papeži Leonovi X. jej nazval „mocnou troubou evangelia pravdy.“

Sněm ve Wormsu

Císař Karel V. vystavil Lutherovi železný glejt, díky němuž se mohl dostavit na sněm ve Wormsu, kam byl pozván, aby obhájil to, co psal a hlásal. Dne 18. dubna 1521, kdy mu nebylo umožněno, aby obhájil své názory a jediná otázka, na kterou měl odpovědět, zněla: „Odvolaš či neodvolaš své učení?“, vyřkl znamenitou odpověď:

„Když Vaše veličenstvo vy ctihodní pánové toužíte po prosté odpovědi, odpovím prostě a jasně.

Dokud nebudu přesvědčen Písmem svatým a prostým uvažováním - nepřijmu autoritu papežů a sněmů, když si vzájemně odporovali - nic neodvolám.

Mé svědomí je svázáno Božím slovem.

Jednat proti němu není ani bezpečné, ani žádoucí;

proto nemohu a nechci odvolat.

Zde stojím, nemohu jinak; pomáhej mi Bůh.“

Luther na hradě Wartburgu

Nyní se Luther nacházel ve smrtelném nebezpečí. Aby jej ochránili před

únosem a rozsudkem (smrti) ze strany papeženců, vydal sám kurfiřt příkaz, aby byl Luther unesen a ukryt na nějakou dobu na hradě Wartburgu, tyčícím se nad Eisenachem. Luther tam strávil deset měsíců, od 4. května 1521 do 3. března 1522. Čas nuceného pobytu v ústraní využil k intenzivní literární činnosti. Jeho nejdůležitější prací byl překlad Nového zákona z původní řecké verze vydané Erasmem do němčiny. Tehdy napsal: *„Tato jedna kniha má zaujmout jazyk, oči, ruce, uši i srdce všech lidí.“* Po návratu do Wittenbergu se Luther společně s Melanchtonem pustili do uspořádání rukopisu Nového zákona, který přeložil na Wartburgu, aby ho vydal tiskem. Tato práce byla udělána velmi rychle a už 21. září 1522 se objevilo první vydání ve dvou svazcích o třech tisících výtisků. Titul knihy zněl: *„Nový zákon. V německém jazyce. Wittenberg.“*

Vliv překladu na německý národ

Merle d'Aubigné popisuje vliv přeloženého Slova na německý národ takto:

„Poprvé dostal německý jazyk příležitost objevit svoje půvaby. Boží pravda, oblečena do šatů mateřského jazyka, strhávala, vzrušovala a okouzlovala srdce každého čtenáře. To bylo dílo, které mělo význam pro celý národ, byla to kniha lidu – a co víc, bylo to Písmo samotného Boha. [...] Překládáním Bible se Luther zasadil o povznesení křesťanské zbožnosti daleko víc, než všemi svými ostatními spisy. Zde věc reformace našla stálý základ. Bible, která se nacházela v rukách lidu, odtrhla srdce od neplodných filozofických nauk a postavila je k samému prameni spásy. Není tedy divu, že Lutherovo dílo bylo vítáno s takovým nadšením. V krátké době byly všechny exempláře rozprodány, takže již v prosinci se muselo připravit nové vydání. Až do roku 1533 bylo napočítáno 58 vydání Nového zákona v Lutherově překladu. [...] Rozšířením Nového zákona vystoupila reformace ze svatyně školy a kostela a usadila se u domácího ohniště rodiny. Účinek byl obrovský. Písmo svaté vytrhlo víru prvotní církve ze zapomnění, do něhož byla na tolik století ponořena a v očích lidu ospravedlnila odpor vůči Římu, do něhož se reformátoři postavili. Kdo jen uměl číst německy, ženy, řemeslníci, všichni, jak to dosvědčuje jeden z nejzarytějších nepřátel reformace, Kolcheus, hltali se zápalen Písmo svaté. Téměř každý měl v kapse a uměl ho nazpaměť; a každá stránka knihy svědčila o tom, že Lutherovo učení je v souladu s Písmem svatým.“

Debatu o svobodné vůli člověka

Erasmus i Luther se zasloužili o rozšíření Písem svatých. Hodně se mluvilo o Lutherovi a jeho překladu Písma do němčiny, daleko méně pak o Erasmovi, o jeho vydání řeckého textu a překladu do latiny. Erasmovo dílo se dostalo k evropským učencům a mnohým z nich pomohlo porozumět biblickým pravdám, čím bylo započato velké hnutí překladu Bible do národních jazyků. A přece se našlo téma, které tyto dvě vynikající osobnosti rozdělovalo, a sice pohled na lidskou přirozenost. V roce 1524 vydal Erasmus dílo: „De libero arbitrio“ (O svobodné vůli), kde se zastával lidské svobodné volby v procesu spásy. Luther odpověděl sepsáním jednoho ze svých nejdůležitějších teologických děl: „De servo arbitrio“ (O nesvobodné vůli). Toto téma Luthera a Erasma navždy rozdělilo.

Co se od nich můžeme naučit?

Rozsah tohoto článku nedovoluje rozvinout klubka, jež souvisí s životem Erasma a Luthera. Oba Boží slovo milovali, oba chtěli, aby se církve vrátila k pramenům, k Bibli. Oba věřili v Ježíšovo dílo na kříži. Lišili se v pohledu na lidskou přirozenost. Oba byli duchovními giganty své doby, ale ne ve všem se shodli. Luther je glorifikován protestanty a někdy demonizován katolíky. Erasmus je umenšován a dokonce zamlčován protestanty kvůli konfliktu, který se týkal chápání lidské vůle, který měl s Lutherem. Katolíci o něm píší, že nikdy nevystoupil z církve a zamlčují jeho původ a působení církve proti němu. Erasmus je představován jako vynikající humanista období renesance, ale svěští humanisté nechtějí vyzvedávat jeho hlubokou víru v Ježíše a jeho přínos pro rozvoj biblistiky.

Kolem nás jsou lidé, kteří mají na hodně otázek jiný pohled. Kéž bychom byli zajedno v zásadní otázce, že pod nebem není jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni (Sk 4,12). Kéž bychom se, podobně jako Erasmus a Luther, zasadili o rozšíření a poznávání Božího slova v naději, že Duch svatý může osvětlit mysl každého člověka a přivést ho k Ježíši a způsobit jeho duchovní růst. Kéž by nás druhorádé věci nerozdělovaly a neoslabovaly nás v našem působení na společnost, která potřebuje pravdu evangelia.

JERZY MARCOL ■
PŘELOŽIL JAREK ANDRÝSEK

Denominace

Nevím, zda jste se už setkali s názorem, že denominace je vlastně něco nepatřičného, něco, co snad ani nemá právo na existenci, protože Boží lid Nové smlouvy nemá být rozdělený do denominací. Univerzální církev všech Božích dětí je přece jenom jedna, nerozdělená, sjednocená Duchem svatým do jednoho těla Kristova. Ano, to je pravda, ale pravdou je i to, že po celé zemi jsou stovky a tisíce různých společenství křesťanů, denominací, různých regionálních či národních církví, a všechny vyjadřují svou víru svým vlastním, osobitým způsobem. I to je legitimní. Považme jak odlišné byly v prožívání své zbožnosti církve ze židů a církve z pohanů (obřízka, svátky, jiné jídlo, nazírké sliby, navštěvování chrámu apod.) nebo jak odlišně se vyvíjely některé východní či africké církve. Nakonec vždýť i v takovém poměrně malém společenství místních církví, jakým jsou dnes Křesťanské sbory v ČR, najdete celé spektrum projevů a způsobů zbožnosti. Ale to není předmětem tohoto článku.

Co vlastně znamená slovo denominace?

Denominace je autonomní (ve smyslu právní a správní samostatnosti) společenství křesťanské víry. Většinou se denominace vztahuje na území jednoho státu nebo nějakého regionu, jako je tomu u nás v případě Slezské církve evangelické a.v., i když i takové církve mohou mít své výjimky, jež potvrzují pravidlo. Některé církve jsou naopak celosvětové, a to i ve svých správních strukturách. Většina z nich však respektuje různá národní specifika.

Jak tedy vznikl název denominace?

V anglicky mluvících zemích se pojem denominace začal používat v 18. století a vyjadřoval doslovně vzato „pojmenování“. V užším slova smyslu se slova denominace užívalo k označení tzv. svobodných církví, aby byly odlišeny od velkých a již zavedených státních, zemských či národních církví na jedné straně nebo od sekt na straně druhé. V širším slova smyslu se dnes jako denominace označují všechna autonomní křesťanská společenství víry, je jedno zda státní či nestátní, zemská či regionální, lidová či dobrovolná, strukturovaná či volná, synodální či kongregační.

Současný obsah slova

V západní občanské společnosti se slovem denominace vyjadřuje ještě jeden důležitý společenský prvek, a to stejné postavení církví a náboženských společností. V USA se hovoří o tzv. denominačním církevním systému, ovšem náboženský pluralismus je dnes běžný i v Evropě, kde je poměrně silná tradice tzv. lidových církví. Výhoda používání pojmu denominace spočívá v tom, že je prostý všech zátěží minulosti a negativního hodnocení či vymezování církví vůči sobě navzájem. Když je například slovo denominace použito pro katolickou církev, ruší tím vlastně starou kategorizaci na (tu jedinou) církev a na (ostatní) církevní společenství. Slovem denominace se tak vlastně vyjadřuje rovnoprávné postavení jednotlivých církví v občanské společnosti.

Důvody odmítání nálepky „denominace“

Přestože používání pojmu denominace má své výhody, je některými křesťany odmítán a to až do té krajnosti, že se toto slovo tabuizuje, vymaže ze slovníku a nepoužívá. Tento postoj má samozřejmě své důvody a svůj vlastní příběh. Některá svobodná křesťanská společenství protestují tradic a formulovaných vyznání se nechtěla svazovat či vymezovat nějakým zvláštním názvem, a to do té míry, že dokonce odmítala i název „církev“. Chtěla se touto cestou zbavit negativních asociací s církevními hierarchiemi a úřady. V hnutí tzv. „otevřených bratří“, k němuž se řadí i Křesťanské sbory v ČR, stála za odmítáním názvu církev snaha vytvářet živá společenství se všemi Božími dětmi napříč ploty jednotlivých církví. Tuto jednotu od samého začátku dávali otevřeně najevo společným slavením Večeře Páně se všemi znovuzrozenými křesťany z různých církví a nechtěli vytvářet další denominační plot. Proto také považovali tyto bratři označení „církev“ za překážku jednoty, kterou chtěli prožívat s bratry a sestrami ze všech církví.

Denominace vyjadřuje jednotu

Ať už je to tak či onak, pojem denominace je ve své podstatě neutrální. Není z něj cítit hodnocení a posuzování druhých společenství víry. Neřeší se v něm otázka pravdy - nakolik jednotlivě

denominace ve svém učení a ve své praxi odpovídají biblickému poselství. Evangelikální sbory vyjadřují pojmem denominace jednotu (zpravidla celonárodní) sborů určitého vyznání nebo hnutí. Zdráhají se označovat denominace pojmem „církev“, protože za církve považují místní sbor. V české církevní tradici se místo pojmu denominace dříve používalo pojmu jednotu, např. Jednota bratrská nebo Jednota helvétská. Toto slovo, podobně jako slovo denominace, vyjadřovalo přesvědčení, že své společenství víry nepovažují za tu jedinou obecnou církve, ale jen za její část.

Popření nebo spíše zdůraznění pravdy?

Tím, že žiji v denominaci nebo chcete-li v jednotě sborů, které mají společné rysy a důrazy, tím se nijak nezpronevřuji jednotě církve jako celku. Zatímco jedni vidí v denominaci znehodnocení Božího slova, druzí vidí v denominaci jeho naplnění. Proč? Protože se v denominaci projevuje společná vůle sborů ke spolupráci, podpoře a obohacující výměně zkušeností ze života s Pánem. Život v jednotě není popřením pravdy o jedné univerzální církvi nebo jakýmsi „denominačním hříchem“. Není to projev sváru či různic, naopak, je to přesvědčení, že jsem jen malou částí obrovského celku, ve kterém jsme si před Bohem všichni rovni. Jsem částí celé církve, ale Bůh mě postavil do konkrétní rodiny, církve, města a státu, za které jsem spoluodpovědný. Žiji a pracuji s lidmi stejného teologického přesvědčení, stejné historické zkušenosti a stejnými specifickými projevy zbožnosti. Dnes by se spíše řeklo s lidmi stejné spirituality. To nás sjednocuje a zároveň zavazuje, abychom sloužili tím darem, který nám byl dán.

Život v jednotě je obrazem Boha

Věřím, že každé společenství víry, každá jednota či denominace plní svou historickou úlohu, kterou ji svěřil Bůh podle míry nabyté víry. Nakonec, kdo jsem já, abych soudil cizího služebníka? O tom, zda obstojí či ne, rozhoduje jeho vlastní pán. A on obstojí, neboť Pán má moc jej podepřít. Mojí zodpovědností je sloužit svěřenými dary a usilovně zachovávat jednotu Ducha, spojen s ostatními ve svazku pokoje. Zdravá víra se nezastaví u hranic místní církve, hledá a prožívá jednotu všude tam, kde působí Duch Boží. V Pánu Ježíši se lidé vzdálení stávají blízkými pro Kristovu prolitou krev. On spojuje v jedno a boří zdi, jež rozdělují a působí svár.

JAREK ANDRÝSEK ■

Zbytečné otázky

rodičovské

Sestra Petra
Eliášová
s dětmi

Lidé se dělí mimo jiné na ty, kteří mají, či nemají v oblíbenosti humor pánů Smoljaka a Svěráka a kteří jsou, nebo nejsou obdivovateli takové osobnosti jakou byl velikán světového formátu Jára Cimrman. Mně se některé hry líbí moc, jiné méně, ale každopádně mnohé citáty už se staly součástí naší rodinné komunikace. Patří mezi ně i věta ze hry Němý Bobeš: „Znáte moji knihu Zbytečné otázky v kriminalistice?“ Doma tento výrok používáme vždycky, když máme pocit, že naše dotazy nepadají na úrodnou půdu a že naše řeč je „jakoby hrách ne stěnu házel“ - tedy, že se namáháme úplně zbytečně.

Nejčastěji tento výrok používáme ve smyslu „zbytečných otázek ve výchově dětí“. Říkala jsem si, že kdyby nás rodiče někdo natáčel na kameru, asi bychom se divili, kolik zbytečné energie vynaložíme, kolik padne zbytečných slov, a s jak minimálním efektem.

Tak třeba: vy telefonujete a děti zatím ve své dětské kuchyňce vesele vaří. Používají k tomu většinou něco, co hodně barví a lepí a co jde špatně vyprat. Tento instinkt je neomylný. Když skončíte hovor a vstoupíte do kuchyně, všechno je od malinové šťávy a vy se lepíte k podlaze. První reakcí šokovaných rodičů často bývá věta: „Můžete mi říct, proč tady všechno lepí?“ Tato otázka je

ovšem úplně zbytečná, protože důvod přece jasně vidíte v kastrůlcích a mis-tičkách a od ulepených leč spokojených dětí odpověď nečekejte.

Kolikrát se přistihnu u toho, že čekám od dětí odpověď ve smyslu psychologické analýzy situace, s popsáním všech příčin a myšlenkových pochodů. Ale to jsem vedle jak ta jedle. Děti prostě něco udělat chtěly, tak to udělaly. Hotovo, tečka.

Nebo jiný příklad: vstoupím do pokoje a vidím, že jedno dítě druhé mlátí něčím po hlavě. Místo abych to rázně utnula, vytasím se s otázkou „můžeš mi laskavě vysvětlit, proč ji mlátíš?“ Místo abych dala jasný pokyn „nebij ji.“ Jednoduše - nedělej to.

A ještě k tomu to slovíčko „laskavě“. Do hry tady vstupuje ironie. Jak často a rádi ji my dospělí používáme. Ale malé děti tuhle naši hru na opačný význam přece vůbec neznají. Co si asi ve svých hlavičkách počnou s větami typu „no, to jsem tedy fakt nadšená, že to musím teď po tobě utírat“, „další děravé boty, tak to se teda fakt smíchy neudr-žím“ a podobně. Dcera chodí do první třídy a nedávno jsem od ní zaslechla větu „no, to je tedy fakt dost vtípný“ doplněnou typickým úšklebkem. Vypadá to, že pochopila, co je ironie. Ach jo, jak ten čas letí.

Nedávno jsem znovu narazila na verš o tom, že naše řeč má být jednoznačná, upřímná a pravdivá – tedy „vaše řeč bu-ď ano, ano-ne, ne“. Co byste řekli, jak se do tohoto vzorce vleze ironie? Hledala jsem v přímé řeči Pána Ježíše, ale na žádnou ironickou větu jsem nenarazila. Hmm. Ono je asi jednodušší říct... „z toho jsem teda celá vodvazaná“, než „ani trochu se mi to nelíbí“. Co myslíte?

Bavíme se o „zbytečných otázkách ve výchově“. Existuje jich určitě velká spousta – tak jen namátkou „můžeš mi říct, co má tohle znamenat?“ nebo „vysvětlí mi, jak se tohle mohlo stát?“ No schválně, jaká je vaše nejoblíbenější?

Dalším typem otázek, které jsou zbytečné a navíc se jistojistě otočí proti nám, jsou otázky rádoby odstrašující. Synek se v něčem vrtá, kečup je všude a padne věta „jak to jíš, jsi chlapeček, nebo prasátko? Načež očekáváte, že se upatlaný provinilec okamžitě umravní, protože takovou pohanu by neunesl. To jste ale hrubě podcenili dětskou fantazii. Hošíkovi totiž svítne v oku a nadšeně pronese: „Jsem prase, budu jíst z korýtka a budu chodit k Alence k doktorovi.“ (Podotýkám, že teta Alena je veterinářka...) Takže nezbyvá, než se srdečně zasmát sama sobě, a přiznat si že výchovný efekt se tentokrát nedostavil.

Ovšem teď se dostávám k opravdové lahůdce, totiž ke větě „tak, co bylo ve škole?“ Já nevím, slyšeli jste někdy nějaké dítě na tuto otázku odpovědět jinak než otráveným „nic“, dítě poučenější životem pak povšechným „dobrý“? Pokud ano, registrujte se u Guinnessovy knihy rekordů. Proč jsou děti na tuhle otázku tak alergické? Možná proto, že z ní totiž není vůbec jasné, na co se ptáme. Jestli na známky nebo na to, co se jim poda-řilo, nebo na to, s kým se kamarádily nebo naopak rozkmořily, nebo na to, jak vychází s učitelkou anebo na to, co měly dneska na oběd? Určitě bychom našli aspoň desítku konkrétních otázek, které skrýváme do oné jedné - dětem tolik protivné a obligátní. Vyzkoušela jsem to a věřte, funguje to. Zkouším se ptát každý den jinak, v jinou dobu a dávám si pozor, aby v mém hlase zněl zájem. Někdy jsem unavená a ptala bych

se jen z povinnosti. Tak se neptám a omezím se na kontrolu známek v deníčku. Ano, někdy se taky nic nedozvím, ale obecně se mi dostává víc informací než na začátku naší školní docházky.

Jak tak nad tím přemýšlím, skládají se mi dohromady základní rysy těch zbytečných a těch dobrých otázek. Asi jsem nepřišla na nic tak objektivního – jde o zásady správné komunikace, ale už vím, že se budu snažit být konkrétní, pravdivá, mluvit jasně a se zájmem.

Ale láká mě jít ještě dál. Konec konců se zbytečnými otázkami nemusíme zůstat jenom u dětí, že ano? V partnerské komunikaci jich najdeme jako máku.

Třeba ve větě typu „proč jsi mi nenechal ani kousek toho dobrého sýra?“ je útok, obvinění a moje lítost. Přitom důvod je jasný. Ten druhý měl na to asi velikou chuť nebo si myslel, že už prostě nechci. Místo abych řekla „jejda, to mě fakt mrzí, úplně se mi na to sbíhaly sliny“ se uchýlím k dalšímu obvinění „ty seš teda“... a nedořeknu a myslím tím „sobec“ a tím jsme si definitivně zkazili večer a ještě jsem se připravila o ten sýr, který by mi manžel třeba druhý den přinesl.

To jen tak namátkou ... a jen pro úplnost dodávám, že můj muž mi nikdy můj oblíbený sýr nesnědl, ale vím, že ten hloupý model funguje nejen na snědené sýry.

A co takhle zbytečné otázky v rozhovoru s Bohem? Možná že kdyby si je Pán Bůh zapisoval, nedělal by nic jiného i při své všemohoucnosti. Jak má vyslyšet naše modlitby a odpovídat na naše otázky, když mi sami se ptáme tak nejasně, že vlastně ani nemůžeme poznat, když nějaká odpověď přijde? A pak si stěžujeme, že nám Pán Bůh neodpovídá? Tady si už netroufám dávat nějaké příklady, protože to, jak zní vaše modlitby, víte jen vy sami. Ale protože našemu nebeskému Otci jsou tolik sympatické děti, možná bychom častěji vnímali Jeho odpověď, kdyby naše otázky byly jasné, konkrétní a pravdivé, otázky vyslovené se zájmem a s ponechaným prostorem pro Jeho fantazii.

TEXT PŮVODNĚ POUŽIT PRO
POŘAD TWR „ZADÁNO PRO ŽENY“,
PETRA ELIÁŠOVÁ

Rozhovor s neznámým

Model stánku úmluvy

Tazatel: Dovolte mi několik otázek. V táboře vládne velký rozruch, co se zde vlastně stalo?

(Ne)známý: Nic víc než to, co se mělo stát už dávno: řekli jsme Mojžíšovi a celé té jeho partě: „Dost!“

T: Ale Mojžíš vás přece vyvedl z Egypta!

N: Aby nás nechal pomřít na poušti. Děkuju pěkně! Jde mu jen o sebe a o jeho moc. Co z toho máme, že jsme vyšli z Egypta? Prý nás vede do země oplývající mlékem a medem! Jenže když tam naši zvědové přišli, našli tam jen obry. Už toho máme všichni dost!

T: Kdo všichni?

N: Všichni z knížat. Hlavně Lévijci, protože ti jsou na tom nejhůř. Každou chvíli přijde Mojžíš s nějakými příkazy: „Hospodin ke mně promluvil, že máte dělat to a to.“ Ale že by měl něco dělat také on, tomu asi Hospodin říct zapomněl.

T: Co jste tedy podnikli?

N: Včera jsme se sešli s Kórachem, Abíramem, Ónem a s dalšími dvěma sty padesáti muži na poradu a usnesli jsme se, že Mojžíše a Árona už poslouchat nebudeme.

T: Co na to Mojžíš?

N: Dělal gesta, jako vždycky. To jeho

padání na tvář mu ale už nikdo nevěří. Pak se to snažil ujednat na dnešek. Máme se všichni sejít s kadidelnicemi. Hospodin prý sám rozhodne, kdo má v Izraeli moc.

T: Vy jste s Mojžíšem mluvil?

N: Ne, on nás sice i s Abíramem předvolal, ale nepřišli jsme. Copak jsme nějaký jeho otroci, abychom chodili na jeho zapísknutí? Navíc u něj si nikdy člověk není jist životem - kolik lidí už jeho vinou pomřelo!

T: Co se bude dít dál?

N: Za chvíli se sejdeme u stanu setkávání a tam ustanovíme nové vůdce. Nechtěl bych dnes být v Mojžíšově kůži - řekl bych, že se večera nedožije. Dobře mu tak, náfukovi. A teď mě omluvte, támhle jde Abíram, musím jít.

T: Děkuji za rozhovor.

Otázka: Poznáte, o jakou biblickou postavu se jedná? A kde je o ní v Bibli psáno?

Výsledek biblického kvízu

04/2006

Odpověď na otázku zní:

Apoštol Petr

PETR VAĐURA ■

1Sam 1-3

Jedním z vyučujících na Letní biblické školy v Mladoticích je už po několik let vedoucí Katedry biblistiky na Husitské teologické fakultě UK ThDr. Jiří Beneš. Nabízíme vám teď článek, který je písemným podkladem pro jeden z pořadů, které jsem s Jiřím Benešem natočil. Tento byl odvysílán v rámci cyklu pořadů Ke kořenům na internetovém Rádiu 7. Pořad Ke kořenům je možno poslouchat každé úterý ve 21:00 a ve čtvrtek ve 23:00 hodin na www.radio7.cz.

Petr Vaďura

Samuel (1S 1-3)

Otázky: Jakou roli tento příběh má? Co chce říci? Co příběh sděluje o Bohu, Chaně, Samuelovi, Ělím (jeho synech) a Božím lidu? Proč Bůh k Samuelovi mluví třikrát? (Jb 33,14-18.29-30). Proč právě k Samuelovi? Co znamená zmínka o efodu na Samuelovi (1S 2,18)? – 1S 2,28.30.

Klíč k příběhu: narození a jméno.

Kulisy: kněží žijí neřádně; Hospodinovo slovo nezní (1S 3,1) – Hospodin nemluví, nikdo neslyší; kněz Ělím neumí rozpoznávat modlitbu ani Boha; noc jako obraz duchovního stavu Božího lidu.

Situace Božího lidu je katastrofální – lid směřuje k záhubě, jejíž předzvěstí je bitva s Pelištejci (1S 4). Kněží neplní své úkoly, Hospodinovo slovo nevnímají, Hospodin k nim nemluví. Přesto Bůh nenechává svůj lid napospas – aktivitu ve všech příbězích má Hospodin, On události řídí a díky němu se věci dávají do pohybu. Předtím, než se lid zničí, činí Bůh opatření k jeho záchraně: posílá na svět svého člověka – Samuele. Jeho narození je podivuhodné: narodil se neplodné ženě, z její modlitby, z jejího utrpení. Samuelův příběh tedy začíná v Chaně. Chana jako žena je Bohem odepsaná – Hospodin totiž uzavřel její lůno (1S 1,6). Dotkl se jí a svým způsobem způsobil její utrpení. Její beznaděj totiž ještě stupňuje sokyně Penena svým výsměchem. Ovšem Chanu utrpení nezahubí. Překvapivě se v ní přetvoří do modlitby. Její modlitba roste z utrpení. Fakt, že ji Bůh uzavřel lůno, že prochází utrpením a v utrpení,

resp. navzdory utrpení se modlí, ji činí duchovně zralou. V modlitbě skládá pozoruhodný a mimořádně duchovně silný slib: nechci syna pro sebe; dáš-li mi jej, bude a zůstane Tvůj – vrátím Ti jej, nepřivlastním si jej; jen mu umožním narodit se (1S 1,11). Její život nebyl založen na MÍT, nýbrž na BÝT matkou. A že Samuel zůstane Hospodinův, bude vyjadřovat znamení nazírání – bude mít znamení, že není z tohoto světa. Tímto přístupem modeluje budoucí život svého syna, který má být představitel těch, kdo nejsou z tohoto světa. Je dar a darem zůstane (n-t-n) (1S 1,11.27).

Ělím sleduje její ústa a nikoli obsah (1S 1,12) a z toho usoudil, že je opilá (1S 1,13). Kněz nepoznal modlitbu a ještě navíc lživě interpretuje počínání Chany. Možná mylně předpokládá, že před Hospodinem Chana praktikuje pohanský obřad (zpochybňuje její motivace 1S 1,16). To dokládá, že její modlitba nebyla určena lidem a měla zůstat před lidmi skryta. Samotnému knězi musí být vysvětleno, že jde o modlitbu. Pak teprve pochopí a jasnožřivě pojmenuje Chaninu řeč slovesem š-a-l (přát si, prosit, ptát se, domáhat se, vyžádat, vyptat, doptat se; Hi vyhovět, splnit přání). To se ukáže být prvním prorockým slovem, neboť podle tohoto Ělím použitého slovesa je Samuel poté svou matkou pojmenován (1S 1,20). Samuelovo JMÉNO znamená: od Hospodina vyžádaný. Z úzké spojitosti modlitby Chany a narození jejího dítěte vyplývá, že tento syn je zosobněním její modlitby, resp. stavu, vztahu a řeči jeho matky k Hospodinu: ztělesňuje modlitbu.

Samuel je Hospodinovo dílo. Bůh nechal svého člověka vstoupit do světa skrz neplodnou ženu (vstup Božího muže do světa je zázrak) a tímto člověkem zhmotnil modlitbu jeho matky. Už z toho je patrné, že linie Hospodinova jednání nepůjde dál prostřednictvím kněze, ale od neplodné ženy prostřednictvím jejího potomka. Samuel patří Hospodinu, od nějž přišel – přišel z jiného světa. Lze říci, že jím do tohoto světa vstoupil Bůh. To lze také v nevakalizované podobě z jeho JMÉNA slyšet: „jeho jméno je Bůh“.

Mimořádnost události narození syna je patrná jak z proroctví, které Chana pronese (1S 1,22), tak z jejího spontánního extatického chvalozpěvu ve vytržení (čtvrté proroctví) poté, co Samuela přivedla do chrámu (1S 2,1-10). Chana řekne, že syna přivede do chrámu, kde bude viděn Hospodinem, resp. bude se vystavovat Hospodinově tváři a bude tam sedět navěky (1S 1,20) – jeho místo (domov) je před Hospodinem. To je druhé proroctví příběhu. Na to reaguje její muž také proročnou (třetí proroctví) řečí: „Hospodin své slovo postaví, uskuteční, zosobní a zachová“ (1S 1,23). Samuel je pak znamením tohoto Hospodinova slova. To vše vypovídá o kvalitě právě narozeného dítěte – v jeho blízkosti se mění řeč lidí, resp. znějí Hospodinova slova, prorocká řeč.

Ani po přivedení Samuele do chrámu nerozpoznává kněz, že jde o mimořádného člověka, ani si nevzpomíná na událost Chaniny modlitby (1S 1,27). Opět mu to musí být vysvětleno. Chana mu připomíná jeho vlastní slova (š-a-l). Samuel je ta její žádost (zosobněná v postavě Samuele). Vysvětluje Ělímu, že vrací Bohu to, co je jeho – Samuel je jeho. Zhodnotil jen její život. Chana se nedomáhala syna proto, aby jej měla, nýbrž proto aby jej mohla dát. „Způsobila jsem vymáhání jej pro Hospodina“. Chaně záleželo víc na Hospodinu, než na sobě; nechtěla vyžádaného pro sebe, ale pro Hospodina. Vymohla na Hospodinu syna pro Hospodina a proto je Samuel Hospodinův. Stejně tak to Ělím říká i o jejím manželovi Elkánovi (1S 2,20). I on žádal potomka pro Hospodina, nikoli pro sebe. To je úplně jiný princip jednání, než je obvyklý u lidí. Samuel je vymožený (š-a-l 1S 1,28) – to je čtvrtý význam Samuelova JMÉNA (vedle Nátan, Samuel, „Jeho jméno je Bůh“). Pátý význam Samuelova JMÉNA formuluje Ělím Elkánovi v požehnání: „Položí (s-j-m) Hospodin tobě potomka z této ženy kvůli vyžádání, které žádáš pro Hospodina“ (1S 2,20). Samuel = položí jej Bůh (či Položí Boha).

Samuelův příběh, provázaný s příběhem jeho matky, stojí v kontrastu s příběhem domu Ělího – jde tedy o tři příběhy, které modelují jednotlivé postavy ve vzájemné konfrontaci. Ta je vyjádřena několika srovnáním jednání Samuela a Ělího synů. Stručná konstatování, která v 1S 2,11.18.21.26 rámuji poměrně podrobné líčení jednání Ělího

synů, jsou teologickým hodnocením Samuela: Samuel slouží Hospodinu (11); Samuel slouží Hospodinově tváři (18); Samuel je s Hospodinem (21) – to znamená, že Samuelův domov je u Hospodina ve svatyni; Samuel chodí, roste a je dobrý také s Hospodinem (26). Samuel je tedy z jiného těsta, než kněží. Naprostou Samuelovu jinakost vyzdvihne Boží muž, který Élímu sděluje zánik jeho rodu a prorocství (páté), nyní přímo od Hospodina, jímž je ohlašován příchod věrného kněze, který je v Hospodinově srdci a duši (1S 2,35). Možná se prorocství týká Samuela, možná však někoho jiného, neboť ani Samuelův dům neobstál a Samuel se neprocházel před Hospodinovým mesiášem, jak je v prorocství řečeno.

1S 3 odpovídá na otázku: kdy a jak lze zaslechnout slovo Hospodinovo? 1S 3 je příběh o slyšení Hospodina v Izraeli, kde jej nikdo neslyší, nevnímá. Aby Bůh mohl promluvit a být slyšen, aby mohl zasáhnout do života svého lidu a pomoci jim, musí si stvořit toho, kdo mu bude naslouchat. Dává se poznat tomu, koho do tohoto světa poslal. A pak tohoto člověka také musí naučit naslouchat. A musí to udělat sám Bůh, neboť v jeho lidu to nikdo neumí. Élí nepozná modlitbu, nerozpoznává v Samueli Hospodinova člověka, ani nezná Hospodinův hlas. Teprve při třetím Hospodinově promluvení Élí pochopí, že by to mohl mluvit Hospodin. Samuel sice Bohu slouží a je s Hospodinem, ale s Hospodinovým hlasem si také

Velekněz u oltáře
a detail jeho
roucha

neví rady, nepozná jeho hlas – musí se to nejprve naučit (1S 3,7). A učit se to může jen od Hospodina, jen nasloucháním Hospodinu. Všim, co až dosud prožil, se stává pro Hospodinovo slovo vnímavým a pro Hospodina použitelným: chováním jeho matky, pobytem ve svatyni od útlého mládí a nakonec Hospodinovým promluvením. Tím, že naslouchá (nikoli mluví) umožňuje Hospodinovo promluvení k lidu. To ostatně vyjadřuje i šestý význam jeho JMÉNA, rozumíme-li mu od slovesa ja-l: Ten, který se podvoluje, umožňuje Bohu (mluvit). A Samuel naučí se rozpoznat a rozumět Hospodinu (zraje)

navzdory špatnému příkladu Élího synů – to jeho vztah s Hospodinem nijak neovlivní. Hospodin k Samuelovi promluví stejným způsobem, jako Abrahamovi (Gn 22,11), Mojžíšovi (Ex 3,4) a později Pavlovi (Sk 9,4) – tedy tak, že dvakrát opakuje jméno osloveného. A tímto promluvením Hospodin Samuela zkvalitňuje, zařazuje jej mezi tyto velikány. Ještě s Josefem má Samuel cosi společného: neplodnou matku a otce, který měl dvě ženy: plodnou a neplodnou. Élí je zase určitým způsobem podoben starému Izákovi, který také nebyl schopen rozpoznat Hospodinovo slovo.

DR. JIŘÍ BENEŠ ■

Odpuštění

na pozadí První knihy Samuelovy

Bez krále si každý dělal to, co sám uznal za vhodné

Přenesme se do doby soudců. Každý si dělá, co uzná za vhodné... Je to období bezvlády, protože svého vládce Hospodina uctíval národ Izraelský jen povrchně a lidského krále neměl. Králem Izraele byl Hospodin, jenže národ byl oddán modloslužbě (Sd 2,11–3,6). Z textu Sd 9,37 je zřejmé, že modlářství bylo naprosto běžnou záležitostí, protože k dubu jasnovídců vedla dost široká cesta, kterou mohlo postupovat i vojsko. Jedním slovem, národ byl prolezlý modloslužbou a okultismem. Král Saul musel mít nejspíš dost práce, když se snažil modláře vyhubit. V tomto duchovním ovzduší se odehrává děj našeho uvažování.

Kdo nectí Stvořitele, ten uctívá stvořené

A tak uctívali různá božstva, z nichž nejrozšířenější byl baal. Nazývali je všelijak, např. baal-sefón (pán severu), baal-berít (pán smlouvy) atd. Pisatelé Bible měli tendenci zesměšňovat tato jména a tak je různě překrucovali. Například *belzebul* doslova *pán much*, o kterém je zmínka v Novém zákoně (Mt 12,24) a představuje knížete démonů. Odráží se v tom snaha ukázat nicotnost božstev, která zjevně odporují Hospodinu. Novozákonní svědectví nám ukazuje, jaká síla za tímto kenaanským panteonem stála. Všeobecně se tehdy uctívala bohyně ištar neboli ašera (aštarót - druhá z manželek baala), bohyně lásky, války, sexu a plodnosti. To vše bylo spojeno s odpornými orgiemi.

Na bitevním poli s naší starou přirozeností

Z mapy osídlení obyvatel Kenaanu je vidět, že cizinci byli uprostřed Izraele. Bydleli v podstatě společně a muselo tam být hodně nebezpečno. Největším nebezpečím ze strany nepřátel Hospodina byl jejich okultismus. Izraelci odmítli vykonat Boží soud nad kenaanci a proto jej museli nést sami (Sd 2,1–3). Jejich selhání vedlo nakonec až k vyhnání ze zaslíbené země a tak se vnitřní duchovní prohra navenek promítla do katastrofy exilu. Duchovní mocnosti umí skvěle

využít slabost našeho těla a jeho žádosti. Dodnes zůstává tím nejdůležitějším soubojem zápas, který vedeme s naší vlastní starou přirozeností. To je bitevní pole mého života.

Hořkost manželského trojúhelníku

V první kapitole 1. Knihy Samuelovy si čteme o Elkánovi z Ramatajím-sófímu, z Efrajmského pohoří. Byl to Efraťec, syn Jeróchama, a měl dvě ženy. Jedna se jmenovala Chana a druhá Penina. Penina, na rozdíl od Chany, dala Elkánovi děti. A když Elkána rok co rok putoval se svými ženami do Síla, aby se tam klaněl a obětoval Hospodinu zástupů, prožili tam zvláštní setkání s Hospodinem. Kněžskou službu tam před Hospodinem vykonávali synové Elího, Chofní a Pinchas. Když nastal den, kdy Elkána obětoval, dával své ženě Penině i všem jejím synům a dcerám díly z oběti. Chaně pak dával dvojnásobný díl, protože ji miloval, i když byla neplodná. Její sokyně ji kvůli tomu ustavičně urážela, a to i tehdy, když jako rodina putovali do Hospodinova domu. Chana kvůli jejím urážkám ani nejedla. Nepomáhalo ani Elkánovo povzbuzování: „Chano, proč pláčeš? Proč nejíš? Proč jsi tak ztrápená? Což já pro tebe neznamenám víc než deset synů?“

Skrze Elího odňal Bůh smutek z Chanina srdce

Jednou, když v Šílu účasnili obětního hodu, vstala Chana, zatímco kněz Elí seděl na stolci u vchodu do chrámu. V hořkosti duše se s pláčem modlila k Hospodinu. Přitom složila tento slib: „Hospodine zástupů, jestliže opravdu shlédneš na mé ponížení a... daruješ své služebnici mužského potomka, daruji jej tobě, Hospodine, na celý život.“ Když se modlila, pozoroval Elí její ústa. Chana hovořila jen v srdci a bezhlavně pohybovala rty. Elí si myslel, že je opilá a obořil se na ni. Ale Chana odpověděla: „Nikoli, můj pane; jsem žena hluboce zarmoucená. Nepila jsem víno ani jiný opojný nápoj, pouze jsem vylévala před Hospodinem svou duši. Nepokládám svou služebnici za ženu ničemnou. Vždyť až dosud jsem mluvila ze své

velké beznaděje a žalosti.“ Elí odpověděl: „Jdi v pokoji. Bůh Izraele ti dá, zač jsi ho tak naléhavě prosila.“ Ona na to řekla: „Kéž tvá služebnice najde u tebe milost!“ Potom šla svou cestou, pojedla a její tvář už nebyla smutná.

Chana dala Hospodinu to nejcennější, co od Něj dostala

Když se rodina vrátila domů do Rámy, poznal Elkána svou ženu Chanu a Hospodin se na ni rozpomenul. Chana otěhotněla. Než uplynul rok, porodila syna a pojmenovala ho Samuel (to je Vyslyšel Bůh). Věděla, že si jej vyprosila od Hospodina. Když Elkána putoval opět s celým svým domem do Hospodinova domu, zůstala Chana doma. Řekla svému muži: „Až bude chlapec odstaven, přivedu ho, aby se ukázal před Hospodinem a zůstal tam navždy.“ Nato jí Elkána odpověděl: „Učiň, co pokládáš za dobré. Zůstaň, dokud ho neodstavíš. Kéž Hospodin utvrdí své slovo!“ Když Samuele odstavila, uvedla ho do Hospodinova domu v Šílu a připomenula Elímu: „... Modlila jsem se za tohoto chlapce a Hospodin mi dal, zač jsem ho tak naléhavě prosila. Vyprosila jsem si ho přece od Hospodina, aby byl jeho po všechny dny, co bude živ.“ Tento ve velkém zármutku vyprošený Samuel se stává nástrojem Božího vysvobození, skrze něj povede Bůh svůj národ z pout modloslužby a duchovního úpadku.

Za 4,6 „Ne mocí ani silou, nýbrž mým Duchem, praví Hospodin zástupů.“

Bůh má v každé době své věrné

Pán Bůh má vždy své věrné. V době Eliášově jich bylo 7000, kteří neskláněli kolena před baalem. Tento zlomek prozrazuje, jak velké to bylo odpadnutí, zvláště v národě, který měl být okolním pohanům světlem a ukazatelem na živého Boha. My jsme v podobné situaci. Žijeme v křesťanské zemi, ale opravdových Kristovců je jen mizivé procento. Elkána svého Boha ctíl a Zákon dodržoval. K obětní pouti se vypravoval s celou rodinou. Ženy měl dvě a je docela možné, že druhou získal švagrovským právem, jako vdovu po bratru. Nevíme? Miloval však jen Chanu (Chana

zanmená hebrejsky milost) a té dával dvojité díl oběti.

Ke komu jdeme, když nás někdo zraňuje?

Zvládat domácnost se dvěma ženami nebylo pro Elkánu lehké. Jedna mu dala potomky a druhou miloval, už to mohla být příčina jejich vzájemné nevrzivosti. On si to nejspíš neuvědomoval nebo tu věc spíše neřešil. Výraz „protivnice“ ukazuje na to, že o Elkánu sváděly tvrdou bitvu. Ženy vládnu směním intrik a dovedou jít za hranice, které muži zpravidla nepřekračují. Ale i Elkána nese svůj díl viny. Chanino utrpení rostlo a její duše hořkla. Kde máme své útočiště? Ke komu utíkáme, když nás někdo trvale zraňuje? Kdo dává sílu jít dál a nezoufat si? Chana to věděla. Hospodin je Ten, který mi rozumí. Rozuměl Chaně a rozumí i mým starostem a bolestem.

Anna se nad falešným nařčením povznesla

Chana šla k obětnímu hodu zdeptaná a ponížená svou protivnicí. Vylévala si před Bohem svůj zármutek a přitom byla Elím nařčena z opilosti. Na místě, na kterém by to nečekala, byla nařčena

přímo knězem: „...Jak dlouho budeš opilý?“ Elí se spletl, nejspíš nebyla v době úpadku opilost v Hospodinově domě ničím výjimečným. Elí svou chybu hned napravil. Chanina reakce je pozitivní. Neuráží se, neodchází s bradou nahoru ani se nad knězem nepohoršila. Naopak, ctí jej už pro jeho stáří a jeho službu. Chana vlastně Elího duchovně přerostla a pokorně se mu podřizuje. Taková pokora se nevidí často.

Když se víra změní v jistotu

Chana svou bolest odevzdala Bohu a On ji daroval pokoj. Zvláštní na tom je, že Boží ujištění přijala skrze Elího, který se nad ní pohoršil a sám pohoršoval svou benevolencí k nepodařeným synům. Víra Chany je obrovská. Přijala z jeho úst ujištění, že bude Hospodinem vyslyšena a měla to za hotovou věc. Ukončila půst, pojedla a její tvář už nebyla smutná. Vybavuje se mi text z Fp 4,6–7: „A pokoj Boží bude strážit vaši mysl i srdce.“ Chanu Elího urážka nerozhodila. Jak dlouho bychom si to pamatovali my? Možná bych takovým člověkem pohrdl nebo bych se mu vyhýbal, ale nejspíše obojí. Odpustit je možné jen v Boží síle. Channy se útok

Elího vůbec nedotkl. Slušně a uctivě mu odpovídá. Láska a pokora je peřina, která nepustí útok na tělo, jako neprůstřelná vesta. Odměnou dostává ujištění od kněze: „Jdi v pokoji. Bůh Izraele ti dá, zač jsi ho tak naléhavě prosila.“

Návod pro pokojné soužití Hospodinova lidu

Kněz Elí poznal, že se mýlil, a že se Chana ve svém žalu modlí z hloubky své duše. Jako kněz znal Hospodinovo milosrdenství a odpověděl v duchu tohoto milosrdenství. Možná se mohl za své nařčení omluvit. Ale, i když tak neučinil, nebylo to pro ni překážkou. On hledala Hospodina a Elí byl jen prostředníkem. Odešla s pokojem a výtkou se jí vůbec nedotkla. To je cesta pro naše soužití ve sboru, pro vzájemné snášení se v lásce. Tudy vede cesta ke společnému oslavování Spasitele. Chana byla plná Boha a svého trápení, zvyklá na jedovatosti a škodolibosti Peniny. Elí ji nezaskočil. Přijímá jeho autoritu danou mu Bohem. Člověk, který je blízko Pána Ježíše reaguje tak jako On. Nemůže jinak. Je Kristem prosáklý. Má Boží pokoj a lásku. To mu umožňuje nadhled. Ani snad není možné ho urazit.

Vyprosme si o sílu k odpuštění

Jednou se u nás ve sboru objevila otázka: „Jak se má chovat Kristovec.“ Z obecnstva se ozvalo: „přirozeně“. Míra mého rozčilení je přímo úměrná mému duchovnímu stavu. Prožívám Boží pokoj? Pak mě rozhodí jen velmi málo věcí. Pán chrání svým pokojem ty, kteří se Jej drží. Kdyby se byla Chana modlila jen „na oko“, jen pro lidi kolem, pak by ji nařčení kněze podráždilo. Ale to se nestalo. Neměla v srdci nic proti knězi Elímu. Urážíme se? Jsme dotčeni? Kdyby byl urážlivý náš Pán, Ježíš Kristus, pak by své dílo záchrany nikdy nedokončil. Chana se musela mimo jiné vyrovnat i s útoky své protivnice. Dělal to tím nejlepším způsobem. Modlila se za to na správném místě u stánku úmluvy v Sílo a Hospodin jí dal sílu odpustit. Odpuštění je hodně těžká věc, zvláště když jsme plní svých těžkostí nebo hořkostí. Jak se toho zbavit? Prosme o sílu od Boha!

Neodpuštění nás stravuje a ničí

Jeden pán soptil na věřící lidi, na Židy, na Boha i na své příbuzné za směšné prohřešky staré mnoho let. Vždy se vyžhaval a neodpuštění stravovalo jeho samotného. Nepředal své rozhořčení Pánu a dřel se s ním sám. Vnitřně ho to sžíralo a neměl pokoj. Svým neodpuštěním ubližoval sobě. V tomto stavu zemřel sešlostí věkem. Svou zlobu si vzal na věčnost. Tu hrůzu má teď s sebou. Na věky se jí nezbaví. Proto nás

Pán vede k tomu, abychom odpouštěli. Odpuštění zahrnul do modlitby, kterou učil učedníky. Člověk musí tu věc, ten útok či krivdu pustit, odpustit, vypustit tu natlakovanou nádobu s hněvem. Nestačí mávnout rukou. Je třeba předat tu věc Bohu, jen On může ten tlak uvolnit a způsobit pokoj.

Nemáme právo se urážet

V tomto ohledu se mi velmi líbí jeden bratr. Těch útoků, které musí snést a on si nepostěžuje. Stále slouží lidem a hledá Boží tvář. Kam všechny ty stížnosti a jed pomluv dává? Předává je na modlitbě Bohu. Může jít dál čistý, odlehčený bez seznamu příkoří a neshod. A když prožiji příkoří, vím, že Pán to dovolil a je to k mojí výchově. Mojí povinností je odpustit. Kristovec vlastně nemá právo se urážet, Kristus vzal jeho hříchy na sebe. Odpustil mi miliardy, proč bych měl vymáhat tisíce? Lehce se to řekne, hůře realizuje.

Obdivuhodný Bůh, který buduje charakter

Na zpáteční cestě Elkána zjistil, jak skvělou má manželku. Uvědomil si, jak moc ji miluje a z té lásky se narodil Samuel. Nebyl jen vyprošený a darovaný, byl to plod lásky. Obdivuji Boha, jak jemně, přirozeně, něžně, ohleduplně řídí vše do posledního detailu. Žádný tzv. bůh či spíše náboženství se k člověku takto nestaví. Jenom náš milující Stvořitel a Spasitel, Pán Ježíš Kristus. Chana je nádherná žena skvostného

charakteru. Slíbila Bohu syna. Svůj slib dodržela. Z textu není cítit bolest z odevzdání vymodleného milovaného dítěte. Obdivuji tuto ženu, že dokázala přinést takovou oběť bez vyhlídky na další děti. Hospodin zůstal na prvním místě v jejím srdci. Proto byla schopna této oběti.

Když se osobní příběh stane příběhem celého národa

Pán Bůh si její oběti, odevzdání Samuele ke službě v Hospodinově domě, velmi cenil. Za její věrnost se vrchovatě odměnil tím, že z jejího syna učinil soudce Izraele a otevřel novou kapitolu dějin spásy Božího lidu. Matka dělávala synkovi malou pláštěnku a rok co rok mu ji přinášela, když putovala se svým mužem k výroční oběti (1S 2,19–21). Elí žehnal Elkánovi a jeho manželce slovy: „Nechť tě Hospodin zahrne potomstvem z této ženy místo vyprošeného, který byl vyprošen pro Hospodina.“ Hospodin navštívil Chanu a ta otěhotněla a porodila tři syny a dvě dcery. Mládeneček Samuel však vyrůstal při Hospodinu.

Bůh pracuje na našem nitru bez přestání

Zdalo by se, že příběh je u konce. Další roky se nedělo nic. Bůh však Chanu zkoušel, koho miluje její srdce více. Zda Hospodina nebo vlastního syna. Další děti jí daroval až po několika letech – tři syny a dvě dcery. Mezitím byl Samuel zahrnut její láskou a připravován pro úlohu kněze. Chana se dívala, jak se z jejího syna stává soudce Izraele, který vede národ k Bohu. Samuel za svého života pomazal dva krále a po svém odchodu na věčnost byl oplakáván celým národem. Kde se v něm vzal ten pevný vztah, to vydání se Bohu? Tu lásku k Bohu a čistotu ve vztahu mu vstúpila právě jeho maminka Chana. Co vštěpujeme do srdce svým dětem my? Jaké životní postoje? Jaký vztah k Pánu Ježíši? Jaký přístup k bratrům a sestrám? Učím je přijímat nebo pohrdat? Spolupracovat nebo kritizovat? Nemusím vyslovit ani slovo. Mé dítě to pozná a bude mě kopírovat a půjde dál, než bych šel já. To je jeden ze způsobů, jak satan rozbíjí sbory zevnitř. Chana vše odevzdávala Bohu a její srdce plnil pokoj. Její život respektu k Božímu služebníku nám může být nádherným příkladem v bezbožném světě plném model a vlády peněz.

MILOŠ ELIÁŠ ■

Evanjeliium

žiari v Turecku

Zasiahnuť najväčší nezasiahnutý národ na svete.

Evanjeliium zasiahlo Malú Áziu (Anatóliu, terajšie Turecko) pôsobením apoštola Pavla. Veriaci v Pána Ježiša boli prvý raz nazvaní kresťanmi v Antiochii (mesto Antakya v južnom Turecku). Timotej i apoštol Ján žili a pôsobili v Efeze. 7 zborov v Ázii, ktorým Pán Ježiš prostredníctvom Jána písal listy (Zj 2-3) bolo v mestách rímskej provincie Ázie, v terajšej Egejskej oblasti Turecka.

Turci sa v tejto oblasti začali usadzovať asi od roku 1000 po Kristu. Keď v roku 1453 dobyli Carigrad, dostala sa celá krajina pod vládu tureckej Ottomanskej ríše. Pravoslávni aj iní kresťania mohli žiť s obmedzenými právami medzi Turkami. Po vzniku tureckej republiky v roku 1923 bola väčšina kresťanov z krajiny vyhnaná alebo pobitá.

Novodobá misia

V roku 1960 Roger Malstead (vtedy 20-ročný) a Dale Rhoton, vyslaní bratskými zbormi v USA, začali novú dobu misie v Turecku. V roku 1966 boli vyhnaní, ale namiesto nich prišiel Steve Richards s rodinou. Po roku 1970 Tom Aiken a David Goodman usilovali sa začať misiu v Adane. David bol zabitý ako mučeník. Nový zákon v modernej turečtine bol vytlačeneý v roku 1987 a celá Biblia v roku 2002. Odvtedy tu trvá úcta k Biblii a hlad po Božom slove medzi ľuďmi.

Asi 50 misionárov z bratských zborov v USA, Nemecku, Spojenom kráľovstve a Singapúre pôsobi v Istanbule, Izmiere, Ankare, Dyarbakire, Mugii a Izmite. Buď zakladajú nové zbory alebo vyučujú v jestvujúcich. Niektorí vyučujú starších zborov a slúžiacich bratov a iní účinkujú v evanjelizácii kázaním alebo šírením kresťanskej literatúry.

Zmenené životy

Dovolím si vám predstaviť niekoľko kresťanov.

Serdar je chemický inžinier na dôchodku, ktorý mal problémy s alkoholom. Pod jeho vplyvom prežil dve veľké havárie, našťastie bez zranenia. Začal čítať Bibliu. Jedného dňa navštívil svojho priateľa z detstva, Ahmeta. Povedal

mu: „Musím ti povedať niečo, nad čím užasneš. Začal som čítať Nový zákon a dáva mi to zmysel. Našiel som v ňom mnoho pravdy.“ Na Ahmetovej tvári sa objavil úsmev a povedal Serdarovi: „To je úžasné! Moja manželka a ja sme sa stali nedávno veriacimi v Krista. Nevedel som, ako ti to mám povedať. Sme zapojení do kresťanského zboru v Ankare.“ Serdar začal chodiť do malého zboru v Izmiere, ktorý mu odporučil Ahmet. Za pomoci jedného brata z tohto zboru študoval a ukončil biblický kurz o základných pravdách Biblie. Jedného dňa radostne oznámil, čo zistil: že osobný vzťah k Bohu je možný, napriek tomu, že v islame bol vyučovaný opaku. Po uverení v Pána Ježiša žiadal, aby bol pokrstený. Jeho manželka začala chodiť s ním do zboru a on začal svedčiť o svojej viere v Krista ako Spasiteľa svojim dospelým deťom.

Osmanove slzy. Osmanove tmavé oči boli naplnené slzami, keď rozprával o udalostiach niekoľkých predchádzajúcich dní. „Posledný večer som povedal svojim rodičom, že som sa stal kresťanom a že chcem byť nasledujúcu nedeľu pokrstený. Vedeli, že mám kresťanských priateľov, ale nikdy neočakávali niečo také.“ Osmanov otec, ktorý je bohatým obchodníkom so silnými väzbami na mestské úrady, vybuchol do hnevu. Kričal, až kým nezachrípol. „Nevieš si predstaviť, ako si nás zranil. Zlyhal si vo svojom univerzitnom štúdiu, a teraz toto. Ak sa dáš pokrstiť a zverejníš to, si vybavený. Vykopnem ňu z tohto domu nadobro a nedostaneš viac odo mňa finančnú podporu. Teraz mi zmizni z očí!“ Osman vysvetľoval: „Moji rodičia mi nikdy predtým nevyčítali, že som zlyhal v škole. Myslím, že to bolo teraz pre moju vieru. Môj otec je vplyvný muž a nechce, aby ľudia v meste zistili, že jeho syn je kresťan. Zakázal mojej matke, aby so mnou hovorila.“ Brat Sami Haluk radil Osmanovi: „Pokús sa zostať u svojich rodičov, pokiaľ to bude možné. Možno ti odpustia skoro. Je to tvoj otec a ty si ho musíš stále ctíť.“ Neskôr v ten istý večer prišiel Osman znova do Samiho domu. Samiho otec Murat s ním súci-

til a snažil sa ho potešiť. „Osman, ja viem, cez čo prechádza tvoj otec. Ak si to praješ, môžem s ním prehovoriť o tvojom kresťanstve a uistiť ho, že to nie je také zlé, ako si myslíš.“ Murat ktorého manželka a dve dospelé deti sa stali kresťanmi, je ešte stále praktizujúci moslim, Osmanov otec pohrozil, že dá podpáliť kaviareň, kde sa Osman stretával so svojimi novými priateľmi. Chvála Bohu, že odvtedy čo som zapísal tento príbeh, Osman bol pokrstený a jeho otec neuskutočnil svoje hrozby. Osman zostal pevný a rastie vo svojej viere. Modlite sa za jeho otca a matku, aby aj oni poznali Kristovo odpustenie a milosť vo svojich životoch.

Otvorené dvere

Tieto príklady životov, ktoré zmenilo evanjeliium, ukazujú Božiu neúnavnú lásku, hľadajúcu ľudí aj v Turecku. Boží Duch je tu činný a Božie slovo mocné. Borí aj tu pevnosti tmy v životoch tých, ktorých Kristus Ježiš prišiel spasiť. **So 72 miliónmi obyvateľov a len asi 3 500 kresťanmi Turecko je najväčšia evanjeliom iba nepatrne zasiahnutá krajina v Ázii a z maličkých častí aj v Európe.** Väčšina vodcov zborov v Turecku bola zasiahnutá evanjeliom počas ich pobytu v európskych krajinách, odkiaľ sa vrátili, aby ním slúžili doma. Od vzniku tureckej republiky jej ústava zaručuje slobodu náboženstva. V posledných rokoch, keď sa Turecko usiluje vstúpiť do Európskej únie, sa táto sloboda i prakticky zlepšuje.

Modlite sa za

- tých, čo by dlhodobo pracovali ako misionári v Turecku,
- viac pracovníkov v diele evanjelia, najmä medzi mladými pod 25 rokov,
- výchovu zbožných veriacich, čo by účinne zvestovali evanjeliium a konali pastiersku službu,
- účinné zvestovanie evanjelia cez rádio, televíziu, internet, videá a ďalšie prostriedky,
- tých, o ktorých bola reč v tomto článku, a milióny im podobných!

DENIS MC*GEE - Z ECHOES 2-2007 ■
VYBRAL, UPRAVIL A PRELOŽIL JÁN HUDEC

O LAVINĚ

s manželou Mertovými

Josef a Rozita Mertovi žijí v Blansku. Jejich jméno se už druhým rokem pojí s občanským sdružením Lavina. Jaký je předmět činnosti Laviny?

Občanské sdružení LAVINA se snaží vytvořit pomyslný most mezi církví a sekulárem. Zaměřujeme se na lidi, kteří jsou nějakým způsobem v sociální izolaci.

Když říkáte: „zaměřujeme se“, mluvíte pouze o sobě, nebo je vás víc?

Je nás víc

Jak byste charakterizovali „člověka v sociální izolaci“?

Je to člověk, který se cítí nejistý v komunikaci s ostatními lidmi, cítí se nepřijímaný, má uzavřený okruh přátel, je ostražitý až nedůvěřivý k ostatním. Toto jeho vnímání vychází většinou z negativních zkušeností, které mohou být subjektivní, nicméně ho staví do určité role. Jsou to lidé tzv. na okraji, duševně nemocní, příslušníci menšin, Romové, neslyšící.

Jak vás vůbec napadlo se takovým lidem věnovat?

Prostě je máme kolem sebe, jsou to naši přátelé nebo vzdálení příbuzní. A navíc jsme přijali romskou identitu. Rozita se narodila jako poloviční Romka a já jsem romství také přijal za své.

Budme teď konkrétní: jaké aktivity LAVINA vyvíjí?

Vzhledem k tomu, že budujeme most pro tyto lidi do Církve, vyvíjíme aktivity

oběma směry. Podařilo se nám sjednotit jednotlivé kazatele a pastory působící ve městě tak, že se v Blansku minulý rok poprvé v historii města uskutečnil Alianční týden modliteb. Letos k němu ještě přibude společný Týden duchovní obnovy před Letnicemi. Skupinu duchovních představitelů jednotlivých církví svoláváme pravidelně každý druhý měsíc. Za přínos považujeme také to, že ačkoli Světový den modliteb, který organizují ženy, byl až do minulého roku záležitostí jen jedné církve, zapojení ostatních církví do něj roste.

Proč se LAVINA zaměřuje na kazatele?

Evangelizace je zasévání semene a to vyžaduje připravenou půdu. Moravský kras je plný vápencových skal - obrazně řečeno i v duchovní rovině. Proto je potřeba spojit síly při jejich odstraňování. Jednotlivá společenství byla doposud jako izolovaná světélka, lidé z nich se vzájemně neznali a nic o sobě nevěděli, dokonce ani kazatelé. Jsme přesvědčeni, že když se vzájemně propojí jako imaginární síť při společných modlitbách a jiných aktivitách, bude snadnější zasáhnout lidi tohoto města evangeliem - a nejenom ty handicapované. Je otázkou, zdali je současná Církev připravena přijmout mezi sebe lidi, kteří se výrazně odlišují.

Co těmto lidem nabízíte vy?

Začalo to před sedmi lety, kdy jsme se po bytech začali scházet. Zaspívali

jsme si u kávy a občerstvení, vyprávěli si o Bohu a četli z Bible. Navzdory tomu, že jsme do Blanska jezdili z Brna každou neděli, bylo to málo. Teď, když v Blansku žijeme, pomáháme svým přátelům řešit jejich problémy, s nimiž si sami nevědí rady, a jsme jim k dispozici každý den. Rozita se věnuje ženám, já mužům. Jedná se převážně o rozhovory, které se někdy zdají nekonečné, ale když vedou k povzbuzení pro život s Bohem nebo k návratu jednotlivce do církve, mají smysl.

Viditelnou aktivitou jsou nedělní setkání nad Bibli, dnes již v našich vlastních prostorách. Máme za sebou také rok a půl práce s asociální mládeží. Osobně vnímáme prioritu v tom žít s lidmi jejich každodenní všední životy takovým způsobem, aby za všech okolností, na nás viděli žité evangelium. To považujeme za důležitější než vykazatelné aktivity. O to usilujeme.

A co se tam dělá?

Do tohoto klubu chodí děti různého věku, s nimiž ovšem pracujeme jako s předškoláky, a to i tehdy, když jsou starší. Skupinu vedoucích tvoří manželé Šimíkovi a Mertovi z Křesťanských sbo-

rů Brno, dále jedna sestra z CASD, dvě sestry z AC a jedna sestra z BJB. Skupinu koordinuje Rozita.

Při vytváření programů používáme metodické materiály Manuely Jungové z Tim 2,2. Děti se scházejí každý pátek. Kromě biblické zvěsti nesmí chybět hry a hlavně bonbóny a jiné odměny. Minulý pátek (9. 3. 2007) bylo v klubu 17 dětí.

Někteří z našich „klientů“ jsou drogově a jinak závislí lidé. Pro tyto jsme otevřeli v prostorách naší klubovny kontaktní místo, kde s nimi pracujeme podle metodiky Teen Challenge.

Plánujeme aktivity pro maminky dětí, které navštěvují klub Ovečka, zatím jsme v přípravné fázi a zjišťujeme o co Pro nás osobně je prvořadé žít s lidmi jejich každodenní všední životy, a to takovým způsobem, aby za všech okolností na nás viděli živé evangelium. To považujeme za důležitější než vykazatelné aktivity. A o to také nejvíce usilujeme.

Věnujete se i neslyšícím - jak?

Spolupráce s neslyšící se uskutečňuje přes Rozitu, která s nimi spolupracuje od roku 2000, především jako tlumočnice. Jejich organizace se jmenuje Naděje Neslyšících, v současné době usilují o registraci v rámci BJB, kde by tvořili samostatný sbor Neslyšících. LAVINA Blansko je jejich budoucí stanice, která bude sloužit jako základna pro misijní aktivity v této oblasti na okrese Blansko. Nejvýznamnější současnou aktivitou jsou letní evangelizační tábory Naděje Neslyšících, kde Rozita zajišťuje tlumočení a výuku slyšících účastníků. (Pokud je ve vašem okolí nějaký neslyšící rádi Vám pro něj pošleme informační materiály s pozvánkou k nám...).

Rozito, ty jsi dlouhou dobu v TWR tvořila pořady pro romské posluchače. Věnuješ se Romům i nadále? Jak?

Především prostřednictvím pořadu Mi del O Del, který připravuji i nadále, přestože už pouze jako externí spolupracovnice TWR. A moje vztahy k Romům? Žiji mezi nimi a sdílím jejich životy. Některé vyučuji podle programu Master Life (BJB).

A co rozhlasová práce, nestýská se ti po ní?

Stýská se mi po některých lidech z TWR, ale po práci ne, protože v ní - byť v menším rozsahu - pokračuji doma. To, že stojím po boku ve službě svému manželovi, je pro mě v současné době to nejdůležitější. Jen mě mrzí že jsem k tomuto poznání nedozrála dříve.

Pracujete v sdružení LAVINA na plný úvazek?

Neboli: jak se živíte?

Nešijeme stany, Josef pracuje jako revizní technik, živí rodinu a občas i některé z našich přátel ze sdružení LAVINA. Sami žasneme nad tím, jak je možné, že při jeho plném pracovním nasazení má ještě čas věnovat se všemu co se sdružením LAVINA souvisí. Dobrá Boží ruka je nad námi.

A Rozitě přispívají na nutné výdaje naši věřící přátelé.

Co byste nejvíc potřebovali - a teď nemyslím modlitby, to je samozřejmé...

Vybavit klubovnu, konkrétně instalovat akustický obklad. Hodnota materiálu, který musíme koupit, je asi 50 tisíc Kč. Za tuto částku v současné době prosíme na modlitbách.

Chceme spojit příjemné s užitečným a pořady, které nahrává Rozita pro TWR (momentálně doma pod peřinou), nahrávat právě v této nové klubovně, která se tak stane jakýmsi improvizovaným studiem. Rádi bychom v něm vytvářeli zvukové nahrávky, jež by pak byly k dispozici lidem, kteří nechtou a je malá pravděpodobnost, že kdy číst začnou. Jsou to lidé, kteří nemají ani přístup k internetu, ze kterého by pořady mohli poslouchat. Spousta lidí, kteří se rozhodli pro Krista, totiž ustrnulo právě na tom, že nejsou schopni pravidelně si číst Bibli.

Pro všechny, kdo by se o sdružení LAVINA chtěli dozvědět víc, je zde ještě internetová adresa na stránky sdružení: www.lavinablansko.cz

OTÁZKY KLADL PETR VAĐURA ■

„Láska neudělá bližnímu nic zlého“

Milí přátelé, radujte se prosím s námi, zažili jsme den plný radosti. Boží Slovo mluvilo na demonstraci ultranacionalistické skupiny, Boží Slovo bylo vysíláno v hlavních událostech české televize!

Viděli jsme Boží moc v akci. Demonstranti přišli protestovat proti „kriminálně Mongolů“ v našem městě. Vyzývali k větší reprezi ze strany policie a města, a také k „hnutí odporu“ ze strany občanů. Jde prý o velký problém.

Na základě faktu, že jsme „solí země a světlem světa“, jsme se rozhodli solit i svítit. Malá skupina věřících se modlila doma a dva bratři se postavili s transparentem nesoucí verš z Písma vedle demonstrantů:

„Láska neudělá bližnímu nic zlého“ Bible

Modlili jsme se, aby Boží slovo mluvilo a nenávisť byla svázána. A tak se také stalo. Celková atmosféra byla velmi klidná až bezmocná, demonstranti vypadali spíše zjehle než nebezpečně, a hlavně k ničemu nedošlo. Při projevech řečníků se k nám obracelo mnoho lidí, fotili, točili a komentovali náš nápis. Měli jsme skvělé rozhovory s mnoha lidmi, včetně oné extremistické skupiny, policie i místních lidí. V modlitební podpůrné skupince došlo dokonce k obrácení jedné mladé ženy!

V rozhovorech jsme lidi vedli ke

akcí, máme vás rádi a jsme vděční, že zde s námi žijete“.

Ten to velmi srdečně přijal a slíbil, že hned předá zprávu dál. Místním křesťanům se otevřely dveře, aby také mezi nimi šířili evangelium. Kéž i oni poznají Krista a vezmou jej někdy zpět do své původní vlasti!

Děkuji tímto všem, kdo stáli v této věci s námi a modlili se. Přeji vám všem prožít podobnou zkušenost. Byli jsme svědky nevidaných věcí, a přitom jsme jen vzali Boží slovo vážně a pak se dívali, co se děje. Ochutnali jsme a chceme víc...

Za skupinku věřících v Blansku

JOSEF MERTA ■

zodpovězení několika prostých otázek: Když nám vadí, že cizinci v místě, kde žijeme, nehrají podle našich pravidel hry, dali jsme si tu práci jim je předat? Pokud se považujeme za lepší a mravnější, jak to na nás mohou poznat? Co je zapotřebí k „výchově“ příslušníků jiného národa s tisíciletou tradicí? Větší represe?

Jiný bratr se setkal s tlumočnickem Mongolů a vyřídil jim vzkaz od křesťanů pro celou komunitu, která čítá asi 400 lidí: „My se neztotožňujeme s touto

Přehmat

o jednom všedním dni křesťana

*Sečti dary, které Pán ti dal,
sečti dary, které už jsi vzal.*

Jednoho podzimního rána mne probudil refrén této známé písně. Ve snu jsem jasně slyšel slova i melodii. Byl to krásný začátek nového dne, naplnil mne radostí a nadějí.

Jako by mne někdo vedl

Jsem soukromým podnikatelem a v ten den jsem měl před sebou vyřizování v Hradci Králové. Obvyklým způsobem jsem sáhl po obalu se všemi potřebnými podklady, který k takovým jednáním vozím sebou a odložil si jej v autě na sedadlo spolujezdce. Po několika kilometrech jízdy jsem „zaostřil“ a uvědomil si svůj přehmat: vedle mne ležela Bible, kterou nosím ve velice podobném obalu. Už se mi nechtělo vrátet domů, tak jsem pokračoval v jízdě; v uších mi stále zněla slova té písně a vnitřně jsem se cítil velice šťastný. Připadalo mi, že slyším hlas, který mi celé to zvláštní ráno radí, co a jak mám dělat a abych si té radosti dosyta užil. Proto jsem taky odbočil na jinou cestu než obvykle; vedla sice oklikou, ale byla méně frekventovaná.

Stopařka

Když jsem projížděl jednou malou vesnicí, mávala na mne stopařka. Hned jsem věděl, že musím zastavit. Otevřel jsem přední dveře, aby se paní mohla posadit vedle mne. Bibli jsem uklidil pod palubní desku a blesklo mi hlavou, že ten přehmat asi nebyl náhodný a že ji budu potřebovat.

Potřebovala se někomu svěřit

Moje spolujezdkyně se potřebovala dostat také do Hradce Králové a po chvíli se rozpovídala o svém životě. Moc radostný nebyl, zažila mnoho bolesti a trápení. Nejtěžší byl zápas se zhoubnou nemocí, lékaři jí dávali nejvyšší tři roky života. Uběhlo však už let třináct a ona stále žije. Ovdověla, sama vychovala děti a musela přitom vyřešit spoustu problémů. Například se dostala do rukou podvodníků, kteří jí málem připravili o vlastní dům. Všechno to na mne doslova „vysypala“. Bylo zřejmé, že se potřebovala svěřit se svým trápením,

a někdo se objevil v pravou chvíli na pravém místě. Hradec Králové se přibližoval a já jsem se dostával do časové tísně, vždyť jsem jí taky chtěl něco říci. Nabídl jsem jí – pokud nespěchá – zastávku v motorestu na malé občerstvení. Nespěchala. A náš rozhovor – s Bibli v ruce – trval tři hodiny.

Místo vesmírné síly je zde osobní Bůh

Když jsem se jí zeptal, zda věří v Boha, odpověděla, že věří v neznámou vesmírnou sílu, která všechno řídí. Mohl jsem jí povědět, komu věřím já, a že Bůh miluje i ji a je k ní velmi milosrdný. Má pro ni plán pro další život a touží po jejím srdci. Velmi ji to zaujalo, pozorně poslouchala a bylo zřejmé, že ji evangelium oslovilo. Přijímala všechno, o čem jsem hovořil a o vesmírné síle se už vůbec nezmínila. Než jsme se na železničním nádraží rozloučili, pozval jsem ji na biblickou hodinu, kterou míváme každou středu v našem bytě v Malých Svatoňovicích, což je 16 kilometrů od jejího bydliště.

Sk 16,14b

*„Pán jí otevřel srdce,
aby přijala, co Pavel
zvěstoval.“*

Bůh nás

vslyšením modlitby překvapil

Musel jsem pak vybojovat vnitřní zápas, než jsem se den před biblickou hodinou odhodlal jí zavolat a nabídnout dovoz k nám i zpátky. Měl jsem obavu, že odmítne. Od naší rozmluvy uběhl už skoro týden a ona si mohla všechno rozmyslet. Také jsem si uvědomil, že pro mne to bude ztráta času, kterého už i tak mám málo a navíc přibude závazek a s ním i odpovědnost. Skoro jsem to vzdal, ale najednou jsem měl mobil v ruce a vyfukával její číslo. K mému potěšení jsem se dozvěděl, že ona to ne-

vzdala a moji nabídku přijala. Tak jsme ji v našem malém společenství radostně přivítali. Asi ji taky oslovily naše modlitby, že jsme za ni děkovali a rovněž prosili za její obrácení. S velikou upřímností se připojila k našim modlitbám. Prosila Pána za odpuštění svých hříchů a nový život s Ním. Ačkoliv ve vyslyšení modliteb věříme, byli jsme tou rychlostí Boží odezvy tak překvapeni, až nám to málem „vzalo dech“. Její modlitba – možná první v životě – působila tak přirozeně, jako by se už léta modlivala.

Za evangelium se nestydí

Radujeme se, že máme novou sestřičku. Zúčastňuje se biblických hodin, jezdí s námi do Hradce na nedělní shromáždění. Už tam také vyprávěla, jak přijala Pána Ježíše. Ve svých modlitbách prosí za sílu k odstranění zvyků, které do života s Bohem nepatří (například braní Božího jména nadarmo). Je jí 59 let a ještě pracuje na zkrácený úvazek. Za evangelium se nestydí, rozmlouvá se svými kolegy, půjčuje jim duchovní literaturu.

V Knize Skutků střídá jedna událost druhou

Příběh obrácení naší sestřičky připomíná některé momenty ze života apoštola Pavla. Biblická kniha Skutky apoštolů nám velmi živě, jako v nějaké reportáži, líčí zázračné věci, přesně popsané přímým svědkem. V rychlém sledu proběhlo Pavlovo setkání s Pánem Ježíšem, jeho slepota, služba Ananiáše, prohlédnutí, naplnění Duchem svatým, pár dnů strávených s učedníky a hned kázání v synagogách.

I dnes si Duch svatý připravuje posluchače

Znovu jsem se ujistil, že lidé i dnes touží po vysvobození z moci hříchu a přijímají zvěst evangelia. Mnozí z nich jsou Duchem svatým připraveni, jenom čekají na naše oslovení. Boží láska k nám nás zavazuje, abychom nemlčeli a nabídnuté příležitosti využívali. A proto:

*Sečti dary, v nichž ti požehnal,
a v tvém srdci musí zaznět píseň chval.*

PAVEL HERÝÁN ML. ■

Kažte a ukažte, kdo je váš bližní

Dnes jsem si v tisku přečetl zvláštní titulek: Ozvěna zesilující volání o pomoc zachránila v Klokočských skálách u Turnova život čtyřicetiletému muži, který zůstal viset za nohu na skalním masívu nad asi padesátimetrovou propastí. Ozvěna pomohla zachránit život. Několikrát jsem se nezávisle na sobě setkal s vyprávěním o neobyčejné laskavosti a dobrotě ženy, která svou láskou ukazovala na Ježíše, cestu k záchraně. Uměla pomoci rychle a účinně. V těžkých válečných letech bombardování Ostravy a nejistoty pomohla během několika týdnů vyřešit problém se sborovou místností. Umožnila přestavět dřevěný objekt ve dvoře svého domu, kde se pak ostravský sbor scházel až do roku 1960. Sama byla připravena posloužit, kde viděla nouzi a potřebu svých bližních. Nedávno jsme si připomenuli 100 let od jejího narození, ale ozvěna jejího života je v mnoha věřících stále přítomná. Věřím, že může posloužit k věčnému životu i dalším. Zde je několik osobních vzpomínek manželů Krmáškových na sestru Boženu Rakušanovou.

Sestro Jiřinko, co si ze života sestry Rakušanové pamatujete?

Pamatuji si, jak sestra Rakušanová vždycky přispěchala do shromáždění a jak se mile vítala se všemi věřícími. Na nás, na děcka, si vždycky udělala čas. Zeptala se: „Jak se máš?“, pohládila nás nebo povzbudila, když jsme něco přednášeli, uměla ocenit. Byla takovou duší sboru.

Řekla byste něco o celé rodině Rakušanových?

Manželé Rakušanovi bydleli v Ostravě Na Přívoze, kde provozovali velkou nádražní restauraci. Měli pět dětí, Věru, Radka, Boženu, Čestmíra a Libuši. Už to bylo obdivuhodné, ale sestra Rakušanová se nestarala jen o svou rodinu. Neměla to lehké. Její manžel nebyl věřící, ale ona jej dokázala přemocit tou svou dobrotou a pozitivním přístupem.

Co byste o Rakušanových řekli Vy, bratře Jarku?

Sestra Božena Rakušanová i její rodinná sestra Anděla Fierlová patřily tehdy k zámožnější vrstvě, stejně jako inte-

lektuál Dr. ing. Coufalík. Fierlovi měli na Nádražní ulici obchod se sportovními potřebami, koly a kočárky. Ovšem v době války a těsně po ní všechno radikálně změnilo. Bratr Fierla musel za protektorátu narukovat, protože byl Němec, a sestra Rakušanová jim pomáhala v obchodě. Po válce se br. Fierla musel skrývat a pak přišli komunisté a všechno jim vzali. Ovšem sestry Anděla a Božena, rozené Šrubařové, stály při sobě. Milovaly Pána Ježíše a sloužily mu.

Pan Rakušan, ruský legionář, byl za války nacisty vězněn. Po osvobození v r. 1945 vedl nádražní restauraci a na přímluvu své ženy tam zaměstnával lidi ze shromáždění. Byli mezi nimi číšník Mirek Macháček, Anička Wojnarová z Hradiště, její sestra Liduška nebo Jaruška Krčmářová, která v nádražní restauraci pracovala také jako hospodyně. Sestra Rakušanová byla skutečně velmi aktivní křesťanka a celý život byla svěmu muži živým svědectvím o Kristově lásce. Přemáhala jej svým pozitivním přístupem k životu, svou laskavostí a mírností, přestože hodně zkusila. A on jej na konci života (v poslední dekádě života, pozn.red.) skutečně přijal do svého srdce.

■ Sestry Božena a Anděla, rozené Šrubařové

A jaký osobní prožitek jste měl se sestrou Rakušanovou vy, bratře Krmášku?

Vzpomínám si, jak Rakušanovi stavěli na Čeladné, odkud Božena s Andělou pocházely, přízemní chatu s podkrovím. My jsme tam občas přijeli. Někdy kolem roku 1948 nás tam pozvala nejstarší dcera Rakušanových, Věrka, která byla v našem věku. Bylo nás tam asi pět a firma, která tu chatu stavěla, tam poslala stolaře, aby dokončil schodiště. Jmenoval se Václav Boháč. Vařila nám Miluška Körnerová a sestra Rakušanová tam vytvářela příjemnou atmosféru. Vedla rozhovory a už když jsme tam přišli, tak řekla: „Večer si uděláme chvilku, přečteme si něco z Božího slova. Bratr Krmášek nám něco řekne a vy pane Boháč, vy jistě taky přijдете mezi nás.“ Václav Boháč byl rozšafný člověk. Pozvání hned přijal. Vyrostl bez rodičů, starosta jej předával z rodiny do rodiny. Nepatřil nikomu, citově byl vyprahlý a poškozený. Když jsme začali mluvit o Boží lásce a o odpuštění, když jsem řekl, že jsme se vlastně nikdy neznali a že nás teď spojuje Boží láska, tak to na něj velmi zapůsobilo. Pozvali jsme jej do ostravského shromáždění a on skutečně přišel. Dost jsme se mu věnovali a on nakonec přijal Pána Ježíše. Strádal citově a když Boží lásku pocítil, jak od sestry Rakušanové, tak i od nás, tak ho to přemohlo až k pláči.

Jak byste sestru Rakušanovou charakterizoval?

Pán Ježíš říká: „Běžte a kažte evangelium všem národům“. Uvědomil jsem si, že k tomu musíme připojit: „Pojď a následuj mne... buďte světlem světa... solí.“ Běžte, kažte a ukažte. Sestra Rakušanová svědčila a ukazovala život a to bylo pro ni typické. Ona svědčila a ukazovala laskavost. Stolař Vašek Boháč od ní slyšel slovo svědectví a viděl skutky lásky.

Dům na Rybnické č.6, kde bylo shromáždění, patřil Rakušanům. Bydleli tam Fierlovi a Vítkovi a vzadu na dvoře bylo dřevěné stavení pro shromáždění. Topilo se tam v kamnech, bylo to jednoduché, ale krásné společenství, vešlo

Manželé Josef a Božena Rakušanovi s dětmi (zleva) Věrou, Radkem, Čestmírem, Libuší a Boženou.

se nás tam asi 80. Boženka Rakušanová nám to pronajímala a s Fierlovými a Vítkovými se o vše starala. Stála v pozadí, ale její lásku bylo cítit.

Jakou osobní vzpomínku máte na sestru Rakušanovou vy, Jiřinko?

Pamatuji si, jak nám pomáhala v době války. Moje maminka byla vdova, mě bylo tehdy asi 12 let a sestra Rakušanová nám jednou přinesla půl kyblíku marmelády. To byl v době války obrovský dar. Sestra Boženka nás děti vždycky pěkně pohladila a měla pro nás milé slovo. Ale s láskou přistupovala ke všem lidem. Nezapomněla se nikdy přivítat se starými lidmi a někteří sociálně slabí se až vnucovali, aby jim bylo pomoci.

Ano, vzpomínám si taky na jednu takovou událost. To ještě k nám do Ostravy chodila do shromáždění jedna „taky sestra“ Milada T. Později se začala vytrácet, až odešla úplně a dala se na politickou dráhu. Pracovala dokonce na okresní výboru strany. V poválečných letech, když ještě navštěvovala

ostravský sbor, přišla Milada za sestrou Rakušanovou a řekla si o kabát. Věděla o Boženčině dobrotivosti a jejím opravdovém zájmu o druhé. Řekla jí, že by potřebovala kabát, protože žádný nemá. A tehdy jsem byla svědkem její bezprostřednosti. Nezaváhala ani na okamžik, svlékla ten svůj, krásný šedý, široký kabát a dala ho Miladě. Taková byla a tak žila s Pánem Ježíšem.

Když jsme se brali, tak za mnou den před svatbou přišla a ptala se mně, co mi má koupit. Dostali jsme tedy od ní jako pozornost sadu sklenic, ty nebylo tehdy lehké sehnat. Vše bylo asi do poloviny 50. let na lístky. A na volném trhu to bylo drahé.

Vidím, bratře Jarku, že byste také rád něco přidal

Ano. Jako průmyslovák jsem s maturitou udělal i řidičák. Rok na to, v roce 1950, přijela do sboru nějaká návštěva z Anglie. Sestra Rakušanová se nabídl, že té návštěvě poskytne nocleh, ale bylo nutné je odvézt do bytu na nádraží. Ona tehdy přijela autem, i když moc zkušeností s jízdou autem neměla. Oslovila

mne tehdy: „Vy, bratře, máte řidičák, byl byste tak hodný a odvezl nás? Víte, já si moc netroufám.“ Po shromáždění jsme tedy nasedli, já zkontroloval řazení, brzdu, rozsvítil světla a jeli jsme v noci. Bylo sychravo, přšelo a já moc neviděl. Projeli jsme nádražní ulici, ale v areálu nádraží, jsem si nevšiml, že jsem si to namířil přes tramvajové ostrůvky. Jak se říká: „Bylo tam moc lidí, kteří moudří byli, ti také ustoupili.“ Styděl jsem se, ale ona neřekla ani slovo. Ta její důvěra skutečně budovala, stejně jako její laskavost, protože to na mě nikdy nikomu neřekla.

Děkuji za rozhovor.

JAREK ANDRÝSEK ■

Omlouváme se za chybu otištěnou ve Živém Slově 04/2006 v článku 100 let od narození Boženy Rakušanové. Autorem článku nebyl Vladislav Jurčo, nýbrž Věra Hanková. Informace o letech působení ostravského shromáždění v domě na Rybnické je uvedena v článku nahoře. Redakce

Nové publikace

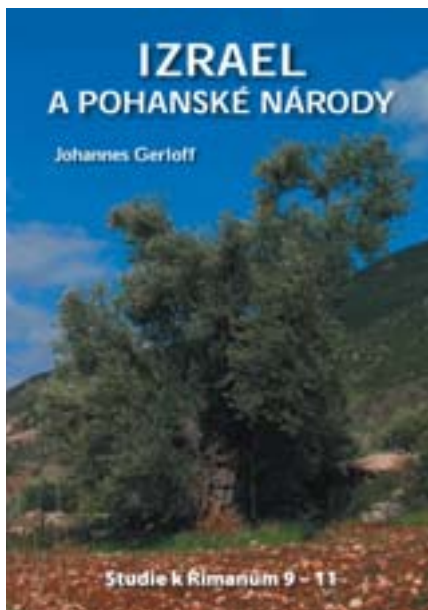
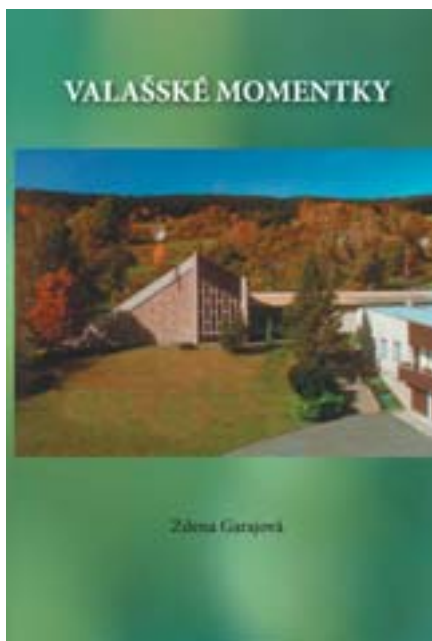
Valašské momentky

- Zdena Garajová

Jsou místa a lidé, kteří se nesmazatelně vepíší do našeho života, a kteří náš vnitřní vývoj a růst v určitých obdobích života tak formovali, že se stali téměř součástí naší bytosti. Většinou jsou to naše domovy, lidé nám blízcí, i když ne vždy nějak významní pro velký svět. Také můj vnitřní i vnější život by byl velmi ochuzený, kdyby v něm scházelo malebné moravské Valaško s jasenec-kým sborem Církve bratrské. Nebyl tehdy ještě známý svou krásnou, moderní modlitebnou. Malé Kristovo stádečko se tu scházívало v nízké budově, hledíc skrze několik nízkých oken na silnici vedoucí kolem. Prostinké a malé to bylo i uvnitř, ale plála tam velká srdce, naplněná neochvějnou vírou, svěží nadějí a upřímnou láskou. Těmto srdcím chci věnovat několik vzpomínek, které jen letmo zachytí pár z těchto vzácných duší. Někteří z nich ještě putují s námi na zemi, jiní už nás přešli do zástupu u trůnu, ale v „oblaku svědků“ nám zůstávají i nadále blízcí, ba ještě bližší.

40 stran B6, cena kolem 20 Kč.

A5, cena 30 Kč.

Izrael a pohanské národy

- Johannes Gerloff

Apoštol Pavel chtěl vydat počet z naděje, která byla jeho hnací silou. Proto také napsal svůj dopis sboru v Římě. Chtěl se představit křesťanům v hlavním městě Římské říše, se kterými se později seznámí osobně. List Římanům je úvodem do myšlení apoštola.

Uprostřed listu Římanům se nacházejí kapitoly 9 až 11. Ve středu Božího plánu spásy světa se nachází Izrael. Přesto se až dodnes zatlačuje židovský lid na pokraj křesťanského myšlení. Ve většině sborů se jím zabývají jen „fanoušci Izraele“. Téma Izrael patří k exotickým tématům křesťanské teologie.

Vydat počet je intelektuální výzva. Ale Pavel nepsal svůj dopis jen pro teologickou elitu. Výslovně se obrací na všechny: „Všem vám v Římě, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti.“ (Ř 1,7) Proto jsme povinni vysvětlit, proč milujeme Izrael. Musíme doložit Biblií, proč v naději, kterou máme, hraje Izrael tak ústřední úlohu.

Že jsou u Pavla „některá místa těžko srozumitelná“, poznal již jeho apoštolský kolega Petr (2Pt 3,16). To nás ovšem nesmí odradit od myšlenkové práce. Neboť cílem není mít pravdu, nýbrž posvěcovat ve svých srdcích Spasitele Izraele.

116 stran A5, cena kolem 90 Kč.

Jeruzalém v proroctvích

- Randall Price

Otázce Izraele je věnována řada publikací, vždyť skutečnost existence státu Izrael od roku 1948 je pro čtenáře Písma jedním z největších důkazů pravdivosti Bible. Po téměř dvou tisíciletích se naplnily desítky proročských zaslíbení o tom, že Hospodin navrátí vyvolený národ z rozptýlení ve světě na území, které smluvně zaslíbil Abrahamovi a jeho potomkům. Celý svět téměř denně sleduje, co se na malém území Izraele odehrává, protože budoucnost tohoto národa a zvláště Jeruzaléma je rovněž obsažena v proročských zaslíbeních. O dějinách Jeruzaléma se také můžeme dočíst v některých publikacích. Ale Randall Price jde dále, když budoucnost Jeruzaléma vidí v kontextu jeho minulosti, současnosti i budoucnosti až k tisíciletému království Ježíše Krista a k existenci Nového Jeruzaléma na nové zemi.

Autor v deseti bodech připomíná, jakým způsobem se musí přistupovat k proroctvím, aby lidské argumenty a názory nevybočily z kontextu Písma. Jsme si vědomi toho, že v této knize uvádí k některým otázkám svůj pohled, který může být odlišný od pohledu jiných autorů. A to bylo i jeho záměrem, aby čtenář přemýšlel nad Božím slovem, věnoval mu čas, protože bez znalosti Starého i Nového zákona stěží pochopíme některé proročované současné i budoucí události.

286 stran A5 a 16 stran obrazová příloha. Cena kolem 150 Kč.

REDAKCE ■

V jednotě je síla

aneb už to raší!

Neptej se, co svět potřebuje, ptej se sám sebe, čím ožíváš, a jdi a dělej to. Protože to, co svět potřebuje, jsou lidé, kteří jsou živí. (Gil Bailie)

Dne 17. 2. 2007 jsme se s manželem účastnili pracovního setkání vedoucích mládeží Křesťanských sborů v ČR. Akce probíhala ve Vsetíně, v prostorách o.s. Den na Hrbové ulici a celé jej zorganizovala vsetínská mládež pod vedením Petra Húšťe.

Bylo to povzbuzující setkání, protože nás motivovalo ke společné práci, k jednotě ve službě pro Ježíše. Zamýšleli jsme se nad tím, proč je dobré spolupracovat a jako jednotlivé mládeže tvořit společný tým. Pro inspiraci nám Petr pustil scénu z filmu Gladiátor, kde gladiátoři bojují v aréně a jen díky spolupráci a sjednocení dosáhnou vítězství – zachrání své životy. Stejně tak to může být s námi. Jedině dlouho neobstojí, ale v jednotě je síla!

Premýšleli jsme o jednotlivých oblastech, ve kterých mohou mládeže sloužit: misie, sport, hudba a drama, tedy divadlo, etuda, hra s loutkou, pohybové inscenace, aj.

Nad každým tématem se horlivě diskutovalo. Co je smyslem této oblasti, jaký nejlepší výsledek může sport, hudba, misie nebo drama přinést? Taky jsme se zamysleli nad lidmi obdarovanými v těchto oblastech práce. Známe někoho? Jistě, našlo se jich spousta. Uvádím některé cenné nápady, které ve Vsetíně padly:

Nejlepší možné výsledky ve SPORTU

- kontakty z celoroční ligy
- získat vlastní sportoviště
- zvýšení fyzické kondice křesťanů
- týmová práce a hra fair-play pro život

v HUDBĚ

- probuzení zájmu u nevěřících lidí
- kvalitní kapela chválící Pána po celém světě

v MISII

- vzbuzení zájmu v cílové komunitě (stačí u sousedů)
- příprava podmínek pro růst nově obrácených
- povolání do misie

v DRAMATU

- přiblížení Boží pravdy i pocitovým způsobem
- zajímavý, pestrý a přitažlivý program pro diváky
- aktivita zaměřená jak „ven“ na nevěřící lidi, tak i do církve

Shodli jsme se na pravidelném setkávání mládeží s názvem „TMELOS OPEN“, které již několikrát ve Vsetíně proběhlo. Dohodli jsme se, že setkání proběhne na různých místech. Jednotlivé mládeže uspořádají akci pro ostatní mládeže, abychom budovali vzájemné vztahy, chválili společně Pána Ježíše, povzbuzovali se a vzájemně inspirovali ve službě. V nejbližší době nás pohostí mládeže v Českém Těšíně, Olomouci, Trenčíně a ve Vsetíně.

Další podnětná diskuse vznikla nad tématy: „Jak získávat přátele pro Ježíše“, „Jak budovat zdravé prostředí na mládeži a jaké jsou nemoci mládeží“ a „Jak pečovat o ty, co odešli z církve.“

Setkání bylo opravdu přínosné. Zajímalo mě, jestli takový dojem měli i ostatní účastníci. Proto jsem některým z nich položila tyto otázky:

Co ti dalo tohle setkání?

Co bys chtěl po dnešku u vás na mládeži změnit?

Lukáš Stejskal, 31 let,
jeden z vedoucích mládeže
v Žamberku:

Jsem moc rád za tohle setkání, škoda, že neproběhlo dřív. Jsem za Petra vděčný, že vzal zodpovědnost na sebe, navštívil jednotlivé mládeže, ptal se na naše problémy a sny, na to jak může být nápomocný. Chce stmelit poněkud roztržštěné mládeže po celé republice a to mě moc povzbudilo.

Chtěli bychom změnit atmosféru našich setkávání na mládeži, třeba si jen tak sednout na koberec a povídat si, pustit si ukázky z filmů jako byl dnes třeba Gladiátor, který nám pomohl si danou věc lépe uvědomit.

Lenka Neuvirtová,
klub Pavučina Ostrava–Kunčičky

Jsem opravdu ráda, že tady jsem! Uvědomila jsem si spoustu věcí a nových nápadů pro naši práci s dětmi.

Uvědomila jsem si, že je důležité jít s lidmi na jejich akci a být s nimi i v jejich důvěrně známém prostředí, kde se cítí dobře.

Pavel David, 55 let,
vedoucí mládeže Olomouc

Zase vidím, že mladí umí přemýšlet, že jsou v reálu a stojí nohama na zemi. Nepůsobí na ně tradice a různé výchovné metody starších, mají svůj názor na věc.

Zreviduji seznam účastníků mládeže i těch, co odešli. Zajedu ke dvěma rodinám s dětmi, chtěl bych zapojit mládež do setkávání „Tmelos open“. Dnešní myšlenky by se hodily i pro vedoucí dětského klubu. I oni by mohli načerpat. Příště je vezmu s sebou. Líbí se mi Péťa Húšť, že si nebere servítky a neříká naučené fráze, ale mluví tak, jak mu zobák narostl.

A na závěr pozvánka pro všechny mladé, tělem či duchem:

Mládežnická konference se letos uskuteční 24. - 28. 10. 2007 v KAMu v Malenovicích.

Téma zní: „On – line s Bohem“

Jste srdečně zváni!

TEREZA ŠIMIKOVÁ ■

(pokračovanie zo strany 3)

noc na novom mieste dostala naša dcéra Amy vysoké teploty. V dedine, kde je tečúca voda či elektrina skôr výnimkou, ako pravidlom ste nemohli pomýšľať na rýchlu lekársku pomoc. V takých chvíľach si človek uvedomí svoju odkázanosť na Bohu. A On sa priznal k našim modlitbám. Na druhý deň sme s dcérou absolvovali cestu do nemocnice v meste, kde jej diagnostikovali brušný týfus. Lekári na Slovensku nás upozornili, že očkovanie u menších detí nemá 100% účinnosť. Aj keď sme nezohnali presne tie lieky, ktoré našej dcére kubánsky lekár predpísal, vďaka Bohu sa z choroby rýchlo zotavila. Hneď nato ochorela moja manželka – diagnóza tá istá a k tomu ešte podozrenie na maláriu. Aj pri nej sa Pán dokázal a vyľiečil ju bez následkov. Napokon som sa ani ja nevyhol zdravotným problémom, ktoré boli aj pre lekára záhadou. Vďaka Bohu sme sa však všetci uzdravili a tak sme mohli pokračovať v práci. Mojou hlavnou náplňou práce bola príprava audio Biblie pre kmene Selee, Sekpele, Siwu a Tuwuli.

Bola to zaujímavá práca, kedy sme nahrávali a upravovali nahrávky Markovho evanjelia. Okrem toho som sa venoval práci na vydávaní kalendárov v týchto jazykoch, učil som domorodých kolegov pracovať s počítačom a navštevoval som kresťanov v okolí a povzbudzoval ich

k učeniu sa čítať a písať ako aj k čítaniu publikovaných častí Novej Zmluvy, ktorej kompletný preklad by mal byť završený koncom tohto roka.

Po piatich mesiacoch nastal čas k návratu domov a ten sa veľmi nápadne podobal našmu príchodu do Ghany. V čom? Posledný deň pred odletom sme plánovali stráviť v Accre, v ubytovni, kde náš pobyt začal. Mali nás tam čakať naše pasy, ktoré sme počas celého pobytu nevideli, nakoľko ich bolo treba k vybaveniu predĺženia našich víz. No naše pasy tam neboli a nikto presne nevedel, kde sú. Napokon po hodinách telefonátov sa pasy našli, ale boli vzdialené asi 700 km. Takú vzdialenosť sa nedalo absolvovať za 24 hodín autom. Vďaka Bohu sa však našiel spôsob akým bolo možné pasy prepraviť – to staré lietadlo, ktorým sme leteli do Tamale. Nakoniec k nám pasy dorazili ani nie štyri hodiny pred odchodom z Ghany. Musíme len vyznať, že náš Boh je hodný našej dôvery.

Počas nášho pobytu sme mali možnosť spoznať množstvo úžasných ľudí, ktorí pre evanjelium v tejto časti sveta priniesli nejednu obeť. Spoznali sme život v podmienkach, aké sú pre drvivú väčšinu z nás neznáme. Zažili sme inú kultúru, ktorá je oveľa viac zameraná na vzťahy a komunitu, ako na prácu, termíny či výsledky. Videli sme neuveriteľné sociálne rozdiely. No nad to všetko sme videli neuveriteľný hlad po Božom slove, po pravde a poznaní. Videli sme, ako Božie slovo mení nielen životy jednotlivcov, ale i celých rodín a kmeňov. Videli sme vďačnosť tých, ktorým sme slúžili i tých, ktorým sme pomáhali slúžiť. Nabrali sme neoceniteľné skúsenosti, ktoré chceme využiť pri našej práci a starostlivosti o našich misionárov, ktorí sa už zapojili do služby v Afrike i Ázii. Bez Božej pomoci a vašich modlitieb a obetí by sa nič z toho neuskutočnilo.

Ďakujeme.

JAROSLAV TOMAŠOVSKÝ ■

